

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూలై నెల 27-వ తేది మంగళవారము } No 100
నంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనవత్పర ఆమాధమాన బహుళ తృతీయ ౩. } నంచిక ౧౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
జెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

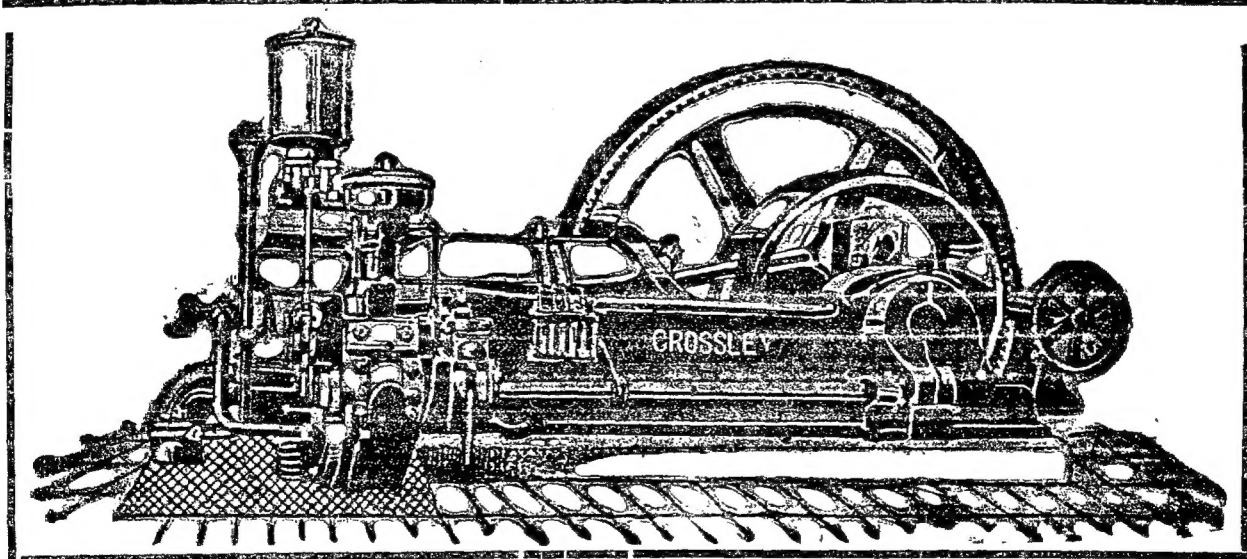
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లీ గాను అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.
ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంత దారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లీ బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

తగ్గింపు ధరలు

శ్రీ కృష్ణ శాలువలు

40 నలువది సంవత్సరములనుండి హిందూదేశములో నెం 322 తో తయారు కాబడుచున్నవి.

శ్రీ కృష్ణ శాలువలు-ఈ రకములలో యితరులచే తయారు కాబడుచున్న శాలువలు కంటే చాలా ప్రశస్తమైనవి.

అనేకులు ఈ నెంబరును చూచి, ఈమోస్తరే తయారుచేయించుచున్నారు. గనుక జాగ్రత్తగా శ్రీకృష్ణ శాలువలు కొరువారు ధారివాల్ వర్తకపు గుర్తును క్రిందిమోస్తరు శ్రీకృష్ణ పటముగల వర్తకపు గుర్తును గమనింపవలెను.

Dharival
LONG LIFE
WOOLWEAR

ధారివాల్

చిరకాలము ప్రపంచాగమనట్టి కంబళి సరుకులు
దిన్మ్యా ఎగర్టన్ వుల్ కమిస్ కంపెనీ
(బ్రిటిష్ ఇండియా కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ వారి బ్రాంచి)

ధారివాల్ పంజాబు

ప్రస్తుతము ఒక్కదానిని మాదిరికి తెప్పించిమాడుదు.
మీరు ఈ కంపెనీ 32 వ డిపార్టుమెంటుకు వ్రాసి వ యొడల
ప్యాకింగు పాస్టరులను వేరుచాటి లేమియు తగలనేరవు.
ఈ క్రింది మాదిరిలు దొరకుచున్నవి.

శ్రీకృష్ణ శాలువలు

నెం 322	106" X 48"	5 12 0
" 322	100" X 48"	5 9 0
" 322	96" X 45"	5 0 0
" 322	72" X 45"	4 4 0

ధారివాల్ శాలువలకూడా యీక్రింది మాదిరిలులో
తయారగు చున్నవి.

నెం 8	108" X 54"	7 8 0
" 8	100" X 54"	7 0 0
" 308	106" X 48"	5 11 0
" 308	100" X 48"	5 6 0
" 318	100" X 48"	4 8 0
" 317	100" X 48"	5 8 0
" 318	100" X 48"	6 8 0
" 326	106" X 50"	6 4 0
" 360 మేలరకం	108" X 40"	12 12 0
" 360 "	106" X 48"	12 0 0

మావద్దనున్న ప్లానెట్సు, ట్యేబుల్,
తెల్లిలు, బ్లాంకెట్లు, ప్రయాణీకుల
రంగులు, బనీయింగ్ వస్త్రాలు 30 0
క్రాత్రిమాదిరిలనున్న ధరలు విశే
షముగా తగ్గించివున్నాము.

మాదిరిలకు నేడే వ్రాయుడు.

ఈ లేబులు నెం 322 శ్రీ కృష్ణ శాలువలు కన్నీటికిని
వేయబడినవి. ఈ లేబులే మీరు సరియైన సరుకు తీసికొని
నందులకు గ్యారంటీ.

ఈ క్రింది రంగులలో దొరకును:-

పలుపు, నేపీల్లు, రాయల్ బ్లూ, పర్పిల్ పీకాక్ బ్లూ,
బొంబాయి గ్రీన్, ఆకుపచ్చ, పసుపు, ఆరెంజి, డీప్ ఆరెంజి,
స్కాల్లెట్, రూబీ, మారుక్, వామరత్ గ్రే, రోజా, నేట్,
శివమక్, రోడ్డుగోల్డు, లయిట్ ఆవిట్, బ్రౌన్, డార్క్ బ్లూ.

ఈ శ్రీ కృష్ణ శాలువలకు యీక్రింది చారి
లతో చిత్రపు పనులు గూడ కావలసినవారికి చేసి
పంపుదుము.

మారిది ఎ.	అర్జున్ లు	యారక్ రు	1 7 0
" బి.	" "	" "	1 5 0
" సి.	" "	" "	0 14 0
" డి.	" "	" "	0 9 0

ఈ చిత్రములు అనేకమైన రంగులతో గలదు

ఈ క్రిందిధారివాల్ ఏజెంట్లచే స్టాకు చేయబడి విక్రయింపబడుచున్నవి.

అమృతసరం	మెసర్స్ ప్యారాసింగ్ ఆంధ్ర సమృద్ధి బజారు సమితియక్	డెహరాడక్	మెసర్స్ మాధవరామ్ ఆంధ్ర సమృద్ధి.
ఆగ్రా	" లక్ష్మణదాస్ మూత్ చెండ్, జ్యోతిబజారు	ఫెరోజ్ పూర్	" కన్యాలాల్ ఆంధ్ర సమృద్ధి బ్యాంక్ రు.
అలహాబాదు	" మహ్మద్ తా కంపెనీ వి 63-4 రాణీమండి.	ఘోర్ క్ పూర్	" హరిప్రసాద్ రామేశ్వర్, పురూబజార్.
బాలాగట్	మిస్టర్ ఇ. బి. ముం పాటియా-మర్నాటియా పెర్రేస్.	జయపూర్ సిటీ	" పత్ బెహవారిక్ ఆంధ్ర లా.
భగల్పూరు	ది యం. ఆర్. మార్కెట్ స్టోర్స్.	కర్నాచీ	" బాజ్ దాస్ తులసిదాస్ ఆంధ్ర కో న్యూక్లెర్ మాస్టర్.
బొంబాయి	మెసర్స్ బిమర్ దాస్ (ఇండియా) లిమిటెడ్ 20 భ్యాంకి విధి పోర్టు	లక్నో	" ది డేసీవ్యాపార్ 441 అమినాబాద్ రోడ్డు
కలకత్తా	" మోతీలాల్ రాంబీదాస్ 197 హాకీఫర్ రోడ్డు.	లూథియానా	" మన్యారామ్ బెహార్ సిదాస్.
కన్పూరు	మిస్టర్ కె.వి. నారాయణ్, మేనేజరు వచారే కే.ఎ.ఆర్. అంధ్ర సక్స్.	లయల్ పూరు	" రత్నమర్ రత్ యారం, ఛాక్రైల్వే స్ట్రీట్.
ధర్మంగా	మెసర్స్ శివప్రసాద్ జానకిదాస్, బారాబజారు.	మిరాట్ సిటీ	" బాల్ ముకుంద్ ధనపత్ రాయ్, 158 బజార్ బజాబా.
డాక్టర్ లింగ్	మిస్టర్ యం. కా.జే.	ముజఫర్ పూర్	" మదక్ లాల్ బ్రజ్ మోహక్. [లోపల
ఢిల్లీ	మెసర్స్ కన్యాలాల్ ఆంధ్ర సమృద్ధి, ఎగర్టన్ రోడ్డు.	షికార్ పూర్	" భజక్ దాస్ తులసిదాస్ కంపెనీ, హజార గేలు

మా ఏజెంట్లు సంపూర్ణమైన మాదిరిలతో మీవద్దకువచ్చి ఆర్డరు వ్రాయించివంపగలరు. వారి కొక్క టపాల్ కార్డు పంపండి.

నాటక సంభాషణలు

శ్రీ అవధాని శిరోమణి

కాశీ కృష్ణమాచార్యులుగారి విమర్శనపద్ధతి

జగద్విఖ్యాత విద్వాంసులు, కవిచంద్రులు, పర్వకళా వ్యతిరేకులు, అవధానులు వగు శ్రీ ఆచార్యులవారి విమర్శన కావ్యనిరూపణము దేశమంతయు నల్లుకొని శిథిలప్రాంతములై తలలు వంచిన కావ్యలతలను తిరిగి శంపాలతలై సభాపిఠావరకు నాక్రమింప కావ్యదేశికి మాతృపులకాంక్షరముల నలర్చుచున్నది. శ్రీ ఆచార్యులవారి యందరాని ప్రతిభకును పలుకు మెరపులకును పూర్వపక్ష గృహితులకును నిష్పరపాటున కేల్పింపబడిన ముగ్ధులను కావలసినదియేనా? లేక శ్రీ ఆచార్యులవారి నన్న మార్గములను మన ప్రాచీనార్థ విమర్శకుల మార్గముల నన్న ఏ విషయములయందైన సామ్యమెవ్వముల నన్నే పించి తమూలమున శ్రీ ఆచార్యులవారి ప్రతిభ సూతనముగ కావ్యపరికి, లోడిగినయాభరణము లేవి యని కనుగొని యానందం దింప దగునా? తగదని, యేబుధిశాలలును ప్రతిఘటింపరు.

మనము కాలక్రమమున మన భారతదేశమున వ్యాపించి, గౌరవంపబడిన విమర్శకులు, కావ్యజిజ్ఞాసులు, పఠించినకొలది కవిని కావ్యమును లాక్షణికులు తమ ముందు విచారణకు వచ్చిన యొకనేరక్షనివలె నెంచి నిగ్రహించుటయో అనుగ్రహించుటయో సామాన్యవిధానముగ గ్రహించి తమ విధిని నిర్వర్తించుచుండెడివారు. ఇంగ్లండు మొదలు చోటులగుడ మధ్యకాలమున విమర్శకులు ఈమాగ్గుననే నడచుచుండినట్లు జియోఫోరీమొదలగు వారిగ్రంథములను బట్టి తెలియవచ్చును.

“కావ్యాలాపాంశ్చవర్ణయేత్” అను మధ్యకాలపు భారతీయ లాక్షణికుల శిక్షాస్మృతికి ని “రసో వై సః” అని పరమపరిత్రుడగు వేదపురుషుని వాక్యమునకును, గల యర్థ భేద మున ర సే న, కా వ్య మున కు కవులకు మధ్యకాలమున వచ్చినదుర్దేశము అధః పాతము ను గుర్తింప గలము. తత్త్వముచే ఇది కవులకు కావ్యమునకు వచ్చిన దుర్దేశ యనుటకన్న మన దేశమున వెన్నుముదిరిన లాక్షణికులకు వచ్చిన పాటని చెప్పవలసియున్నది. ఆదికావ్యమై, కేదముతో తుల్య గౌరవము నొందుచు, వైష్ణవోత్తములకు కొంపపనిండియై, పరమసాధుజనకల్పనల్లి యగు రామాయణమును, కావ్యమే యగుమండ, రామాయణకావ్యములు కావ్యాలాపము లనవలసిన దేనా? ఎన్నిటికిని కాజాలదని, కావ్యమాతృక యగు రామాయణాది మహాకావ్యములకు నేటికిని కల్పాంతమువరకును నిలచుగౌరవమును; ఇట్టి ‘కావ్యాలాపములను వర్ణింపుడు’ అను, కుష్మా నాక్యులకు, తగులుచున్న విర్ణయణికలనుబట్టి, యేది సత్యమో చెప్పబనిలేదు.

వేదపురుషుని ‘రసోవై సః’ అను ఆశీర్వాదమును, నిద ర్శనముగ మానవకోటులకు బోధింప నత్తరస్యరూపమున వెలువడి, యవతరించిన, వాగ్దేవి యగు, శ్రీమద్రామానందాచారి, కావ్యరత్నములు వర్ణయింప; ‘కావ్యాలాపాంశ్చవర్ణయేత్’ అనెడి, వాక్యములు సాధుగాకములును ఎన్నిటికిని కానేరవను, తత్త్వమును బోధించుటయే, శ్రీ ఆచార్యులవారి విమర్శాదర్శ మని శ్రీ ఆచార్యులవారి, సిద్ధాంతముల నరయువా క్లెరకు సువిదితము.

ప్రాయశః దేశమందు సామాన్యముగ, ప్రాచీన మార్గము నుబట్టి, ‘కావ్యము, బ్రహ్మసంజఃక మనియో’ లేక, ‘కేవలము ‘కావ్యము వినోదార్థమనియో’ లోకులును, కొంతమంది పండిత లోకమునందును, అనుకొనుమాటలయందు గల దౌర్బల్యమును, స్థూలదర్శనమును, వెల్లిపుచ్చి, ‘రసోవై సః’ అను వేదపురుషుని మహావాక్యమునందుగల, తత్త్వమునే శ్రీ ఆచార్యులవారు, నిరూపించుచున్నారనుటయే నాతృప్త్యర్థము.

‘రసము’ పర్యవాయనంబు కాదనయు, ఒకవేళ ‘రస ము’ అనందపర్యవసాయియగు పక్షమందైన, ‘బ్రహ్మసంజఃక మను, కావ్యానందమునకును’ పోలిక అప్రస్తుతము, అనవసర ము’ అనియు, శ్రీ ఆచార్యులవారు సెలవిచ్చుచు, ‘కావ్యరస ము’ పర్యవ్యతిరేకమున విషయము బహు సమర్థతతో నిరూపించివారు. (కావ్యరసమునకు) అనగా కావ్యానందమునకు ‘బ్రహ్మసంజఃక ము’ పోలికయుండరాదా’ యని యడుగగ, శ్రీ ఆచార్యులవారు ‘కావ్యానందము మరి యేయానందముతోడియు, పోలికను స్ఫురింపజేయుటయందు దాని యత్నమత్వమునకు లక్షణము’ అని, ‘బ్రహ్మసంజఃక భిన్నత్వము, కావ్యానంద స్వాతంత్ర్యమును, పర్యవోముఖమున రసమును వర్ణించునట్లు, ఒక్క ముక్కతో నిరూపించిరి.

ఇదియే శ్రీ ఆచార్యులవారి శక్తికిని, వాగు నిరూపించు మాతన సిద్ధాంతమునకును, మూలాధారము. కావ్యానంద ము, కావ్యానందము, నే లోలునుగాని, మరియొకదాని స్ఫురణ ను సహింపదు. దానియందట్టిమాధుర్యము కలదు అని కావ్యానందమును వర్ణించుటయందు బ్రహ్మసంజఃకమునకు గల, అని తర సావ్యమును, అతీతత్వమును గూడ కాపాడిరి.

శ్రీ ఆచార్యులవారి సంస్కృతరచనలను కనుగొన్న వారి క్లెరకును శ్రీ ఆచార్యులవారి సిద్ధాంతములను విశ్వాసములు ను ఎంత స్వతంత్రముగా తెలియగలదు.

మూడు రి, 4 వందల సం॥ క్రింద సంతరించిన గీర్వాణ వాణికి శ్రీ ఆచార్యులవారు తిరిగి, దివ్యశరీరమును, తమరచనల ద్వారా కొంతవరకు ప్రసాదించినది చెప్పకతప్పదు. గీర్వాణి ద్రుమము, శ్రీ ఆచార్యులవారి పెరటిచెట్టు. సంస్కృతవాణి స్వయాపమశ్రీ ఆచార్యులవారి కన్నులకే ప్రత్యక్షము. తర్క కర్మశాస్త్రములను, సాహితీసతి, సమీపింప దనుమాట ప్రాయశఃకముగ వినుచున్నను, శ్రీ ఆచార్యులవారివలె నుండు శ్రీ కవి తార్కికసంహలకు మాత్రము అది వర్తింపకుండుటయు అనుభవసిద్ధము. ఆచార్యులవారి యభిప్రాయమున, పద్యముకన్న గద్యమే, కవితకు, ఉపాదేయ మనువిషయము, చాలమందికి తెలిసియుండవలసియున్నను. సహజభోరణిని తప్పించి, కవితాభారతినీ, పద్యరచనావ్యాసముల, యెడుదుడుకులకు, మితి మీఱి, పాల్పరచుట, దారుణమని శ్రీ ఆచార్యులవారు మిక్కిలి అభిప్రాయపడుట మనకు క్రొత్తగుండవచ్చును. ఒకవేళ కవిత తనంతతా ప్రేమించి యొక సమయమున పులకాంకరములు వెలు వడ మాజముగ, లాస్యవిలాసమును బ్రకృతింపయెత్తించు నేని మనము గీయుగిరులయందామెను బంధించుటకన్న నామె స్వ కొంతముగ నడుగు వేయుటయే, ఆయుధునకు మనము మన తాళమునసరిపుచ్చుకొనుటయేభావ్యమని శ్రీ ఆచార్యులవారివిశ్వాసము. భాషాప్రయోగమందుగూడ శ్రీ ఆచార్యులవారి యుద్దేశములు ఇట్లేయియున్నవి. గీర్వాణవాద్యమును సంతయు గాలించిన శ్రీ ఆచార్యులవారు మన శంకల దీర్చుటకు ప్రవర్తించు ప్రయోగములను గాంచిన మనకు చిరకాలమునుండిగ్గినాటి న శంకల న్నియు త్తణమున నిశ్చయము లగును.

దేశమంతయు వ్యాపించి ప్రాచీనపండితులు కొందరి యాగ్రహమునకు పాత్రములయై కొంతకాలము నిలచి నేడు వారిచేగూడ ప్రాయశః రహస్యముగ స్వగృహముల వాడబడు శ్రీ ఆచార్యులవారి బాలబోధినులు శ్రీ ఆచార్యులవారి వి మాతృ భాషాసిద్ధాంతములను ప్రదర్శించును. అందు వారు ప్రద ర్శించు ప్రయోగముల వైచిత్ర్యములు, భేదములు ఉదాహరణలు కల్పనావ్యాసములు అనన్యకములు. కవితాకల్పనల తామరతం పరలు. నేటిటియంతయుల నుదాహరించుటయందుండనా ఉద్దేశమును పాతకులు గ్రహించిరనియే నా నమ్మకము. శ్రీ ఆచార్యులవారి కావ్యవిమర్శభోరణిని ప్రకాశింపజేయు ఉదాహరణాంతరముల నూచింప, వారి సంస్కృతరచనల నిచ్చట నుదాహరించినాడను.

విమర్శకునిమనస్సునకు సామాజికమనస్సునకుగలతారతమ్యమునువిమర్శించుప్రకరణమున శ్రీ ఆచార్యులవారు ప్రయోగించు, యుక్తిప్రయుక్తులగరడీలను చూచినన తత్త్వము నన్నేపించు మనస్సు ఎన్ని కుడిగుండముల చాటి నాడు వేదముల న పహరించిన తారకానురుని పట్టిన మత్స్యమూర్తివలె నెన్ని పలి టీలను వేయవలెనో స్పష్టమగును. శ్రీ ఆచార్యులవారివలె మన మందఱుము, అట్టి సామాను చేయుటకు అర్హులము కాకున్నను, చేయువారిని చూచియైన నానందమును కలిగించుకొను మార్గము ను గ్రహింపగలుగుచున్నాము. గ.నాథరాది మహాగ్రంథముల పఠించు తార్కికమనీషులకుమాత్ర మాయానందము కలదు. శ్రీ ఆచార్యులవారి అనుగ్రహమును వారి అంధగదాధరీయగ్రంథముల పఠించి మనము గీర్వాణ సంపదకు తెగుచున్నాము.

శ్రీ ఆచార్యులవారు ప్రతిపక్షుల యుక్తి యొంత దూరము పోయిన అప్పటికప్పుడు రెక్కలు వచ్చినట్లు అంతకన్న వైకెగసి శత్రుకోటిని తుండెములుగ నరకు కరకుక త్తిని వారి నాల్కాయం దు ధరించియున్నాడు. సహాయమునుబట్టి ఆంజనేయనివలె స్థూలనూత్నశరీరముల నివేషమందు ధరించు ప్రజ్ఞ వారి బుద్ధికి బహుసహజముగ భగవంతునిచే ప్రసాదించబడినది. అభ్యస్తము అనభ్యస్తము అనుభేదము లేక శ్రీ ఆచార్యులవారిబుద్ధి యొంతటి సామానకేని అప్రయత్నముగ సిద్ధముకాగలదు. సిద్ధముగట యేగాక యెంత ప్రయత్నముతో సిద్ధమయి వచ్చిన వ్యక్తి నేని యు, సాధించి, వాడకెట్టి తన యరచిత నిడిగినగలదు. అట్టి శ్రీ ఆచార్యులవారి ప్రజ్ఞావిజ్ఞానభగమును, విశేషమెవ్వని చెప్పట బహుదు సరము. అట్లయిన నాతోచినరీతిని విమర్శించి ప్రదర్శింప యత్నింతును.

యస్. సుబ్రహ్మణ్య రృ. వి. ఏ. (ఆనన్య) గూడూరు.

WANTED. Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. 2876 Imperial Telegraph College, DELHI.

ఆంధ్ర నాటక సంభాషణలు

ఒకవిద్యార్థిని శంకలకు సమాధానము

1. ప్ర:— నాటకానందమునకు తరువాత నేమి కలుగును?

ఉ:— ఆనందమును, నాటకమతో, గఠించినదనియు, అయ్యది (నాటకగత మగు) భ్రమజన్య మనియు.

2. ప్ర:— (సామాన్య)నందమునకు పిమ్మట నేమి కలుగును?

ఉ:— ఆనందము గఠించినదనియు, అది యట్లుగఠించు నదే, అనియు.

3. ప్ర:— బ్రహ్మసంజఃక యెట్టిది?

ఉ:— బ్రహ్మసంజ మెంతకును గఠింపవలసి, గఠించునదిగాని, భ్రమజన్యముగాని కాదనిపించు (దశ).

4. ప్ర:— భక్తి ప్రత్యేకము రసముగా నేల గ్రహింపబడలేదు?

ఉ:— భక్తియందుగల రసము ప్రత్యేకముగా గ్రహింపబడకుంటుచేత (భక్తి ఉపాయముగలదే, ఉపేయముకానిది, రసమని వ్యవహరింపబడదనియు భక్తినిరతిభేదముగ, శృంగారముక్రింద నొక స్థాయిభావముగా నంగీకరింప జెల్లుననియు.)

5. ప్ర:— నాటకరసమునకు సామాన్యలక్షణ మేమి?

ఉ:— నాటకమ టైలభ్య మగుటయే; తదితరకారణాలభ్య మగుటయే;

6. ప్ర:— నాటకానందము బ్రహ్మసంజఃకమున కెల్లుపచరించునా?

ఉ:— తాను భ్రమమాలకమగు ఆనంద మగుచుండ; అది భ్రమనిరూపకమగు ఆనంద మని తెలుపుటచేత.

7. ప్ర:— అభినయము అంగికవాక్యాభ్యాసమున పెరుడు?

ఉ:— పాత్రధారి పాత్రవాక్యములను, తన యంగవిశ్వాసముచే అనుసరణము సల్పినపుడు. (అనుకరకు అన్వయించును)

8. ప్ర:— అభినయము సర్వాంగభులక మగు పెరుడు?

ఉ:— తనవాక్యములకు, తన అంగవిశ్వాసమే సహచరము సల్పినపుడు. (కరకు అన్వయించును)

9. ప్ర:— తాదాశ్చ్యములన నటు చేయును?

ఉ:— స్వాశ్చ్యమును కోల్పోయినట్టివా డగును, (మన వాడు కాజాలడు, నటుడగువా డెపుడును అట్లుకాడు.)

10. ప్ర:— లక్షణము, సరిగ నుండుటకు ఏమి చేయవలయును?

ఉ:— లక్షణలక్షణమును ముందు, సరిచేయవలయును.

11. ప్ర:— కళకు (పదానానశ్శక్తి మేమి?

ఉ:— కళ యనిపించుకొన కుంటుయే.

(ఒకవిలేఖరి)

కౌన్ థి యే ట రు లో 24-7-26 మొదలు 27-7-26 వరకు ప్రారంభపుగంటలు మారినివి. గమనింపుడు. రోజురెండుమార్లు సాయంత్రం 6-8 గం. రాత్రి 9-10 గంటలకు వార్తాపాపపు ప్రచర్యనములు లేని, అదివారములలో వార్తాపాపము 2-80 గంటలకు గొప్ప నటకులు ప్రదర్శించు వున్నతమైన ఫోటోనలబంధ మగు నాటకము “టు ర్మి హూ ర్” “టు ర్మి హూ ర్” హిందూదేశమున ఇంతటి గొప్పనాటకము యిదివర కెన్నడును చూచి యుండరు. గొప్ప నటకులు దివ్యమైన ప్రదర్శనములను గావించుదు. 14 రీల్లు గల అద్భుతమైన నాటకము. త్వరగా రాకపోయినచో ఆశాఢం గము నొందెదరు. 31-7-26 శనివారము మొదలు “ది టుక్ కమాడ్ మెంట్స్”

పినాటిని సత్కార హాశ్రమమందు నూలుపోటీ పరీక్షలు

నెల్లూరుజిల్లా సభలసమయమున జరిగిన నూలుపోటీ పరీక్షల సందర్భమున శ్రీయుత కాకటూరు లింగారెడ్డిగారు బంగారుపతకమును ఒక బహుమానముగా నిచ్చి మాకు సాయపడి యుండిరి. ౫౦ వ నెంబరు అంతకంటే సన్నముగా వసుకువారికి ఇయ్య నిశ్చయించితిమి. ఈ పర్యాయము పోటీకి వచ్చినవారిలో 3౪ నెంబరుకు మించినన్ని ముగా తీయవలసిన ఆబహుమాన మెవరికిని ఇయ్య లేక పోతిని.

ఇట్లు నిలిచిపోయిన బంగారుపతకము విషయమై శ్రీ రెడ్డి గారిని సంబోధించి మాడగా, ఆశ్రమములో శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని పర్యంతి సమయమున జరుగు నూలుపోటీ పరీక్షలలో మొదటివారుగాను తీర్పులైనవారికి ఆ బంగారుపతకము నియ్యవలసివనియు అంతవరకు ఆశ్రమముననే దాచి ఉంచవలసినదనియు నెలవిచ్చి ఉన్నారు. ఇట్లా ఆశ్రమమునకు సాయపడియున్న శ్రీ కాకటూరు లింగారెడ్డిగారికి కృతజ్ఞతాపదనముల నర్పించుచున్నాను.

* * *

నెల్లూరుజిల్లా సభలసందర్భమున జరిగిన నూలుపోటీ పరీక్ష ఫలితములు

పోటీపరీక్షలు మొదట అనుకొనినట్లు జూను ౧౬, ౧౭ రెండు తేదీలలో జరుగక తే ౧౭ ది ఒకదినమే జరుగవలసి వచ్చినందులకు చింతింపుచున్నాము. తే ౧౬ ది రెండు మహా సభలలో నెవరికిని తీరిక లేక సాధ్యమైనదికాదు. పోటీపరీక్షకు వచ్చినవారి సంఖ్య 3౪. మొదటిదినము అనగా తే ౧౬ ది జరిగియున్నను తే ౧౭ ది వ్యవధియున్నను ఈసంఖ్య ఇతరుల దించి యుండెడిది. ఏకారణములచే నైనను లోపము జరిగినందులకు విచారముగా నున్నది.

పోటీకివచ్చిన ఈముప్పది నలుగురులో నలుగురు పురుషులు, ౧౪ మంది చిన్న బాలికలు నై యున్నారు. బ్రాహ్మణ, వైశ్య, ఆదివంశ, మహమ్మదీయ, బలిజ, కమ్మ, మొదలయిందొక శాసనముల కులములవారు కలరు. పండ్లెండుగురు వడకుట జీవ నోపాధిగా జీవికొనినవార. తక్కినవారందఱును అసహాయోద్యమము ప్రారంభమైన తర్వాత మహాత్ముని యాజ్ఞను మన్నించి ఖద్దరభిమానముతో నేర్పుకొని వడకువారు. శ్రీ కస్తూరిదేవి జాతీయ బాలికాపాఠశాల విద్యార్థినులు, చిన్న బాలికలు పదు నల్లురు కలరు. మామండలముననున్న జాతీయ పాఠశాల ఇది యొక్కటియే యైనను ఇంతమంది పోటీకి నిలువగలవా రుండుటయు, ఇందుమించనటును బహుమానార్హతకు నియమించిన పద్మనైదన నెంబరుకు మించిన సన్ననిదారము తీయగలరుటయు, జాతీయపాఠశాలల మహాత్మ్యమును, ఆపాఠశాల నిర్వాహకుల శక్తి సామర్థ్యములను వెల్లడించుటయొక్క కడకు విద్య ఎంతవలెదమైనదియు చాటుచున్నది. వడకుపని అందరకురారు. వంశపరంపరముగా నభ్యాస ముండవలయును; అని సాకు చెప్పు మహాశీయుల విషయమును గమనించుదురు గాక.

ఈ పోటీకి వచ్చినవారిలో ముప్పది నాల్గవ నెంబరు కంటే సన్నముగా తీయగలవారు తేరని చెప్పవలసియున్నది. అందువలన ఏబడనెంబరునకు పైగా వడుకువారికిగా ప్రత్యేకించిన రెండు బంగారుపతకములను ఎవరును బడకు లేదు.

స్వాయవారులు, డాక్టర్లు, ఉపాధ్యాయులు, పీరికిగా ప్రత్యేకించిన బహుమానములను వారెవరును పోటీకి రానందున ఇయ్యలేదు. ఇట్లెవరు రానందున తక్కి జంధ్యాల కడురుతో వడుకువారికియ్య నెంచిన బహుమానములును నిలిచిపోయినవి. ఆదివంశ శ్రీలకు ఎనిమిది బహుమానముల నుంచినను మువ్వరే పోటీకి వచ్చిరి. ఈమువ్వరకును బహుమానములు వచ్చినవి. మహమ్మదీయ శ్రీలకుగా ప్రత్యేకించిన ఆరుబహుమానములకు ఇద్దరు మాత్రమే వచ్చిరి. ఇద్దరును బహుమానముల బడసిరి. ఈరెండు తెగలవారును ఎక్కువమంది వచ్చి వారికిగా ప్రత్యేకించిన బహుమానములైన బొందకుండుట కోచనీయము. ఖద్దరభిమానము ఇట్టివారిని ప్రోత్సహింపరచి ఇకమీద జరుగు పోటీపరీక్షలకైన నెక్కువమంది వచ్చునట్లు చేసి సాయపడగోరుచున్నాము. మరియూ మామండలము ౫౦. ౬౦. ౭౦. ౮౦. ౧౦౦. నెంబర్ల వరకు వడకుగలవారు పెక్కుమంది ఉండియు, ఈపోటీపరీక్షలకు రాకుండుట కోచనీయము. పోటీపరీక్షలు కేవలము ఆర్థిక దృష్టితో గాక అందరకు ప్రోత్సహము కలిగించి, స్వామ్యమును పెంపుచేసి, ఖద్దరభివృద్ధికి తేవలయునను తలంపుతో నెలకొల్ప

బడినవి. శ్రీమంతులు విద్యానంతులు నగువారిని సామాన్యులు బిడలు అనుకరింతురనియు, అందువలన శ్రీమంతులు విద్యానంతులు అందరు ప్రారంభదశలో వడకుట విధి అనియు నెంచి యున్న ఈ పోటీపరీక్షలకు గొప్పవారు తక్కువవారు రను భేదము పొలింపక వడకు కళలో ప్రావీణ్యము గడించిన సోదరసోదరీ మణులందఱును దయచేసి ఖద్దరభివృద్ధికి లోడ్వడ మిక్కిలి ప్రార్థితులు.

నూలుపోటీపరీక్షలకుగా నేర్పాటు గాబడిన ఉపసంఘమువారు పరీక్షాఫలితములను, ఏ బహుమానముల నియ్యవలసి నది నిర్ణయించినారు. ౧౦౦ గజముల పొడవుండునని పొడవుకు ౨౫ గుణములను, ౬౦ నెంబరునకుమించి తీయవలసినదని నెంబరునకు ౩౦ గుణములను, పురికి ౨౫ గుణములను, సాఫీకి ౨౦ గుణములను పెరసి ౧౦౦ గుణములను నిర్ణయించి ఆ ప్రకారము పరీక్షించబడినది. వడికినకాలము అర్ధగంటకాలమై. కనీసము రెండుగంటలైన నుండుటమంచివి. వ్యతిరేకమున అట్లు జరుగవలసి వచ్చినది. పోటీపరీక్షల సమయమున నుపసంఘసభ్యులకు సాయ మొనర్చిన శ్రీయుత రాళ్లపల్లి రామసుబ్బయ్య, వోరుగంటి వెంకటేశ్వర్లుగార్లకును నూలు పోటీపరీక్షలకు బహుమానము లొసంగి సాయమొనర్చిన మహాశీయులకును వడుకుటకన్న గ్రామములనుండి కష్టములకోర్చి వచ్చుమనసోదర సోదరీమణులకును కృతజ్ఞతాపదనముల నర్పించుచున్నాను.

* * *

౧౯౨౬ సంవత్సరం జూను నెల తే ౧౭ దిని పినాటిని సత్కార హాశ్రమమున నెల్లూరుజిల్లా సభల సందర్భమున జరిగిన నూలు పోటీ పరీక్షలలో జయమొందినవారి పేర్లు.

బాల బాలికలు

తేకుకుళ్ల శీతమ్మగారు మొదటిబహుమానము బంగారు పతకము రూ. 3
తూములూరు కమలమ్మగారు రెండవ బహుమానము 3
గట్టుపల్లి విశాలాక్షమ్మ మూడవ బహుమానములో మొదటిది ౨
సర్వేపల్లి కామాక్షమ్మగారు మూడో బహుమానములో రెండవది ౨
ముంగలూరు పిచ్చమ్మగారు నాల్గవబహుమానములో మొదటిది ౧
దేశభోట భ్రమరాంబగారు నాల్గవబహుమానములో రెండవది ౧

ఆదివంశులు

ముద్దా నుబ్బమ్మగారు మొదటి బహుమానము ౪
ఇండ్ల రాగమ్మగారు రెండవబహుమానము 3
ఇండ్ల నుబ్బమ్మగారు మూడో బహుమానములో మొదటిది ౨
మహమ్మదీయ శ్రీలు
చిన్న అనునదీ మొదటిబహుమానము 3
దరియాబీ రెండవ బహుమానములో మొదటిది ౨

ఇతరులు

బలిజ లక్ష్మమ్మగారు మొదటి బహుమానము ౫
కట్టంరెడ్డి అక్కమ్మగారు రెండవబహుమానములో మొదటిది 3
కన్నంరెడ్డి చెంచమ్మగారు రెండవ బహుమానములో రెండవది 3
భట్లారం లక్ష్మీనారాయణశర్మగారు మూడో బహుమానములో మొదటిది ౨
గండవరపు బుచ్చమ్మగారు మూడో బహుమానములో రెండవది ౨

టి. యన్. కన్నమ్మగారు మూడో బహుమానములో మూడవది ౨
శింగరాజు మాచమ్మగారు నాల్గవబహుమానములో మొదటిది ౧
మన్నేపల్లి లక్ష్మీదేవమ్మగారు నాల్గవ బహుమానములో రెండవది ౧

ఓరుగంటి రామచంద్రయ్యగారు నాల్గవ బహుమానములో మూడవది ౧
విడవలూరు శీతమ్మగారు నాల్గవబహుమానములో నాల్గవది ౧

ఇట్లు విధేయుడు,
చ. వె. కృష్ణ,
కార్యదర్శి.

కావలెను

మంచితెలివి, యోగ్యతనమ్మకము, ఆంగ్లభాషా పాండిత్యము మొదలగునవి గలిగి నట్టివారు కాకినాడలోనున్న ఒక నమ్మకమైన కంపెనీయందు మేనేజరు పదవికి కావలెను. న్యాయపరమునకు సంబంధించిన విషయములందు అనుభవముగలిగి యుండవలెను. జీతము నెల 15 రూ 200 రూ 250 వరకుండును. జయమొందునట్టి ధర్మాస్తుదారుడు రూ 10,000 లు నగదుగా ధరావత్తుక్రింద చెల్లించవలసియుండును. మంచియోగ్యతగల వారు మాత్రమే ధర్మాస్తులను ఈదిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను. K. c o Andhrapatrika, P. B. No. 212, Madras.

రాండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సు

రాయబారముల సభ

దక్షిణాఫ్రికాలో నున్న భారతీయుల హక్కులనుగూర్చి ఆలోచించుటకు కేపుటౌనులోనే సభ జరుగుననియును, పిమ్మట భారతదేశపరిస్థితులను తెలుసుకొనుటకు ప్రతినిధివర్గమువారు భారతదేశమునకు గూడ రావచ్చు సనియు ప్రకటించబడినది. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకు వెనుక కార్యదర్శిగా నుండిన డంకనుగారును ఇప్పుడు కార్యదర్శిగా నున్న డాక్టరు మలనుగారును గూడ ప్రతినిధివర్గమున సభ్యులుగా నుండి భారతదేశమునకు వచ్చెదరు.

ఇది యంతయును సరిగానే యున్నది.

దక్షిణాఫ్రికాలో సభ జరుగుటయే మంచిది దక్షిణాఫ్రికా దొరతనము ప్రజలకు తీరవచ్చినది యున్నది గాని భారత ప్రభుత్వమువలె నిరంకుశముగా లేదు. కాన దొరతనమునకు ప్రజాభిప్రాయముబాటు యగుట ముఖ్యవనరుగా నున్నది. భారతీయుల హక్కులపరకే స్థిరపడియున్నది గాన దానిని బలపరుచుటకు ప్రజాభిప్రాయమును కలుగజేయ నవసరమే లేదు భారతీయుల హక్కు స్వాయమైన దను నమ్మకము దక్షిణాఫ్రికాలోని విరోధియులకు కలుగజేయుటకు అధికముగ కృషి సలుప నవకాశమేలేదు. కావున యూనియను దొరతనమువారు సదుద్దేశమును కలిగియుండుటయును భారతీయప్రతినిధులుగా సరియైనవారిని పంపుటయును జరిగినచో సభాఫలితము ప్రయోజన మగుట యటుండ పాశ్చాత్యులను మంచిదారికి మరల్చుట కవకాశము గూడ కలుగను.

దక్షిణాఫ్రికా నుండి ప్రతినిధివర్గము భారతదేశమునకు వచ్చుట చాల మంచిది. స్వయముగా చూచినగాని గ్రహింప వీలులేని విషయములను వారు గ్రహింపగలుగుదురు.

భారతదేశస్థితిని స్వయముగా చూచుట వలనను భారతీయులతో సంభాషించుటవలనను కలుగునట్టి సదుపాయము ప్రతినిధులతో సంభాషించుటవలనను గ్రంథములను చదువుటవలనను ఎంతమాత్రమును కలుగదు.

ఈప్రశ్నను బాగుగా తరచిన ప్రధానపురుషులు గూడ ప్రతినిధివర్గమునం దుండుట చాలమంచిది. మన వాదము చాల న్యాయ మైనది గాన దాని నెంత తరచి సోధించిన నంతమేలు మనకు కలుగును. బాగుగా పరీక్షించి సాకల్యముగా ప్రకటించుట వలన మనకెట్టి నష్టములేదు. దక్షిణాఫ్రికా వారు హెచ్చుమంది భారతదేశమునకు వచ్చుటయే మనకు లాభకరము. దక్షిణాఫ్రికాలోని ప్రధాన పురుషులకుగూడ భారతీయులస్థితిగతులు సరిగా తెలియకపోవుటయే యిప్పుడు గొప్ప అశ్లీలతగానున్నది. స్వార్థపరులగు పాశ్చాత్యవర్తకుల కోరికలను మాత్రమే వారు చెరుగుదురు. భారతీయుల సంగతి వారికి తెలియదనియే చెప్పవచ్చును. ఈసమావేశమువలన ఈసమావేశము వారు బాగుగా గ్రహింపగలిగినచో భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికా నాక్రమించెదరను సంశయమును అవటి భారతీయులు పోటీచేసెదరను సంశయమునుగూడ తప్పక తొలగిపోవుననుట నిశ్చయము.

ఇక ప్రతిపక్షమును నాలోచింతము. జనరలు హెర్బర్టు బాగుగారి సంభాషణలు కలవరమును కలిగించుచున్నవి. దక్షిణాఫ్రికాలోని అనాదిప్రజలకే న్యాయము జరుగనపుడు భారతీయులకు న్యాయము జరుగనని ఎటుల నూహించవగును. ఈ రెండు తెగలనుగూర్చిన మనోవృత్తియు నొక్కటియే యున్నది. భారతీయులనుగూర్చి ప్రతిపక్షభావము హెచ్చుగానుండుననుది. అనాది ప్రజలకు న్యాయముచేయుటకు తెల్లవారికి బాధ్యత కలదుగాని భారతీయులు వట్టి అన్యాయప్రవేశకులని తెల్లవారు తలచుచున్నారు. మొదట నవటి తెల్లవారికొరకు పనిచేయుటకు భారతీయుల నవటికి భ్రమపెట్టి తీసుకొనిపోయి వారికి చాల సదుపాయములను చేసి సిగ్గురావనసౌకర్యమును కలిగింతు మని వాగ్దానమొనరించిరిగాని అవిషయ మిప్పుడు అప్రమతము. అచట స్థిరపడిన భారతీయులపట్ల నవటి కేవలపట్ల భావమేమి? అనాదులపట్లకంటే భారతీయులపట్లనే అచటి తెల్లవారి కిప్పుడు ద్వేషమధికముగా నుండుటచే అనాదులకే అన్యాయము జరుగునెడల భారతీయులకు న్యాయముసలే జరుగనే ధ్వజమెత్తవలసివచ్చును. కావున అనాదులకు న్యాయము కలుగవలెనని కోరుటకుగూడ సార్థవర్తమే కారణము. ఇతరులను నష్టపరచి న్యాయము నెప్పుడును బడయజాలము. 'సర్వేజనా ను ఖినోభవంతి.' అని మహర్షి ప్రార్థించినపుడు అతడు అంతర్దృష్టివలన నిత్యసత్యమునే కనుగొన నననుటయే (మో. క. గాంధీ. ఎంగుయిండియా. 22-7-26)

ప్రావేశరు కిలారిగారి వైట్ వే సర్క్సు

యూరోపియన్, ఇండియన్ ఆక్టర్లు స్త్రీలుకూడా గలరు.

సా|| 5-30 ప్రతిదినం రెండు ప్రదర్శనములు రాత్రి 9-30

ప్రతిదినవారం కథాక్రమము మార్పు చెందుచుండును
టిక్కెట్లు బోసాటో, వ్యారిసెక్ హోటలులందు విక్రయింపబడును

వర్తకు బకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1882

వర్తకశిఖామణులకు } సీమవెండికి గారంటి నిచ్చెదము } ప్రతి గృహమునందును
అమూల్యమైన తరుణము } ఖరాజు ధర } అవశ్యముగా నుండితిరవలెను }

8 నుండి 8 కులముల యెత్తువరకు 8 నైజాలందు పేలగిన్నెలు, పట్టెలుతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి ఈ
దినవ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆగరు యిచ్చిన ఒక
వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, పైన చక్కగా మెరుగువేయబడియున్నది.

1 గిన్నె మొదలు 8 వరకు	కు 1 కి ధర	రు 1-1-0
6 " 12 "	" "	1-0-6
8 డబ్బెలు ఒకేసారి తీసిన	" "	1-0-0
6 " " "	" "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" "	0-15-0

ఓలిపోను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

తంలివిలాసము "ఉమ్మడియాక్" 2 నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ
మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నిత
ముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము
గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి
నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్
మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొర
కును. 2039

"ఎరాస్మిక్" అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే

లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

నూతనమైనదై! నవీనఫక్కి! క్రొత్తకల్పనలు!

చక్కని నులభ్యతతో మతాభిమానులకును సారస్వతాభిమానులకునుగూడ నింపైన కావ్యము.
— శ్రీ మతోద్ధారకుడు (బసవేశ్వరచరిత్ర) —

వలయువారు కృతికర్త: విద్వాత్ జి. జోగి సోమయాజి బి. ఏ. ఎల్. టి హైస్కూలు, ఆదోని, అనిగాని శక
మే నేజరు అంధ్రపత్రికా ఆఫీసునకుగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.
వెల 0-12-0. పెద్ద ఆర్డరులకు మంచి కమిషను ఇయ్యబడును.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

"మేక్విస్" గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.
దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.
తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము. వెల ప్రతి 1-క రు 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

6, 7, తంబు శెట్టి వీధి మద్రాసు.

గృహం టీ! ప్రమేహహరి ఆత్మద్యుతము!

ఈ ఔషధరాజము 85 సెల్లలనుంచి మా అనుభవములోనుండి, ఎందుతీరని సుఖవ్యాధిబాధితులను మృత్యుముఖము
నుండి రక్షించినది. మేహసంబంధములకు వ్యాధులను, పిటకలు, భగంబరము, గనేరియా, సనాయి, మొదలగు సమస్తముఖ
రోగములను 15 రోజులలో అత్యద్భుతముగా కుదుర్చును. మందుగుణము పూచీయివ్వబడును. తేనియెడల సొమ్ము తిరిగి
పంపబడును. మందుఖరీదు రూ 10 మాత్రమే.

యస్. సత్యనారాయణ, భీమునిపట్నం:—మీద్ర మేహహరి సేవింతులవలన, నాకు చాలగుణము కనపడినది. కురుపు
నయమగుచున్నది.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేదఫార్మసీ, ఏలూరు (ప. గోదావరి)

విన్నూరా

పిచ్చుక యెగురునపుడు సెకండ్లు 18 సార్లు చెక్కులా
డించును.

* * *
బ్రిటిను సవత్సరమునకు 4 కోట్ల 80 లక్షలపానుల విలు
వజేయు సంక్షును దిగుమతికేయును.

* * *
కుక్కలను పిల్లలను ముద్దుపెట్టుకొని వానిని నాకినిము
టవలన అంటువ్యాధులు ప్రాకును.

* * *
ఒక చిన్నగడియారము యెప్పటికిని కీయయ్యనక్కరలేనిది
మోటాకుకాదలకోసము కనిపెట్టబడెను. దానిస్త్రింగు, దీప
ములు వెలిగే విద్యుచ్ఛక్తిద్వారానే తమాషాగా త్రిప్పబడును.

* * *
టర్కీలో పెండ్లి చేసికొనగోరువారు రందరును వైద్యపరీ
క్షగావలెనని తాసింపబడెను. వంచి ఆ రోగ్య
వంతుని స్థానే రోగిని బెట్టకుండ పరీ
క్షజేసిన డాక్టరు యెడను ముంజేయిమీద ముద్రవేయును. ఈ
గుర్తుజూచి అధికారులు వివాహపు లైసెన్సు నిచ్చెదరు.

* * *
అబ్బీను చేకేయుడు యూధుని పైము యెంతైనదని
యడుగుడు. ఒకడడుగుగా 'గడియారం కొనుక్కో' అని యూ
ధుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

గుంటూరు ఫోర్రరీనోట్ల కేసు

ముద్దాయిత్తరిపు వాదము

గుంటూరు, జూలై 24:—సెషన్సుజడ్జి వాల్మగారి
గవ్వ యీకేసు విచారణయందు; 1,2 ముద్దాయిల తగవు వకీలు
అచ్చుతెరామయ్యగారూ, నోట్లు రావిపూడి బంగారాలో తయారు
జేయలేదనియు, తెనాలిలో తయారు జేసినయు జడ్జిగా
రికి, అససరులకు నమ్మకము కల్గినట్లు రుజువుజేయగలననిరి.
బాపూలు తయారుజేయుటకు గూర్చి అప్రామరు పూర్తిగా అబద్ధ
మాడెను. 11 వ ముద్దాయి యిత్తరేసు గైకొని దానిలో వా
టరుమార్కు (కొగితము గర్భములో నగుపడు మార్కు) బ్లాకు
చేయ ప్రారంభించెనని అప్రామరు జెప్పెను. 11 వ ముద్దాయిని
అప్రామరు చెన్నపురి జైలరపత్రిక కార్యాలయమున పనిజే
యమండగ అప్రామరు జూచియుండెను. 11 వ ముద్దాయి జం
కురేకుపై ఆకుపచ్చ సిరాబ్లాకు, నల్లసిరాబ్లాకు తయారు జేసె
ను. ఈబ్లాకులు చేయుటకు 8,10 రోజులు పట్టెననియు, చేతి
తోచెక్కి జేసెగాని "ప్రాసెసు" పద్ధతిననుసరించి జేయలేద
ని యు అప్రామరు జెప్పెను. అప్రామరు
సాక్ష్యముప్రకారము బ్లాకులు అంకెలు చేతితో చెక్కడమువల్ల
జరిగినవి. ఎక్స్పర్టుగారు యీబ్లాకులు చేయుటకు కేసురాలు
పోలీట్రాపు యంత్రములుండవలెననుచున్నారు. కావున యీ
సాక్ష్యములట్టి నోట్లు రావిపూడి బంగారాలో తయారుకాలే
దనియు, "ప్రాసెసు" పద్ధతిన బ్లాకులజేయుటకు తగిన పని
ముట్లుగల వేరొక స్థలమున తయారుచేయబడి యుండుననియు
యూహింపవచ్చును. కావున యీ బ్లాకు మదరాసులోనే
తయారుచేసి బ్రిడిలుమెషినుతో సహా మదరాసునుండి తెనాలి
దీసికొనివచ్చి నోట్లు తయారుజేయుదురు. మరియు 6 వ
ముద్దాయి, తెనాలి గాంగులో నొకడగుటచే విధివశమున తెనా
లీను దీ పారీపోవలసిన దానియందుటకుగాను బంగారాను అడ్డ
కుతీసుకొనియుండును. పేను కద్దెపడినకొనిగిని ఉపయోగించ
లేదనుట అసందర్భము. ఏప్రిలు 27 వ తేదీన అడ్డచీటి అమలు
జరుపబడెనని మొదట యిద్దరు ముద్దాయిల వాదము.

సిమ్లా, జూలై 28:—పట్టకు అక్కోట్లు కమిటీ నే
డు! సహనశమైనపుడు చక్కలో చాలభాగము 1923-24 లెక్క
లను సురించికమిటీవారు తయారుచేసిన దానిమీద ఇండియా
దొరతనమువారు గావించిన తీర్మానముపై ఖమర్చునతోనే సరి
పోయెను. (ఆ. ప్రె.)

రోమహరి కబ్బి 1-క రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు
రెండు నిమిషములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మ
ము నలుపెక్కెను. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

నగరమున కాంగ్రెసు ప్రచారము

చేపాకునందు బహిరంగసభ

జస్తిసుపక్ష దుండగుల అల్లరి

పోలీసుఅధికారులు ప్రక్కనుండి నవ్వుచు నూరకొనుట

గతరాత్రి బియ్యపుబజారు (చేపాకు) నందు ఎన్నికల ప్రచార మొనర్చుట కేర్పరచబడిన కాంగ్రెసుసభలో జస్తిసుపక్ష పు దుండగిండు గావించిన అల్లరి దౌర్జన్యము, అసహ్య పుచ్చేటలు ఇంతింతయని చెప్పుటకు వీలులేదు. సభా ప్రారంభమునందే చివరవరకును, ఉపన్యాసకులు మాటలాడుట కెత్తించినపుడెల్ల వారిమాట లెరులకు వినబడకుండ, దుండగిండు గల్లంతుచేయుచు ఆరదుటకు ప్రారంభించిరి. పోలీసుఅధికారులు దుండగిండు ప్రక్కనే నిలచుచే, నవ్వుచూ చూచుచు నూరకొనిరేగాని, సభలోని పెద్దమనుష్యులెంత వేడుకొనినను అల్లరి నాపుట కెత్తినవలేదు. దుండగిండు దౌర్జన్యము లా న ర్చి న ను కాంగ్రెసుప్రముఖు లిందుకైనను చలించు రాత్రి 8 గంటల వరకును సభను జయప్రసముగ నిర్వహించి వందేమాతర జయ ధ్యానములు చేలరేకుమంద సభను ముగించిరి. కార్యోచనను సభ్యులును, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శియు అను గడ్డ రంగయ్యనాయుడుగారు ఈ సభ కధ్యక్షుడుగ నెన్ను కొనబడిరి. శ్రీమత్ ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఎ. రంగ స్వామి అయ్యంగారు హమీదు ఖాన్ సాహెబు. ఒ. కందనామి చెట్టి మినాక్షిసుందరం పిల్లె బుర్రాసత్యనారాయణగారు మొద లగు నాయకులను చేపాకు దివిజనందలి ఇతర పెద్ద మనుష్యు లను చాల మంది సభయం దాసీనులై యుండిరి.

సభ ఆరంభంబున జరుగునని ప్రకటించబడినను రిక్తగలలకే అయిదార్దురు, దుండగిండు సభా ప్రదేశమునకు వచ్చి చురుకుగా తిరుగ జొచ్చిరి. దానిని నేతముదలియారుగారికి వోలుజేయు డని వ్రాయబడిన తిడికలను పట్టుకొని, పదిమంది పల్లి బాల కులు వారివెంటబుచ్చి సభా ప్రదేశమున తిరుకొడికెలను నిలపి "దాని నేతలే మొదలై యారుకు జే" అని కేకలు వేయుచు నిలచునియుం డిరి. స భ ముగి యు వ ర క్షువార చ్చుట నే నిలచుని అట్లే కేకలువేయుచు అల్లరి కే యు ముం డిరి. సభ ప్రారంభమున సరికి పెద్ద దుండగిండు సంఖ్య దాదాపు 12 వేలకు హెచ్చెను. వీరందరును, వేదకకు మడిచెపున తమ దౌర్జన్యమునకు సిద్ధముగ నిలచియుండిరి.

అధ్యక్షుడుగ రంగయ్యనాయుడుగారు, ప్రభమును, కార్యోచనమును కాంగ్రెసు అభ్యర్థియును కందనామిచెట్టిగారికి వోలు నొసగవలసినదని యుద్ధోధించుచు, ఏవో కొన్ని యుద్ధోగములకాశపడి, దేశీయాభివృద్ధికి, జాతీయాభివృద్ధికిని అర్దుపడుట చాల హేయమనినుడిచిరి. బ్రాహ్మణులను జూచి బ్రాహ్మణేతరుల లే మాత్రమును భయపడవలసరములేదు. బ్రాహ్మణులు నూటికి ముగ్గురైన లేరు. బ్రాహ్మణేతరులు నూటికి 95 మంది. అట్టి బలవంతులగు బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణులకు త్తయవడి దేశస్వాతంత్ర్యమును నిరోధింప నెత్తిగచుట అవమాన కరము. బ్రాహ్మణేతరుల అభివృద్ధిని బ్రాహ్మణు లేమాత్రము ను చెరువలేదు. చురపక; చెరువజాలరు అందుచే, ప్రస్తుత జాతీయ స్వాతంత్ర్య సంరంభమున, బ్రాహ్మణేతరులును బ్రాహ్మణులును ఏ క మై పోరాడవలెను.

జస్తిసు పక్షము-రాజకీయపక్షమే గాదు

ప్రస్తుతము రెండు పక్షములే ఎన్నికలలో పోటీ జేయుచున్నవి. జస్తిసు పక్షము అనేదానికి అర్థమే లేదు. ఈపక్ష ము ప్రజలయొక్క రాజకీయాభివృద్ధికి తోడ్పడుటలేదు. సాంఘిక దురాచారముల సంస్కరించి, సాంఘికాభివృద్ధికిని తోడ్పడుటలేదు. మతాభివృద్ధికిని తోడ్పడుటలేదు. రాజకీయముగ జూచినను, సాంఘికముగ జూచినను, మతవిషయముగ జూచినను, ఈ పక్షమువలన బ్రాహ్మణేతరుల కెట్టి యుపయోగమును గలుగుటలేదు. పోనీ, ఈపక్షములోవున్నవారంతా బ్రాహ్మణేతరులాయంటే అదేగాదు. రా. బ. టి. ఎం. సరసింహాచారిగారును, వారివంటి బ్రాహ్మణు లింకను అనేకమంది జస్తిసు పక్షములో గలరు. (ఒక దుండగిండు:—అయ్యన్నీ మా కక్కరలేదు. అని కే కలు) జస్తిసు పక్షమున కర్థములేదు. జస్తిసు పక్షము స్వార్థపరత్వమున కేర్పడిన పక్షము నిరంకుశాధికార వర్గమునకు వెనుక తాళము వేయుట కేర్పడిన పక్షము (దుండగిండు: లేదు లేదు, దా. పి. న. మొదలియారుకి జయ అను కేకలు. అల్లరి) జస్తిసు పక్షము నిరంకుశాధికార వర్గమునకు వెనుక తాళము వేయుట కేర్పడిన పక్షమనియు ముఖ్యుర్రులకిని చెప్పుచున్నాన. నేనీవిషయమును క్రొత్తగా చెప్పుటలేదు. ఆపక్ష మేర్పడినపుటి నుండియు చెప్పుచు నేయున్నాను. నేనొక్కడ సేగాదు. దివాన్ బహద్దరు పి. కేశవశాస్త్రి, వి. భక్తరంగయ్యచెట్టి, రా. వరదరాజునాయుడు

నేను మరి ఇతర బ్రాహ్మణేతరులును గలసి మదరాసు రాష్ట్రీయ సంఘమును స్థాపించి మొదటినుండియు, జస్తిసు పక్షము బ్రాహ్మణేతర పక్షముగావని ఎన్నియో చరిత్రకర్తలు క్రింగనే ప్రకటించియున్నాము. విదేశీయుల సేకమార్గముల భారతదేశ పు సంపదను కొల్ల గొట్టు కొని పోవుచున్నార. ఈ భారతదేశపు సంపద యనిన, బ్రాహ్మణేతరుల సంపదయే విదేశీయులు కొల్లగొట్టుకొనిపోవుచున్న సంపద బ్రాహ్మణేతరులదేగాని బ్రాహ్మణులదేకాదు. అట్టి విదేశీయాధికార వర్గమునకు ప్రక్కతాళము వేయుచు, బలపరుచుచుండు జస్తిసుపక్షము బ్రాహ్మణేతరపక్ష మెట్లుగను? భారతీయ ప్రజాసామాన్యముం తటికొరకును పాటుపడుచున్న కాంగ్రెసు పక్షమే నిజముగ బ్రాహ్మణేతరపక్షము.

ఈ సంకల్పము, కాసనసభలను, చెన్నపురి కార్యోచనమునకును, రెండు ఎన్నికలువచ్చినవి. తమకు స్వాతంత్ర్యము గావలెనో విదేశీయాధికారవర్గముక్రింద బానిసత్వము గావలె

కాంగ్రెసు ప్రకటన యాకూబు హుస్సేనుగారి శాసనసభ్యత్వమునకు ప్రతికూలురు

వారికి ఓటుజేయుదురా?

మదరాసు శాసనసభలో యాకూబు హుస్సేనుగారి శాసనసభ్యత్వార్హిత్వము గూర్చి ఎన్. సత్యమూర్తి గారు గావించిన ప్రతిపాదనకు ఎన్నుకొనబడిన సభారత్తియ సభ్యులలో యా దిగువవారు ప్రతికూలురుగ ఓటుజేసిరి.

ఆంధ్రసభ్యులు

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు	గంజాము
సర్ పానగలు రాజాగారు, ఉత్తర మధ్య భూస్వాములవర్గము	గోదావరి
సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు	గుంటూరు
పి. సి. ఎలిరాజులు నాయుడుగారు	చిత్తూరు
బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు	కాకినాడ
కొ. నూర్జనారాయణమూర్తిగారు	కర్నూలు
కె. శరభా రెడ్డిగారు	మదరాసు
ఓ. తణికాచలం చెట్టిగారు	మదరాసు
ఆర్. మదనగోపాల నాయుడుగారు	మదరాసు
సి. నల్లేశముదల్యూరుగారు	మదరాసు
కలికోట జమీందారుగారు	గంజాం, విశాఖపట్నం
కాదిరుమోహిద్దీను సాహెబుగారు	తూర్పుతీరమును.
అల్లులువావాబు సాహెబుగారు	ఉ. సర్కారులును.
జె. డి. కామ్యూలుగారు	ఉ. జిల్లాలు క్రైస్తవసాసము

తమిళ సభ్యులు

సర్ టి. ఎ. శివజ్ఞానం పిల్లెగారు	తిన్నవెల్లి
అల్లులు ఘటాలా సాహెబుగారు	ఉ. ఆర్కాటు
	చెంగల్పట్టును.
అర్బుదస్వామి ఉడయారుగారు	తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి,
	వేధుర, క్రైస్తవులు
తంగవేల పిల్లెగారు	తిరుచనాపల్లి, క్రైస్తంగం
ఎ. రామస్వామి ముదల్యూరుగారు	చెంగల్పట్టు
కృష్ణస్వామి నాయుడుగారు	ఉ. ఆర్కాటు
సి. ముత్తయ్య ముదల్యూరు	తంజావూరు
నీతారామరెడ్డిగారు	ద. ఆర్కాడు
వెంకటాచల పఠయాచిగారు	ద. ఆర్కాటు
పి. టి. రాజుగారు	మధుర
గౌజమియను సాహెబుగారు	మధ్యజిల్లాలును.

వీరికి మరల ఓటునిత్తురా?

నో భారతీయు వీ యెన్ని కలయందు స్పష్టముగ చెలువవలసియున్నది. కార్యోచనమునకు ఓ. కందనామిచెట్టిగారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నిలుచుచున్నారు. (దుండగిండు వైపునుండి:—దా. నాటే మొదలియారుకు జే అను కేకలు విన్నుముట్టెను. కందనామిచెట్టియారుకు జే, గాంధీమహాత్మునకు జే యని సభ్యులనుండి విన్నుముట్టు కేకలు) రంగయ్యనాయుడుగారింకను మాట్లాడుటయత్నించిరి. కాని దుండగిండు అల్లరి వారి మాటలను ముంచివేసెను. రంగయ్యనాయుడుగారు మరింతెగ్గరగా మాటలాడుచు:— కాంగ్రెసువారు సభ పెట్టుకొని, తమవిషయము వోటరులకు చెప్పుచుండగా అల్లరిజేసి, సభ జరుగకుండ జేయుటకు యత్నించుట స్వాభావికముగా దుండగిండు ప్రశ్నించిరి. మీరిసభ ఎత్తివేసి వెళ్లిపోండి "మీరిడివిజనులో సభపెట్టవద్దు" "మీరుమాకక్కరలేదు. "నల్లేశముదలియారుకుజే" "మీసభసాగనియ్యము" అని మాటవోరకుండ దుండగిండు గొంతు ధించుకొనుచు ఆరదు

టకుసాగించిరి. రంగయ్యనాయుడుగారు ముగించుచు, కందనామి చెట్టిగారికే ప్రతివారును తమవోట్ల నియ్యవలసినదని గోరిరి.

పిమ్మట ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు మాటలాడుటకు లేచిరికాని దుండగిండు ఒక్కొక్కటిగా గొంతులు ధించునట్లురచుచు ఏమియు వివరణనియ్యలేదు. మొదటినుండియు పెద్దగా నరచుచు, దుండగులకు నాయకత్వము వహించిన యువకులు. ఓ. రంగస్వామి అయ్యంగారు మీరుగాంధీగారి అనుచరులేనా? ఈ ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పిలేగాని మాట్లాడ నియ్యను అని కేకలువేయ దొడగెను. మిగిలినవారు దా. నల్లేశముదలియారుకి జయ అని ఆరచుచుండిరి. సభ ముందు కాంతిని కాపాడుటకు పంపబడిన పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు అతని ప్రక్కనే యుండెను కాని అతనిగాని అతనితోడి దుండగుల గాని అల్లరులను గల్లంతును మాన్పుట కినుమంతయు లేనయ్యింపలేదు.

అంతట రంగస్వామి అయ్యంగారు పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు వైపు దిరిగి, సభయందల్లరి జరుగకుండ, కాంతిని కాపాడుట కతడిక్కడకు పంపబడినను విషయమును జ్ఞాపక మొనర్చి తన విధిని నిర్వర్తించి అల్లరి జరుగకుండ జేయవలసినదని గోరిరి.

సజ్-ఇన్స్పెక్టరు:—వారు ప్రశ్నలకుగకుండ జేయలేను. అల్లరి జరుగకుండ జూదుటకు మాత్రమే నేనిచ్చటకు పంపబడితిని. ఒక సభ్యుడు:—ఇదియేనా అల్లరి జరుగకుండజేయుట? మరియొక సభ్యుడు:—మాట వినపడకుండ కేకలువేయుట, ఆరచుట, ప్రశ్నలువేయుట?

ఇంతలో, గోల మరింత హెచ్చిపోయెను. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు అల్లరిజేయుచున్న దుండగులప్రక్కన నిల్చుకొని, నవ్వుచూ చూచుచుండెను. రంగస్వామి అయ్యంగారు మాటలాడుచు, ఇట్టి దుండగులును కాంగ్రెసువా లేమాత్రమును భయపడువారు గారనియు, జస్తిసుపక్షమువా రిట్టి దుండగులు నొనర్చుటవలన. తమకే ఆప్రతిష్టను చెప్పుకొనుచున్నారనియు, ఈచర్యల జూచినతరువాత, ప్రతి పోరుడును కాంగ్రెసు అభ్యర్థియును కందనామిచెట్టిగారికే వోటునిచ్చుట నిక్కమనియు నుడివిరి.

గ్యాసులైవి నార్పివేయుట

తరువాత మినాక్షిసుందరం పిల్లెగారు మాట్లాడుచు, భారతీయులందరును సరిసమాన దాస్యమున్నులైయుండ, తన తోడి బ్రాహ్మణేతర సోదరులే ఇట్టి అల్లరులను, దుర్మయములను గావించుచున్నందుకు విచారించిరి ఈ సమయమునకొందరుదుండగులు సభయందలి గ్యాసులైలులను ఆర్పివేసి, గోల జేయుటకు ప్రారంభించిరి. ఈమర్మయము, సభ్యులను కోపావేగుల నొనర్చి దుండగులకు బుద్ధి చెప్పుటకులేచిరి. కాని కాంగ్రెసు నాయకులు వారిని కాంతిపరచి మార్పినజేసిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

పిమ్మట బుర్రా సత్యనారాయణగారు మాటలాడుటకు లేచి తాము చెప్పనది వివరించినదని ప్రతిపక్షులను గోరిరి. "మీరు మాకత్తిరలేదు. విమ్మన్న చంపివేసెదము మీ సభ సుద్ధసం మొనర్చెదము" అను కేకలు. బు. స. గారు దుండగుల నుద్దేశించి ఇల్లరిజేయుటవలన దేశమునకు మీ కుపకార మొనర్పరులనవని చాల అపకార మొనర్చుచున్నార. మీకును దాక్టరు నల్లేశ మొదలియారుగారికి గల సంబంధబాంధవ్యములు "నేనెరుగుదును. (దుండగులు అతనిమీద ప్రేమచే మేమీ సభను భగ్గుపరుచుచున్నాము.) కాని ఇట్టి చర్యలవలన మీ యుద్దేశము నెరవేరదు. తమిళనాడు ప్రజలస్వభావము నాకెక్కన చెలియును. నల్లేశమొదలియారుగారుపై నాకుగల ప్రేమను మరొకవిధముగ ప్రదర్శించినయెడల లాభకరముగ నుండును.

కాంగ్రెసు పక్షమువారముగ మేము మా పక్షులగురించి మా ఆదర్శము గురించి ప్రజలకు చెలియుజేయుట కిచ్చటకు వచ్చివాము. మేముచెప్పినది కాంతముగ వివరిండు. మేముచెప్పినది మీకువచ్చినయెడల - రేపు మరియొక సభపెట్టి మీయభిప్రాయమును మీరుచెబుదురు. (దుండగులు. లేదు మే మీసభలో అల్లరిజేసితిరెదము అని లేకలు) ఒక ఆరగంటకు పూర్వమే నేను నల్లేశమొదలియారుగారితో మాటలాడితిని. కాంగ్రెసుసభలం దల్లరిజేయుదుండగులతో తనకెట్టి సంబంధమును లేదనియు, వారు తనవారుగారనియు అతడు మిమ్ము ఆరగంటకుపూర్వమే నిరాకరించిదెలిపెను.

దుండగులు:— "లేదు" "లేదు" "స్థిర" "స్థిర" మేమాతని అనుచరులమే" అని కేకలు) సరే మీమాటలకే నమ్మెదను. కాని ఇట్టి దుండగులవలన లాభములేదు. (ముమ్మల దుండగిండువెదరా? ఉపసంహరించుకొనుడు అను కేకలు) లేదులేదు. మీరు దుండగులుగారు. మన దేశములో దుండగులెవ్వరును లేరు. దుండగులు పాశ్చాత్యదేశమునుండి వచ్చిరి. వారిని కొందరనుకరించుచున్నారు. (సభ్యులు - వక పక నవ్వు. వినుడో వినుడను కేకలు) అంతట కొంతనేపటివరకు అల్లరి ఆరగెను. సత్యనారాయణగారింకను మాటలాడుచు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికివోలు నొసంగవలసిన దనిగోరిరి. అబ్బుతో హమీదుఖాన్ గారు తనవాత ఉద్దభాషయం దుపన్యసించుచు మహమ్మదీయసభ్యుల నుద్దేశించి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థియును కందనామిచెట్టిగారికివోలు నొసంగవలసిన దని చెప్పిరి. పందేమాతరజయ జయధ్యానము చేలరేగ రాత్రి 8 గం 15 నిలకు సభముగిరిను.

కాంగ్రెసువారు ప్రజాసేవకులు

"జస్తిను" వారు ప్రభుత్వ శత్రువులు

ఇరువురిలో దేశీయుల అభిమానమునకు పాత్రులెవరు?

నాయకుల ఉద్దేశములు

నవంబరు మాసములో జరుగనున్న కాసనసభా ఎన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను మాత్రమే ఎన్నుకొని స్వరాజ్యమును చేరువకు చేపట్టెననియు, జస్తిను పక్షమును బలపరచి విదేశీ పాలననును చిరస్థాయిగా చేయవలసినను నుద్దేశించును నన్నటి సాయంత్రము ముత్యాలకేట పాఠశాల శ్రీమతులు సామి వెంకటాచలంశ్రీ, బుర్రా సత్యనారాయణగారు లుపన్యసించిరి.

శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారు:— ఆంగ్లమున మాట్లాడుదు గత సంవత్సరమునందు వలె కాంగ్రెసువారు కార్యోచనములలోని మరి పరిస్థానములనే గాక చెన్నపురి కాసనసభ యందును సభ్యత్వము పొందుదున్నారనిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునూ, వారి కార్యదర్శులను 1929 సం॥ వరకు సంస్కరణముల మాట తలచెట్లు రావని ఎంత బట్టినను 1929 సం॥ లోపలనే బ్రిటిషువారి చేతులనుండి స్వరాజ్యమును గైకొనవలెను. అందుల కొకేమార్గము గలదు. రోగగ్రాహితు డగువానియొక్క జాడ్యమేమియో తెలిసికొని దానిని నివారింపవలెను. చెట్టుగొట్టలయందుననిన మూలములను ఛేదించుటకు మొదటి డెడముగాని ఆకులను, కొమ్మలను కొట్టము. అటులే గత సంవత్సరము గొడవలతో పని నారంభించితిమి. జనుప్రదముగనే బయల్పడితిమి. అధికారము, ధనమును సరకుకేయక వివిధశాస్త్రమునకు పాత్రులనవారి నే ఎన్నుకొంటిరి. ఏ పక్షముం దైనను ఆ నుల్లం ఘృములగు స్వల్పభాగము లొకటియెండుండకపోవు. కాని పక్షముయొక్క లక్ష్యమును, కార్యక్రమమునే ప్రధానముగ పరిశీలించవలెను. పరిపాలకుల కెల్లప్పుడు "దాసాహమ్మనుచు" వారి యభిమాన దాక్షిణ్యములను బడయగోరువారికిని, సర్వదా ప్రజాసేవయే తమ విధిమని తలచి స్వరాజ్యమే గమ్యస్థానముగ నెంచి పాటుపడువారికిని గల తారతమ్య మారసి ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలెను.

"వి. చక్రయ్యశ్రీగారు కాంగ్రెసు వీడుటకు గతమేమి?"

సామిశ్రులగు వి. చక్రయ్యశ్రీగారు కడచిన సంవత్సరమువరకును కాంగ్రెసుపక్షమునందే పనిచేయుచు ప్రభుత్వమును, తదనుకూలపక్షముల నెదుర్కొనుచుండిరి. కాని ఈసంవత్సరము దురదృష్టవశాత్తమున వారిని గోల్పోయితిమి. సామి వెంకటాచలంశ్రీగారు కార్యోచనము అభ్యర్థనలను కన్నుకొనబడుట తప్ప చక్రయ్యశ్రీగారి నిర్ణయమునకునే రెట్టి కారణమును లేదు. మరెవరిక కారణము గలదు. రాగల యెన్నికలలో కార్యకుల తరపున ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వమువారు కాసనసభలందు నామినేషనుల చేయగలరు. కొందరు మిత్రులకు వీనిపై వ్యాపారము గలిగిన మాట నిక్కునను. ఐనను చక్రయ్యశ్రీగారు తాము జస్తిను పక్షమునందు చేరుట లేదని నిశ్చయముగ జెప్పిరి. కాని ఒక పాదమును జస్తినుపక్షమునందుంచిరి.

ఈ వ్యక్తులవలన గలగడి నష్టమునకు కాంగ్రెసువారు కుదరనిలేదు. కాంగ్రెసుపక్ష ముఖ్యునిలో నున్నది. రాబోవు ఎన్నికలలో ప్రజలు తమ విధిని నిర్ణయించి కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల సభిమానించిన ఆరునెలల కాలములోనే సత్ఫలితముల బడయు గలుగుదురు. అల్పకాలముననే గమ్యస్థానమును స్వరాజ్యమును జేందగలము. ప్రజల హక్కులను సంరక్షించుటకు, ప్రజలపక్షమున పోరాడుటకు, ప్రజలను నేలించుటకు ఏవేళను సంసిద్ధులై కాంగ్రెసువారున్నారు. ప్రతిక్షేపలనగాని, ప్రభుత్వముచే గాని దూషింపబడినను, బాధింపబడినను సరకుగొనక పాటుబడగలరు. అధికార బలముగాని, ధనాధిక్యముగాని ఈ పోరాటముందు లెక్కజేయబడజాలవు. స్వతంత్రముగ పోటీచేయువారు నిరాధారులు. కాంగ్రెసు వాదిగాని, మంత్రపక్షమువారుగాని పోట్ల నడుగుటలో అర్హులుగలరు. రెండుపక్షములను పరిశీలించు. నిజముగ ప్రజాసేవకులెవరో గుర్తించి వారికి వివాల్తునొసంగుడు. కాని రెస్పాన్సివు సహకారు వాడులను దగిలేరమికును, యథోచిత సహకారవాదము అనంబధము. స్వరాజ్యపక్షము బలయాత్ర మొయున్నది. బలమును గడించుచున్నది. 1929 సం॥లోగ స్వరాజ్యోద్యమము తనయాశయ నూర్చి గావించుకొనగలదని పట్టిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంశ్రీగారు

మాట్లాడుచు ప్రస్తుతము దేశమునందు గొప్పస్వాతంత్ర్య సింగ్రామము జరుగుచున్నదనియు, అట్టిచో తెచ్చుకొను

త్యాగ మొనర్చుకొనియుండుననియు, ప్రజల బలమును జెనుపియురా దనియు బట్టిరి. దేశమం దేపక్షముగాని ఆపక్షమునను గల ప్రాతిపదికలనుచేత, తత్పక్షముయొక్క విరోధులుగావించెడి విప్లుములచేత ఆపక్షముయొక్క బలాబలములు నిర్ణయింపబడుచో దేశమునందు కాంగ్రెసుపక్షమునకంటె బలమును పక్షము లేదు. ఈయుద్యమము నరికట్టుట కెవరికిని సాధ్యముగాదు. మన కండ్లయెదుట మన సోదరులు బతుకుచుండు కడగండ్లను గాంచిన; స్వాతంత్ర్యముగల శనితర దేశములతో మన దేశపరిస్థితులను బోల్చి చూచిన దేశమును ప్రేమించువాని కన్నులకిని దేశీయుల కష్ట నివారణ మగువరకు ముఖముగ నిదుర రాజాలరు.

జస్తినుపక్షము 3 సం॥లు అవిచ్ఛిన్నముగ అధికారమును చూచుచున్నది. ఆపక్షమేమి ఘనకార్యములు గావించెనో ప్రజలు పరిశీలించవలసియున్నాడు. స్వపరిపాలన కొక మెట్టు భారతీయు లభింపించుటకు జస్తినుపక్షము తోడ్పడినచో నేడివిధముగ మివాల్తు నిమ్మని అడుగు నవసరమే లేకుండెడిది. కాని అందుసమారగ జస్తిను పక్షముతన కవకాశముచిక్కినంతవరకు స్వపరిపాలన కర్థింతరములు గల్గించి అధికార వర్గము నిరముగ పాడు కొనుటకు తోడ్పడినది. యాకు బో శుం నే ను గా రి పై ఆంక్షను

నాయక సుబాషితములు

ఒకానొక రాజకీయపక్షముయొక్క బలము ఆ పక్షమునకు ప్రతిపాలముగ బనిచేయు శక్తులసంఖ్యనుబట్టియు ప్రత్యేకదేశము గలగకేయు అభ్యంతరములబట్టియు నిర్ణయించుచో భారతీయుడు స్వరాజ్యపక్షమునకంటె బలముతమగు రాజకీయపక్షము లేదు. స్వరాజ్యోద్యమమునురేకినవా రెట్టి విప్లుములకైనను చలించరు(ఎట్టి త్యాగమునకైన వెనుకాడరు. విరోధులు కాంగ్రెసు అభివృద్ధి నరికట్టజాలరు.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంశ్రీగారు.

స్వాతంత్ర్యసమరమును ధన అధికార ప్రాబల్యములు లక్ష్యము చేయబడజాలవు. "జస్తినువారు ప్రభుత్వ శత్రువులు." కాంగ్రెసువారు ప్రజానుకూలవాదులు. స్వతంత్రులునిరాధారులు. కాంగ్రెసుపక్షము దినదినాభివృద్ధి నందుచున్నది. ప్రజలు యథాశక్తి తమ సర్వమును నిర్వర్తింప సంసిద్ధులుగావలయును.

శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారు.

"రాజకీయముగ గాని, సాంఘికముగ గాని మత విషయముగ గాని "జస్తిను" పక్షము వలన బ్రాహ్మణేతరుల కెట్టియుపయోగము లేదు. విదేశీయులు భారతదేశ సంపదను కొల్లగొట్టుచున్నారు. భారతవర్ష సంపదను బ్రాహ్మణేతర ప్రజల సంపదయే. అట్టి వివేకి మాధికారవర్గమునకు ప్రక్కతాళము వేయు "జస్తిను" పక్షము బ్రాహ్మణేతరపక్ష మెట్లున? కాంగ్రెసు పక్షమే నిజముగ బాతీయపక్షము.

శ్రీ గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

తొలగించుటకు జస్తినుపక్షమువారు ప్రతిహతులైరి. ప్రభుత్వ సభ్యులైనను వారియర్థము ప్రకారము చట్టము ననుసరించి యా కూజ్ హాన్సేనుగానిని సభలోనికి రా నివ్వజాల మని తుమాపణ పూర్వకముగ మాట్లాడిరి గాని జస్తినుపక్ష మూలసభ్యులు లగు డిల్లీబి. తణికాచలంశ్రీ, సర్ కె. వి. రెడ్డి వాయుడు, ఏ. రామస్వామి ముదలియారు గారలు యాహజ్ హాన్సేనుగానిపై అనవాసకరము లగు యా రో పణ ల గా వించిరి. మాట్లా తిరుగుబాటుకు యా కూజ్ హాన్సేనుగానే కారకులనిరి. ఇంతకంటెను సర్వాభివృద్ధి మింకొకటి పుట్టిబోదు. ప్రపంచము దేశమున గాని రాజకీయభౌ దిలు గౌరవముగ జూడబడెదరు. కాని మనదేశమం దీ విపరీతపరిస్థితు లేమి? అటు లుండియు జస్తినుపక్షమువారు ప్రభుత్వమువారి ఈయమానుష కృత్యము లన్నిటికిని కరానలంపన మొనంగుచున్నారు. ప్రజలు తమ స్వాతంత్ర్యములను గాపాడుకొనదలచిన కాంగ్రెసుపక్షమువారి నే యెన్నుకొనవలెను. సంస్కరణములు అధికభృష్యమును, నూతనపన్నులను గొని తెచ్చెనుగాని, బీజనకుభాధారముల నేమాత్రము వృద్ధిచేయలేదు. జస్తినుపక్షమువారి చేతలను ప్రజల మరువక యెన్నికలలో అర్హులనవారికే పోట్ల నొసంగదరని నమ్ముచున్నానని" బట్టిరి.

బీదవ. పథి ముగింపబడెను.

తమిళ కాంగ్రెసు

రామన్న ఎన్నికలు

ఓటరులకు సత్యమూర్తిగారి హెచ్చరిక

తమిళనాడు కాంగ్రెసు ప్రచురణసంఘాధ్యక్షు లగు ఎస్. సత్యమూర్తిగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

1928 నవంబరు 21 వ తేదీన జరుగునట్లు నిశ్చయింపబడిన కాసనసభా, ఎన్నటి ఎన్నికలకు మిట్టను గోరుచున్న పక్షములు రెండేలవు; ఒకటి స్వరాజ్యముకొరకు పోరున్న కంకణముగట్టుకొన్న స్వరాజ్యపక్షము. స్వరాజ్యమును సాధ్యమైనంత త్వరలో సాధించవలెనని జెప్పనపుడు వనశ్శూరిగ జెప్పుచున్నారనియు, అట్లుజేయగల సమర్థులు పీఠకైరేయనియు నమ్మకము గల్గించి, ఇండియాలో సర్వసంఘముల అభివృద్ధిని గోరువారు పీఠేయని యిదివరకు జేసిన పనిబట్టి రుజువుజేసికొనిరి. రెండవది. జస్తినుపక్షము ఉద్యోగలాభియులకు జేవులాడునని. ఎన్నికల సమయమునందే స్వరాజ్యము ఉపేక్షనని. గత 3 ఏండ్లలో నిరంకుశాధికారుల బానిసగ పనిచేసి, వారు తమదేశము శృంఖలములను బిగించుచుండ చేయూతనొసంగినది. జాతిభేదముల కలగించికలపాట్లయై బ్రదుకుచున్న ది జస్తిను పక్షము.

ఇందు మీ రెవ్వరికి ఓటుకేయుదురు?

ఆపక్షములో నాయకుడైన ఎ. రామస్వామి ముదల్యారుగారు నిరంకుశ ప్రభుత్వమువారు మోకసారి జస్తినుపక్షమును అధికారమునందుంచెడి ఘోరకృత్య మొనర్చినచో మంత్రి పవని నలంకింపవచ్చు వారు ప్రజాప్రభుత్వము అభివృద్ధి స్వరాజ్యమువేరను జేయుపనులలో నీచున కొన్ని ఉపహరించెదను.

1. ఈమధ్య మదరాసు కాసనసభలో యామాటు హు నే ను గా రి కా స న స భా భి వృద్ధి త్వము ము ప్రభుత్వమువారు నిషేధించుటనుకూర్చి సత్యమూర్తిగారు అడ్డొర్చు మెంటు ప్రతిపాదించినపుడు, రామస్వామి ముదల్యారు గారు రుపన్యసించిరి. ఆ ఉపన్యాసమునలన వారు అభివృద్ధినికోధకుడనియు, రాజసేవజ్ఞులైనవారనియు తెలియగలదు. యామాటుహునేనుగారి రాజకీయాభిప్రాయములతో తానేకీధించకంటె వే వారు ప్రతిహతులగు నుండిరి. యామాటుహునేనుగారి అభ్యర్థిత్యము నిరాకరించుటలో ప్రభుత్వమువారికి సహాయముజేసి హునేనుగారి నన్యాయము జేయదలచిరి. హునేనుగారు మాపిలా విప్లవమును కలిగించిరి చెప్పటలో కీ|| శ్రీ|| త్యాగరాయ శ్రీగారు నిజముబలికేరి. ఇదిసత్యదూరము. మరియు అయిన సమానము లేనివాడనియు, ద్వేషియనియు తెలియజేయుచున్నది. తన నియోజకవర్గమునకు మేలుజేయజాలదని రుజువుచున్నది.

వారికి మీరు ఓటునిత్తురా?

2. ఉప్పుపన్ను తగ్గించుటకు ప్రతిహతులగునుండిరి. ఉప్పుపన్ను తగ్గినచో రాష్ట్రకట్టుబడి తగ్గవని ఆపక్షము నమ్మియుండెదరు. ఈరీతిగ పేదవారలకు ప్రతిహతులగునుండిరి.

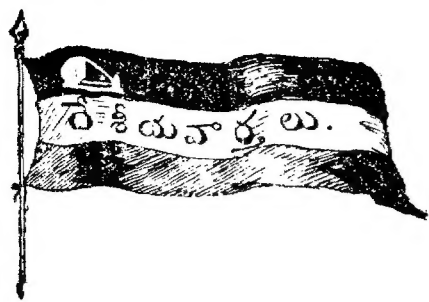
వారికి మీరు ఓటునిత్తురా?

3. మదరాసు నర్సను రిక్తస్త్రీయను చట్టమునందు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తొలగించిన నిబంధనల ఖాయపరచు అధికారము కాసనసభకు ఒకంకనట్టి మరతు తొలగింప, హామమెంబరుగారు ప్రతిపాదించి, ఎ. రామస్వామి ముదల్యారు గారు మండిపడిరి. వారిని కోపగించిరి. కాసనసభ హక్కులు పోతున్నవనిరి. చివరకు ఓటుజేయునపుడు గవర్న మెంటు కనుకూలముగ ఓటుకేసిరి. తన అవమర్థతను ప్రభుత్వమునకు జోహానుముగనుండు గుణమును బెల్లడికేసిరి.

అట్టివారికి మీ ఓటునిత్తురా?

చెంగల్పట్టు వోటరులు జ్ఞాపకముచుకొనుడు. వారిని వదలుకొనుడు. మూడేండ్లవరకు రాజకీయముల నేర్చుకొననిండు. అప్పుడు వానికూర్చి ఆచించుకురగాని, ఈలోపల కాంగ్రెసువారిని మాత్రమే ఎన్నుకొనుడు.

ఇతిరక్షలల వోటరులు గమనింపవలసిన దేమన, రామస్వామి ముదల్యారుగారి తత్వమే వారిపక్షమున. కావున వారి నెన్నుకొనకుడు.

వేటూరి, జూలై 26:— రాజప్రతినిధి 4-15 నిమిషములకు వేటూరునుండి ఆహ్వాన్యమునకు వెళ్ళినది. (అ. ప్రె.)

శ్రీమతి వసంతాదేవి

కలకత్తా, జూలై 26:— తమకు సానుభూతిపాపిన వ్యక్తులకు సంఘములకును కృతజ్ఞతను శ్రీమతి వసంతాదేవిగారు తెలుపుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బందిపోట్ల గుంపు

రంగూను, జూలై 26:— తారావాడి జిల్లాలో నాట్యాలియనునట్లు బందిపోట్ల గుంపుకాటి పెదరగొట్టబడెను. చాలమంది పట్టువడిరి. రెండు రివాల్వర్లు దొరికినవి. వేయదలచుకొనిన కన్నము పారలేదు. (అ. ప్రె.)

రాజరాజేశ్వరీ యుత్సవము

దోవలో నిలువబడినవారిని పట్టుకొనుట
కలకత్తా, జూలై 26:— ముగ్గురు పిషావారీలును 1 మహమ్మదీయుడును దోవకడముగా నిలిచినందులకు రాజరాజేశ్వరీ ఉత్సవసందర్భమున అరెస్టుచేసిరి. వారిపై నేరములు మోపి న్యాయాధికారిచేతికి బంపిరి. (అ. ప్రె.)

బాంబులు దొరకుట

మరిరెండు అరెస్టులు

కలకత్తా, జూలై 26:— హతారాజిల్లా డోంజారులో దొరకిన ఆగ్నేయాస్త్రములు బాంబుల సందర్భమున మొన్న అరెస్టుచేసిన కాంపాడిగాకాబ్జిస్తుపాదరాయి, ఆసోనుగోసుగార్లును గూడ సరెస్టుచేసిరి. ఇంకను ఆనోకి తీయుచుండుటచే పోలీసువారు రిమాండులో నంచిరి. (అ. ప్రె.)

సబిన్స్ కర్నూ హత్య

ఇరువురు పట్టువడుట

హైదరాబాదు సింధు, జూలై 26:— పోలీసు సబిన్స్ కర్నూ యార్కహామదుగారి హత్య సంబంధమున ఇరువురు పట్టుబడిరి. వారిలో ఒకరిని ఒక దొంగతనమందు పట్టుకొనుటకు యత్నింపగా వాడు సబిన్స్ కర్నూను హత్య గావించెనట. (స్వకీయవిలేఖరి)

రావల్పిండి అల్లరులు

రావల్పిండి, జూలై 26:— హతారానాడు అను సాదాఫాట్టరీ యజమానిని 14 వ జూను ఒక మహమ్మదీయుని చంపినందులకు నిన్న రాత్రి పోలీసువారు పట్టుకొనిరి.
ఫోజా తెయ్యోపు 21 వ జూలైని హత్యగావించినందులకు పోలీసువారు తిక్కాకాంతిసింగుజేడిగారివద్ద నాకరుగా నున్న మహమ్మదీయుని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

ఆనందబజారు హిందూ సంఘ పత్రికలపై దాడి

మతద్వేషముల పురిగొల్పుటే కారణము

కలకత్తా, జూలై 26:— ఆనందబజారు, హిందూ సంఘ పత్రికాసంపాదకులపై మత వైషమ్యముల చెందు వ్యాసముల ప్రచురించినందులకు లేబిడే కేసు విచారణకువచ్చినది. ఆనందబజారు పత్రికపై మూడు నేరములు మోపబడినవి. సంఘద్వేషము పురిగొల్పుట, రాజద్రోహము, అల్లరులపురిగొల్పుట. ముద్రాయిల కిర్రపు ఎక్కియ సుల్తాన్-పత్రికను చూపి న్యాయస్థానముందలి యయామకైనద కేసురాదనని చెప్పగా హైకోర్టువారి కేసుకు విడిచి. నామమీలలేదు. హిందూ సంఘ పత్రికపై 2 నేరములు బాటిరి పెట్టెను ఏ క్రిందను ఒకటి 124 ఎ. క్రిందను మోపబడినవి. కేసులు నాయిదా వేయబడినవి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా కార్యరేషను

రాజీనామానిచ్చిన మహమ్మదీయసభ్యులను మేయరు ఆహ్వానించుట

కలకత్తా, జూలై 27:— వచ్చే శుక్రవారమునాడు న్యాయాధికారులు భూస్థాపనచేయబడిన పీఠవిషయము చర్చకు వచ్చునుగావున ఆసభకు రావలసినదని కార్యరేషనులో రాజీనామానిచ్చిన మహమ్మదీయసభ్యులను కలకత్తా మేయరు ఆహ్వానించినట్లు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

జాయింటు స్టాకు కంపెనీల రిపోర్టు

కలకత్తా, జూలై 27:— జాయింటు స్టాకు కంపెనీల 1923-24 సంవత్సరపు రిపోర్టు ఉపాధ్యక్షమునం దిట్లుండును:—

(బ్రిటిషుఇండియాలోను, మైసూరు, బరోడా, గ్వాలియరు, హైదరాబాదు, ఇండోరు, ట్రావెన్కోరు సంస్థానములలో) క్రొత్తగా రిజిస్ట్రేషన్ కంపెనీల సంఖ్య క్రిందటిసంవత్సరముతో పోలి చూచినట్లయిన నూటికి 18 చొప్పున తగ్గెను. క్రొత్తగా రిజిస్ట్రేషన్ కంపెనీల ఆధ్వర్యమున కాపిటలులో నూటికి 24 చొప్పునను పెయిడు ఆఫ్ఫ్ కాపిటలులో నూటికి 54 చొప్పునను తగ్గెను. ఈ సంవత్సరములో రిజిస్ట్రేషన్ కంపెనీల మొత్తము 190. 1922-23 లో 217. 1923-24 సంవత్సరమునకు ఇండియాలో స్థాపింపబడిన వాటాలనల విలువచేయబడిన కంపెనీల మొత్తము 11745. పీటి యన్నింటికిని కాపిటలు రూపాయలలోనే యుండెను. చెనుకటి సంవత్సరముతో పోల్చిచూచినట్లయిన కంపెనీల 21 కంపెనీలను పెయిడు ఆఫ్ఫ్ కాపిటలులో 8 కోట్లు లేక 20/0 ను ఎక్కువై ఆధ్వర్యమున కాపిటలులో 25 కోట్లు లేక 80/0 తక్కువైనది. (అ. ప్రె.)

ఆలిఫూరు జేయిలు హత్యలు

అప్పీలువిచారణయందున్నది

కలకత్తా, జూలై 26:— సి. వి. డి. పోలీసు నూపరింబెండెంటు రాయబహదూరు భూపేంద్రనాథు ఛట్టర్జీగారిని హత్యగావించిన ఖైదీలలో ముగ్గురుకు మరణదండనయు మిగిలినవారికి దీర్ఘపాఠరవాసమును విధింపబడెను. మొదటి మువ్వరి దండనయు ఫిరవరచవలసినదని హైకోర్టునకు తెలియపరచబడినది. మిగిలిన వారప్పీలుచేసిరి. ఈ రెండును కూడ హైకోర్టువారు ఒకేసారి విచారించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కాబ్తాముగారు

లండను రంగూను వాయుగమనము సులభమే

రంగూను, జూలై 26:— కాబ్తాముగారి ఇంజనీరు వార్తాగారు రోజంతయు ఇంజను బాగుజేయుచుండిరి. వారు తిరిగి ఆఫీసునుగూర్చి ఎక్కువగాపోగడిరి. అందును రంగూను వాయుగమనమార్గము సదుపాయకరమే ననిరి. పైకోనులో కష్టమనిరి. కాని దానినియుండుగా తెలిసికొని జాగ్రత్తపడవచ్చుననిరి. సర్వేచేయుచుండుటవలన తొందరగాపోవుటలేదనియు తిరుగ ప్రయాణముకొరకు కేక్రిని క్లుప్తముగా కాపాడుచున్నారనియు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

మిల్లుకూలీలపై కేసులు

మానేజరును కొట్టుట

కలకత్తా, జూలై 26:— గుల్బర్గారు జామ్నూను కూలీలపై హతారాలలో ఆపాయకరమును అల్లరిచేసినందులకును మానేజరును కొట్టినందులకును నేరములుమోపి న్యాయాధికారివద్దకు పంపబడిరి. మానేజరు జూను 14 వ లేదీన తనిఖీ చేయుచుండగా పూర్వపుకోషముచే వానిని కొట్టిరి. కేసు నాయిదా వేయబడినది. (అ. ప్రె.)

కుంభవృష్టి

సిన్హ, జూలై 25:— దేశమంతటను మాన్యున తీవ్రముగానే యున్నది. దక్షిణబర్మా, అస్సాము, బెంగాలు, బీహార్, ఒరిస్సా సంయుక్తపరగణాలు, పంజాబు, రాజపుటానా, మధ్య ఇండియా, మధ్యపరగణాలు, కొంకణ, మలబారు, హైదరాబాదులలో సామాన్యముగను స్థానికముగ ఉత్తరబర్మా మధ్యపరగణాలు, బొంబాయి దక్కను, మద్రాసు, ఉత్తరమద్రాసు తీరములును వర్ష మున్నది.

మాచర:— పంజాబు కాశ్మీరము, గుజరాతుపశ్చిమోత్తర పరగణాలకు వర్ష మెక్కువగును. (అ. ప్రె.)

మార్తాండప్పిల్లెగారుశాసనసభ కేల నిలుచుటలేదు?

ప్రభుత్వమువారి ఇష్టప్రకారమే మంత్రులు నడచుకొనవలెను గనుక

పి. యస్. మార్తాండప్పిల్లె బి. ఏ. బి. యల్. యం. యల్. సి. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. వచ్చే మహారాజుశాసనసభ యెన్నికలకు నా అభ్యర్థిత్వమునుగూర్చి నేనేల యిందు ప్రకటింపలేదని నాకు వ్రాయుచున్నటువంటి తిన్నెవల్లిలోని సంఘమువారియొక్కయు పలువురు బంధుగులయొక్కయు మాట అటుండిగా నాకే యున్న గోరువారికిని నా స్నేహితులకును నేనొక్క చిన్న సమాధానమును చెప్పవలసియున్నది. నే నింతవరకు తనరీతిని అందరికిని జవాబులను వ్రాసియుంటిని. కాని నా గౌరవమునకు పాత్రుడైన యొక స్నేహితుడు ఓటరులలో చాలమంది యింకను నా ప్రకటన కొరకు వేచియుండవచ్చునని నా తెలిగించినందున దానికి సమాధానము ప్రతికార్యరూపే తెలియజేయుటమంచిదనితలచి యిట్లు వ్రాయుచున్నాను.

“చేయవలసిన దేమియులేదు”

నాయందుగల విశ్వాసమునకును ప్రేమకును ముందు వారికి వందనము లర్పించి మరియొకసారి వారి నిబ్బందిపెట్టుట భావ్యమని నాకు తోచుటలేదని చెప్పుచున్నాను. ఏలనన, వ్యక్తిరూపముగాను పార్టీ సభ్యుడుగాను కొలదిమందికో తప్ప నే నేమియు చేయలేకపోతిని నేను తలంచుచున్నాను. సంస్కరణశాసనము క్రింద శాసనసభకు గల అధికారమునబట్టి మనము చేయవలసిన దేమియు లేదని నాకు తోచుచున్నది. శాసనసభలోని ప్రశ్నలను తమాషాలుగా నెంచి వంకర జవాబులను చెప్పచుండురు. అధిక సంఖ్యాకులచే తీర్మానము లామోదింపబడినను అవన్నియు ప్రభుత్వమువారి చిత్తు కాగితాల బుట్టలోనికి చాళిగుచున్నవి. గవర్నరుకును రాజప్రతినిధికిని గల రద్దుచేయు అధికారముమాటలుండ ప్రయత్నము సభ్యులు శాసనసభలోనికి తెచ్చు బిల్లులామోదింపబడుటకు అవకాశములే లేవు. బడ్జెటును మారలేదు. శాసనసభ యనగా మనయిష్టము వచ్చినప్పుడు కులాసాగా పోయివచ్చుచుండుట కిచ్చడిన డిటేటింగు సాపైటీయని నాకు తోచుచున్నది.

ప్రస్తుత సంస్కరణ ద్వంద్వప్రభుత్వముయొక్క సిద్ధాంతము ఆచరణయు తొరుమరగుచుండుటయే గాక కేరలము విరుద్ధ భావము వహించుచున్నట్లుగూడ కనబడుచున్నవి.

ప్రభుత్వమువారి నిష్టమువచ్చినట్లే మంత్రులు నడచుకొనుట

సిద్ధాంతములో నియోజకవర్గమువారి నిష్టము ప్రకారము ప్రతినిధులును, ప్రతినిధుల యిష్టముప్రకారము మంత్రులును, మంత్రుల యిష్టప్రకారము ప్రభుత్వమువారును నడచుకొనవలసియున్నది. కాని ఆ చరణ ఎంత విషాదకరముగ జరుగుచున్నది. అంతయు తలక్రిందుగా నడచుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి యిష్టము ప్రకారము మంత్రులును, మంత్రుల యిష్టము ప్రకారము సభ్యులును, సభ్యుల యిష్టప్రకారము నియోజకవర్గములును నడచుకొనుచున్నవి. ఇట్టిపరిస్థితులలో నేను తిరిగి ఎన్నికలకు నిలువబడ లేదనగా ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఏమియు చేయజాలనని తోచుటచేతనే పార్లమెంటరీపద్ధతుల ప్రకారము కట్టుదిట్టములతో నేర్పడిన యొక పక్షమునకు చెందిన సభ్యుడైన, అట్టివారికి ఆపత్తుయొక్క బలముండును. కాని మనదేశముయొక్క వేడిమికి ఏ పక్షమును నిలువజాలదని నాకు తెలిసినది. కావున స్వాతంత్ర్యదుగా నుండి దుర్మార్గమును టక్కిరితనమును ఎచ్చట కనబడిన అచ్చట ఖండించుటయే యిప్పుడు చేయవలసినపని. కాని అట్టి పనికి నేను స్వభావముచేతనే అనర్హుడను. అందు శక్తి నాకంతకు మునుపే లేదు. కాబట్టి విశ్రాంతిగలిగి ఉత్సాహముతో శాసనసభలోని ప్రవేశింప నున్నవారికిని లేక ఏమోచేయగలమని ఆసతో నున్నవారికిని ఆవిషయమును విడిచిపెట్టవలెను. మరియు దేనినైన తప్పక సాధింపదలచిన యెడల 24 గంటలును రాజకీయములయందే వినియోగింపవలసి యున్నదనియు నాకిచ్చుకు తోచుచున్నది.

కలకత్తా, జూలై 26:— ఇండియా టేన్ మన్యుకమిటీవారి సాంజ్యోగిక సభలో 1925, 26 సంవత్సరముందు హిందూ దేశములో ఉపయోగార్థమై 500 లక్షల పౌనుల తేయాకుండుననియు కడచిన సంవత్సరమున 482 లక్షల పౌనుల తేయాకుమాత్రమే యుండెననియు అధ్యక్షుడు చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

జాతి ప్రాతినిధ్యము

శాసనసభలందు, స్థానిక సంఘములందు లేకుండ జేయవలెను

అమరనాథ దత్తుగారి తీర్మానములు

(స్వకీయవిలేఖరి తంతివార్త)

సిమ్లా, జూలై 26:—స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు రానున్న ఆసెంబ్లీ సమావేశమునకు హాజరయ్యేదీలేనదీ తెలియలేదు గాని అమరనాథ దత్తుగారు ముఖ్యమంత్రి తీర్మానములను మాత్రము పాఠించునట్లు నోటీసు నిచ్చిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభకు బోధించుట వానిని చర్చకు వచ్చునట్లు ప్రయత్నించును. ఆ తీర్మానము లియ్యవి:—

1924 లో డిల్లీయందు జరిగిన వికమత్యమహాసభయందు తీర్మానించిన ప్రకారము మత కలహములు పోవుటకు శాసించియు సాధారణ ప్రకటన గావించియు పనిజేసి ఆనిర్ణయము నాచరణలో పెట్టు బ్రయత్నములు జేయవలెనని యీ ఆసెంబ్లీ రాజప్రతినిధి సమావేశమునకు గోరుచున్నది. “భారతదేశమునందలి శాసనసభలలోను స్థానికసంఘములందును జాతిప్రాతినిధ్య మనలే లేకుండ జేయుటకు ప్రయత్నముల జేయవలెనని యీ ఆసెంబ్లీ రాజప్రతినిధి సమావేశమునకు గోరుచున్నది.”

“ఇంకీయులు కాస్తానెత్తును, జాతిపరిమితిని భారత ప్రతినిధులను భారతశాసనసభలందు ప్రజానియోజిత సభ్యుల పద్ధతిలో నెన్నుకొనబడినవారిని ప్రతినిధులుగ బంపవలెనని యీ ఆసెంబ్లీ రాజప్రతినిధి సమావేశమునకు గోరుచున్నది.”

“శాసనసభల మహమ్మదీయతర నియోజకవర్గమును పేరుమార్చి సాధారణ నియోజక వర్గముని పేరు పెట్టవలెననియు నిక ప్రత్యేక, లేక, జాతీయ, లేక ప్రత్యేక అభిమానవర్గములనియుంచవలెననియు యీ ఆసెంబ్లీ రాజప్రతినిధి సమావేశమునకు గోరుచున్నది.”

‘అమానతు’ పత్రిక కేసు

వినికిడిమాటలు సాక్ష్యమునకు పనికిరావు

పాట్నా, జూలై 26:—‘అమానతు’ పత్రికా సంపాదకునిపై కేసు ఆదివారము నాడు విచారణకు వచ్చెను. ప్రధాన తర్జుమా దారు సిమ్లాగారు తిరుగ పిలువబడిరి. అన్వారము మరియుక తర్జుమాదారుకూడ పిలువబడినారు. ఇరువురి క్రాసును ఆపియుంచిరి. తరువాత పోలీసు సూపరింటెండెంటు గౌజుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. వినికిడిమాటలు సాక్ష్యమునకు పనికిరావని చెప్పగా పట్టిక ప్రాసిక్యూటరు ఉపసంహరించుకొనెను. 7 వ లేడికి వాయిదా వేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

వకీలు దుర్వృత్తి

వృత్తినుండి రెండు సంవత్సరములు తొలగించుట

కలకత్తా, జూలై 26:—వృత్తి గౌరవ భంగమును గావించినందుకు హైకోర్టువారు రెండు సంవత్సరములపాటు ఒక వృద్ధునిగారిని వృత్తినుండి తొలగించిరి. వీరికి ఇదివరలో తమ క్లయింట్ల ధనము నుపహరించినందులకు రు 250 జరిమానా విధింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

మిఫిజుద్దీనుగారు జామీ

నియమలసినదే

అప్పీలు త్రోసివేయబడినది

కలకత్తా, జూలై 26:—ఫక్ర్ ఖిలాఫతు సెక్రటరీ మిఫిజుద్దీను అహమదుగారు చేసిన అప్పీలు త్రోసివేయబడినది. వారు మూడేండ్లవరకు శాంతి భంగపరుపకుండ వేయిరూపాయల జామీనీయవలెనని క్రిందికోర్టు తీర్మానింపగా హైకోర్టు వారు జామీను రు 500 లయినచో చాలుననిరి. (ఆ. ప్రె.)

హిందూమహమ్మదీయ సమస్య

డాక్టరు మూంజీగారి అభిప్రాయములు

కలకత్తా, జూలై 26:—హిందూ మహమ్మదీయ సమస్యపై అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారితో మాట్లాడుచు డాక్టరు బి. యస్. మూంజీగారిట్లు చెలిపిరి:—ఈ పోరాటములు మహమ్మదీయులయుద్దేశముచే తాత్కాలికముగా లిగినవని నేనెన్నడును అనుకొనలేదు. నాకందు గూఢార్థము కనబడుచున్నది. ఇవన్నియు హిందూ మహమ్మదీయులలో గల అంతఃకలహములకు నిదర్శనములు. ఆంగ్ల హిందూదేశ చరిత్రకారు లేమి ప్రాసియాన్ పుటికిని మహమ్మదీయులచే వైచిర్యమునియును 1929 లో స్టామూటరీకమీషను వచ్చినపుడు మహమ్మదీయుల హక్కులే ముఖ్యముగా కాపాడవలసి యున్నదనియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుటకే యీ పోరాటములు సంకల్పింపబడినవి.

వీరి యూహయే నిజమైనయెడల ప్రభుత్వమువారు మధ్యవర్తులుగా ఎల్లప్పుడు ఎదుట కనబడుచుందురు గావున వీరారాటముల కప్పుకును తగిన పరిష్కారమార్గమే యుండదు. హిందువుల సంగతి ముందుపోయినచో వెనుకపోయిననూ అనునట్లున్నది. కావున హిందువులు ధైర్యసాహసములు విడనాడకుండ ఇటు ప్రభుత్వమువారికి గాని అటు మహమ్మదీయులకుగాని కోపము తెప్పించకుండ తమహక్కుల విషయమై గట్టిగా పట్టుబట్టవలెననియే వీరు సలహాజెప్పుచున్నారు. మహమ్మదీయులుగాని ప్రభుత్వమువారుగాని పశుబలము నుపయోగించినంత మాత్రమున నీ సమస్య పరిష్కారము కాజాలదు. హిందువులలో క్రొత్తమార్పు బతులుదేరినది గావున వారెప్పుడును అట్లు లోబడియుండ జాలరు. (ఆ. ప్రె.)

ఆర్యసమాజనగరకీర్తనమును నిలుపుట

లాహోరు ఆర్యసామాజికుల అసమ్మతి సభ

లాహోరు, జూలై 26:—మహ్మూరు, రావారు, మాహిం మొదలగు ప్రదేశములలో ఆర్య సమాజ నగరకీర్తన యూరేనియం నిలిపివేసినందుకు అసమ్మతిని చెల్పుచు లాహోరు ఆర్య సామాజికు లాక బహిరంగసభ చేసి ఇండియా దొరతనము వారి చర్య ఆర్యసామాజికుల మత హక్కుల మీదికి దాడి పెడలినట్లుయినదనియు గావున తమ చర్యను ప్రభుత్వమువారు పంపించుకొన వలసినదనియు బలికిరి. ఆర్య సామాజికుల మత హక్కులను రక్షించుట కై చట్ట సమ్మతి మైన ఆంబోల్స్ ఆవసరమయ్యేనని యావద్భారత ఆర్యసామాజిక సంఘమువారు కోరు నెట్టిత్వమునకై న వెనుదియమని సభవారొక తీర్మానమును గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

నచ్చిదానందసింహాగారికి

విడుకొలువించు

(బీహారుఆర్థికసభ్యుడు)

ప్రధానన్యాయమూర్తి అధ్యక్షత వహించుట

పాట్నా, జూలై 26:—బీహారు జరిస్సా ఆర్థికసభ్యుడు గావనిచేసి చాలింపుకొనిన సచ్చిదానందసింహాగారి గౌరవార్థమియబడిన బీడుకోలువిందు సమయమున అధ్యక్షత వహించిన పాట్నా హైకోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తి సర్ వ్యాలా ప్రసాదుగారు రాధికాసింహాసంస్థ సచ్చిదానంద గ్రంథాలయముల స్థాపనకై ఆయన యెసంగిన భూవిరాళములవలన సచ్చిదానందులవారి నామము బీహారులో విద్యావిషయముల సందర్భమున ఎల్లప్పుడును స్మరింపబడునని చెప్పిరి.

సింహాగారు బదులుచెప్పుచు ఇప్పుడు సాధ్యమైనంత త్వరలో హిందూదేశమునబాధ్యతాయిత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటయే ముఖ్యమైనపనియని నెలవిచ్చిరి. కాని ప్రస్తుతము జరుగుచున్నట్లే మనలో మనము పోరాడుకొనుచున్నయెడల స్వపరిపాలనా విషయములకెంతకు దూరము బోవుననియు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

బేటూల్, జూలై 26:—రాజప్రతినిధి పరివారముతో నేటియుదయ విచ్చటికివచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

హిందూ మతమునకు

నష్టము

పరమతాశ్రయము నాపవలెను

డాక్టరు మూంజీగారి యుద్బోధ

బుర్రాబజారు హిందూసభ వార్షిక సమావేశము

కలకత్తా, జూలై 26:—బుర్రాబజారు హిందూసభ వార్షిక సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి డాక్టరు మూంజీగారు హిందూమతమునకు 900 ఏండ్ల నుండియు గల్గిన నష్టమును చారిత్రకముగ వివరించిరి. ఇందు ఆఫ్ నిస్థానము, కాష్మీరు, పలబాంలవలన సంతకము గల్గెనో చెప్పిరి. మొత్తము మీద 7 కోట్లనుండి హిందువు లితరమతములలో తేరిన చెప్పిరి. హిందూ ఉద్యమోద్యేజ్యము హిందువు లందరును ఒకటిగ నుండి హిందూమతమును వ్యాపింపజేసి ఇండియాను మరల హిందూ సాసము, హిందువుల భూమి యను పేరు సార్థకము జేయవలెననియే. ఈ ఉద్యమము నాచరణలో పెట్టుటకు రెండు మార్గములు గలవు. ఒకటి ప్రేమ ఆహింసమార్గము. మరియొకటి దండోపాయము. మొదటిది ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధి గావించిన గాంధీమహాత్మునివంటివారికి. ఇకను సామాన్యులకు దండోపాయమే మంచిది. దానివలన నిరుగుపారుగువారికి, శాంతి సమరభావములవడ గలవు.

ప్రస్తుతపరిస్థితులు

ప్రస్తుతము హిందువులు ఇద్దరపాలనక్రింద నుండి రఫి డాక్టరు మూంజీచెప్పెను. ఇంగ్లీషువారి మగధీరంగుల రాజకీయపాలన మొకటి. మరియొకటి మహమ్మదీయుల ప్రతిహత మానసాధిక్యము. మొత్తగా లాంగ్వియందు హిందువు యారెండు అధికారముల క్రిందను జీవును. మరఫీరంగుల పాలనము తప్పనిసరి యనుకొనునపుడు ఇంకొక అధికారముగూడ తప్పదనుకొనవలసినదేనా యని ఆలోచించుకొనవలెను.

హిందూమహమ్మదీయమైత్రి

వికమత్య మనునది మరల స్వరాజ్యము వచ్చునగదాయను ఆతో జేసికొనినయెడల నది సార్థకమే యగుననియు, ఆస్పార్థము లో వికమత్యము గలుగజేసికొనిన పక్షములుయెవరికెక్కువలభ్యముగల్గెనని జూనుకొనుననియు డాక్టరు మూంజీగారు చెప్పిరి. కాబట్టి స్వరాజ్యముకొరకు జేసికొను వికమత్యమైనయెడల ఆయాపక్షములు యెక్కువ లాభము లకై పెనగులాడుచుండును. వికమత్యము ఆధ్యాత్మికముగనే యుండవలెను. అప్పుడు హిందూమహమ్మదీయ విజ్ఞానములు పరస్పర సంఘర్షణములేకుండ నభివృద్ధిగాంచగలవు. ఇకను శాంతిజేహారి లాఆర్ధరలు రక్షింపబడవలెనన్నయే ప్రభుత్వమైనను హిందూ ప్రభుత్వమైనను యిప్పుడు కష్టబడుచున్న బాధలనుండి పూర్తిగ రక్షణ మొసంగజాలదు. ఎవరైనను తమ యిండ్లను శ్రీ జ న మ ను ర క్షింపుకో జాల నంతకాల మింతే. హిందువు లన్నిజాతులవారును అస్పృశ్యులుగూడ తమయవలకులకు శరీరవ్యాధియమును నేర్పవలెను. ఇప్పటివలె ఆవసరము వచ్చినయెడల రక్షించుకొనుటకు లాటిలు (క్రిష్టు)లుగూడ నేర్పవలెను. హిందువులు ధైర్యసాహసములవిడక, ఆ గ్రహావేళుగాక, ఒకవేళ నట్టివచ్చినను పురుషులవలె నెదుర్కొన వలెనని డాక్టరు మూంజీ తుదకుద్బోధించెను.

మహమ్మదీయులైన హిందువులు స్వల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నచోట్ల హింసించినందువలన దుష్కృతీమలుగల్గిననని హెచ్చరించుచు హిందువుల కీప్రతిక్రియభావముగల్గినయెడల మహమ్మదీయసోదరుల కెట్టిఫలితములు గల్గినో ఆలోచించుకొనవలెనని డాక్టరు మూంజీ హెచ్చరించెను.

ఈమధ్య అల్లరులలో చనిపోయిన హిందువులయెడ సానుభూతిచెల్పుచును, మరీదులయెదుట వాద్యములగార్చి ప్రభుత్వమువారు గావించినయు తరువున కసమ్మతిచెల్పుచును, అందువలన మతపారత్వస్వత్వములు కట్టివేయబడెననియు, హిందూ మతరక్షణమునకు సంఘటనోద్యమమును బలపరచుచును, హిందూ ప్రత్యేకస్వత్వముల రక్షించనివారిస్థానే హిందూసభ ఆధ్యక్షుల పెట్టవలెననియు తీర్మానించెను. (ఆ. ప్రె.)

భ్రమలగుట

❖❖❖❖❖

జ్యోతిసుపక్షశాసనసభ్యులగు పి. యన్. మార్తాండంపిళ్లగారు వ్రాసిన లేఖ జూచిన, శాసనసభలలో జేయదగిన యుపకారమెద్దియు లేదని తేటపడును. వీరు స్వానుభవముమూలముననే యిటుల తెలుపగలిగిరి. శాసనసభలమోజుతోలగుటచే, వీరు మరలఎన్నికలకు నిలుచుప్రయత్నమును మానివైచిరి. కారణమేమి? జ్యోతిసుపక్షసభ్యులగుండి వోటరులకు తా మెట్టిమేలు జేయజాలకబోతిమని వీరు స్పష్టముగ ప్రకటించుచున్నారు. ప్రశ్నోత్తరములు నవ్వలాటక్రింద పరిణమించినట్లు. అడిగినదానికి తిన్నగ జవాబిచ్చుట కనుపించదు. వెనుక నెప్పుడో అడిగినప్రశ్నలకు తమకుసమాచారము దెలియదని మంత్రులు జవాబిచ్చుచు, అధికారవర్గ సభ్యుల ననుకరించుట మామూలయినది. ప్రశ్నల నడుగునుద్దేశ్యము, ప్రజలయిబ్బందులను ప్రభుత్వమువారి నోటినుకు దెచ్చుటదప్ప వేరుగాదు. అట్టి తరి, సమాచారమును గనుగొని, ప్రతినిధులను సంతృప్తిపరచుట ప్రభుత్వధర్మము. అబ్ధిధర్మమును మంత్రులు నెరవేర్చుట లేదని, ప్రశ్నోత్తరముల గాంచిన తేటపడును. అధికసంఖ్యాకులు గావించిన తీర్మానములు గూడ బుట్టదాఖిలగుచున్న వని, మార్తాండం పిళ్లగారు వగచుచున్నారు. ప్రైవేటు సభ్యులు ప్రతిపాదించెడిపట్టములు శాసనము లగుట కవకాశములేదు. బడ్జెటుచర్చవలన, ఇసుమంతయు లాభము గలుగలేదనియు, బడ్జెటువైఖరి ఏమాత్రము మారదనియు, పిళ్లగారితలంపు. ఇట్టిసభలలో చేయదగినమే లెద్దియో యూహించవశక్యము.

మార్తాండంపిళ్లగారు దెలిపినట్లు, శాసనసభలు వట్టివివాదసంఘములుగ పరిణమించుచున్నవి. ఇచ్చవచ్చినపుడు సభ్యులురావచ్చును, పోవచ్చును. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమువారి సిద్ధాంతములును ఆచరణయు పరస్పరవిరుద్ధముగ నున్న వని, మార్తాండం పిళ్లగారు స్పష్టపరచుచున్నారు. ఇందుకు కారణమేదియో, పిళ్లగారే సూచించిరి. ప్రజలకు మంత్రు లేమాత్రము బాధ్యత వహించినను, జ్యోతిసుపరిపాలనము ఇంతయధ్వాన్నముగ నుండియుండదు. ప్రజలకోర్కెలను వారుబాత్తుగ నిరాకరించెడిందు. ప్రజలకు మంత్రులు బాధ్యత వహించుటకు మారుగ, ప్రభుత్వమువారు మంత్రుల నాడించుచున్నారని పిళ్లగారు కనుగొనిరి. యాకుబుహుస్సేనుగారిని శాసనసభలో ప్రవేశించుట కడ్డుపడిన మంత్రులవర్గమువారి చర్య నేమనవలయునో యూహింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు మంత్రులను నడుపుచుండ, మంత్రులు శాసనసభ్యులను నడుపుటయు, శాసనసభ్యులు ప్రజలను నడుపుటయు తటస్థించుచున్న

వని, మార్తాండంపిళ్లగారి యుద్దేశ్యము. ప్రజాభిప్రాయము మంత్రులను ప్రభుత్వమువారిని ప్రోద్బలపరచుటకుమారుగ, ప్రభుత్వేచ్ఛప్రజలనుప్రోద్బలపరచుటకై వచ్చినది. క్రిందినుంచి పైకి బోవుటకు మారుగ, పరిపాలనము వైనుంచికిందికిదిగుచున్నది. ఇట్టిసిద్ధిలో తానేమి జేయుటకును అసమర్థుడనని తలచి, పిళ్లగారు ఎన్నికలకు నిలుచుప్రయత్నమును మానుకొనిరి.

ద్వంద్వప్రభుత్వము దేశము నిదివరకే యథోగతికి దిగినది. దాని కింకను తోడ్పడుకొలదియు ప్రజలకు మితిలేనినష్టము వాటిల్లును. పిళ్లగారు నిజమును తెలిపినందులకు వంద్యులు. నేడు శాసనసభలలో ప్రవేశింపదలచుచో, ద్వంద్వప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుటకుగాక దానిని అంతరింపజేయుటకే, ప్రవేశింపవలయును. ఇచ్చినంత దీసికొని ముందుకుబోయెదమను సిద్ధాంతము నిరాధారమయినది. ముందుకు గొంపోవక, వెనుకకుదీసికొని పోవు సంస్కరణముల నుపయోగించి ప్రయోజనమేమి? ద్వంద్వప్రభుత్వమునందలి రెండు భాగములును నిరంకుశాధికారప్రవర్ధనమునకే తోడ్పడుచున్నవి. ఇటీవల పూనాలో జరిగిన స్థానికస్వపరిపాలనాసమావేశములో సలహాసంఘమును నిర్మింపవలెననుతీర్మాన మొకటి గావించబడెను. స్థానికస్వపరిపాలనమునకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో నుత్తరువులను ప్రచురింపకముందు, ప్రభుత్వమువారు సలహాసంఘముతో యోచింపవలయు నని, తీర్మానమునందు గలదు. ఆసభకు హాజరయిన స్థానికస్వపరిపాలనా శాఖామంత్రిగారు, తీర్మానముగూర్చి ముచ్చటించుచు, సలహాసంఘముతో బనిలేదనిరి. ఏలనన, మంత్రిగారి చర్యలు అనుకూలముగ లేకుండుచో, శాసనసభవారు విశ్వాసరాహిత్యమును ప్రకటింపవచ్చునట. కాని విశ్వాసరాహిత్యమును ప్రకటించుట కెట్టి యిబ్బందులు గలవో మద్రాసు శాసనసభలో వెల్లడియయ్యెను. ప్రభుత్వనియమితసభ్యులు మున్నగువారుమంత్రులలో జేరుటతటస్థించెను. ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానముక్రింద, ప్రజేచ్ఛను నెరవేర్చుట కెట్టియవకాశములు గనుపించవు. దూరమాలోచించుచో, ద్వంద్వపరిపాలనమును తొలగించుటకే కాంగ్రెసుపక్షమువారితో పాటు ఇతరులును ప్రయత్నింపవలయునని నిరారణయగును. జ్యోతిసు పరిపాలనమువలన సంఘద్వేషము బలపడుటదప్ప వేరొకలాభము గలుగకున్నది. కాంగ్రెసుపక్షముస్వరాజ్యముపైనే ప్రజలదృష్టిని కేంద్రీకరింపజేసి, జాతిమతవైషమ్యములకు చోటులేకుండ జేయబ్రయత్నించుచున్నది. న్యూయిడియా పత్రిక, స్వరాజ్యపక్షము నభిమానింపక పోయినను, యిటుల వాయుచున్నది.

“సాంఘిక విభేదములకు సంబంధించినంతవరకు, స్వరాజ్యపక్షమువారి దృక్పథము ఎల్లర యామోదమును పూర్తిగ బొందదగినది. జ్యోతిసుపక్షము, ముస్లిముసంఘము, కిలాఫాత్ సంఘము, హిందూసభ, మున్నగు ప్రత్యేకసాంఘికసంస్థలే, హైందవస్వాతంత్ర్యోదయమున కుపద్రవకరముగ పరిణమించుచున్నవి.”

ఇట్టి సంస్థలనుండి విముక్తులై కాంగ్రెసుద్వారా స్వరాజ్యము బడయుట ప్రజలవిధి యగుచున్నది. ఫలరహితమగు నితరమార్గముల నవలంబించి ప్రజాశక్తిని విచ్చిన్నము జేయుట పాడిగాదు.

యన్. ఆర్. దాసుగారి ఆగమనము

ఇండియా ప్రభుత్వమున లామెంబరుగు యన్. ఆర్. దాసుగారు చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. వీరిరాక జ్యోతిసుపక్షమువారికిని, కాంగ్రెసుపక్షే తరులకును కొంత ప్రోద్బలము గలిగింపవచ్చును. ఏలనన వీరికి స్వరాజ్యపక్ష మనిన మంట. కడచిన మార్చి నెలలో రాయల్ కమిషనును నియమింపవలసిన దని, స్వతంత్రపక్షసభ్యులు ఘోరినపుడు, యన్. ఆర్. దాసుగారు చేసినప్రసంగము గాంచిన, వారికి స్వరాజ్యపక్షముపై గల ఏవగింపు వెల్లడియగును. ఇండియామంత్రియగు బర్క్లె హెడ్డు ప్రభువుగారు గోరినసహకారమును స్వరాజ్యపక్షమువారు సలుపలేదు గావున, రాయల్ కమిషనును త్వరితముగ నియమింప వీలుగలుగదని, దాసుగారు సూచించిరి. బర్క్లె హెడ్డు ప్రభువుగారు కోరిన సహకారము లొంగుబాటుదప్ప వేరుగాదు. ఆవిషయ మటుండ, స్వరాజ్యపక్షముపై వీరికి స్వయముగ గూడ కోపము గలదు. శాసనసభలో దాసుగారు నుడివిన యీక్రింది వాక్యముల నించుక గమనింపవచ్చును.

“స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలో నెటుల ప్రవేశించిరో, ఆకథనువిచారింపుడు. వీరుఎన్నికలలో పాల్గొనినయుద్దేశ్య మేమి? వెనుకటి ఎన్నికలలో నోడిపోయినవారిలో నేనొకడను. నాప్రత్యర్థియగు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థి చేసినపనులవలన నే నోడిపోలేదు. స్వరాజ్యపక్షస్థాపకుడును, స్వరాజ్యపక్ష నాయకోత్తముడును, నాజ్ఞాతియు నగు కీర్తిశేఖులైన చిత్తరంజన దాసుగారు నాకు వ్యతిరేకముగ కొనసాగించిన ప్రబలాందోళనవలన నేను అపజయము గాంచితిని. దాసుగారి కేక ఏమి? ఆకేకకు ఆధారమేమి? నూతనభవనమును నిర్మింపకముందు ప్రాతభవనమును కూల్చవలయు ననియే.”

యన్. ఆర్. దాసుగారి పుడుచూపుచున్న ప్రాతికూల్యమునందు, స్వంతవ్యవహారముకొంతలేక పోలేదు. ప్రజలువీరిని నిరాకరించినను, ప్రభుత్వము వారుమాత్రము లామెంబరుపదవి నొసగి నష్టపరిహారము గావించిరి. అయినను, స్వరాజ్యపక్షము మరల శాసనసభలలోనికి వచ్చుట వీరి కేమాత్రము సరిపడదు. స్వల్పసంఖ్యాకులయిన స్వరాజ్యపక్షము వారిొక్కరు సహకారము సలుపనంతమాత్రమున ఇతరులను దండించుట యని, జిన్నా గారడిగిరి. అందుకు దాసుగారు చెప్పిన జవాబును గమనింపవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమువారు సంఖ్యలందు కొలది యయినను, ప్రజలలో చాలమంది స్వరాజ్యపక్షమున జేరకున్నను, ఈపక్షము తన నిర్మాణకౌశల్యముచేత, అధిక సంఖ్యలతో భారత శాసనసభలో ప్రవేశింపగలిగె ననియు, ఎన్నికలముందర వారు ప్రకటించిన విధానమును బెంగాలునందును, మధ్యరాష్ట్రములందును నెరవేర్చుకొన గలిగెననియు, స్వరాజ్యపక్షమువారి పలుకుబడి తగ్గనంతవరకు, ప్రభుత్వమువారు తమ దృక్పథమును మార్చుకొనజాలరనియు, దాసుగారు ఖండితముగ బలికిరి. దీనియర్థ మేమి? స్వరాజ్యపక్ష సామర్థ్యమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించెదరు. ఇతరులు సహకారము సలిపిన మాత్రాన, వారు సంతసింపరు. స్వరాజ్యపక్షపు పలుకుబడిని పూర్తిగ నశింపజేయుటకు ఇతరపక్షములు ప్రయత్నించి విజయము

గాంచవలెనట. యస్. ఆర్. దాసుగారు హెచ్చరిక యిదియే. ఇండియామంత్రిగారు గోరేడి సహకారమున కిదియట యర్థము! దాసుగారాసమయమున గావించిన హెచ్చరిక నించుక గమనింపవచ్చును.

“స్వతంత్రులు, జాతీయవాదులు, మితవాదులు మున్నగుపక్షములపై భావిస్థితి ఆధారపడియుండును. వీరిలో వీరికిగల భేదములను పోగొట్టుకొనవలయును. వీరందరును ఒక్కకట్టుగ నేర్పడవలయును. తమ ఉపేక్షను విడనాడి, వోటర్లయొద్దకు బోయి వీరు పనిజేయుచో, స్వరాజ్యపక్షమువారి పలుకుబడిని తగ్గించి తమ పలుకుబడిని హెచ్చుజేసికొన గలుగుదురని, నానమ్మకము. దేశము సహకారము గావించుటకు సంసిద్ధముగ లేదని చెప్పటకు ప్రభుత్వమున కపుడు వీలుండదు.”

యస్. ఆర్. దాసుగారు మరల నట్టి హెచ్చరికనే గావించుటకు చెన్నపురికి వచ్చియుండురు. వారికి తగినవారు, చెన్నపురిలోని జస్టిసుపక్షము నందు గలరు. కాని వీరిపలుకుబడి యిదివరకే నశించినది. ఎన్నికల ప్రచారమునందు, వీరు హేతువాదమును మాని అల్లరులకు గడంగుచున్నారు. కాంగ్రెసు సభలను ధ్వంసము చేయుటకై వీరు గోల్ జేసియు, ఉపన్యాసకులను విననీయకుండజేసియు, అదియు చేతగానపుడు రాళ్లను ప్రయోగించియు, కాంగ్రెసుప్రచారము నడ్డగించుచున్నారు. ఇటుల నడ్డగించుకొలదియు, కాంగ్రెసు పక్షపు పలుకుబడి విస్తరించుచున్నది. వీరియద్భుతస్వగ్రహము గాంచి, యిదివరకు జస్టిసుపక్షమునకు అనుకూలముగ నున్నవారుగూడ ఇప్పుడు ప్రతికూలు రగుచున్నారు. యస్. ఆర్. దాసుగారుగాని, జస్టిసు, స్వతంత్ర పక్షమువారుగాని యడ్డగించిన కొలదియు కాంగ్రెసుపక్షపు పలుకుబడి యతిశయించుచుగాని, తొలగిపోవదు. కాంగ్రెసు సభ్యులు తమశక్తిసామర్థ్యములను సంపూర్ణముగ వినియోగింపవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. అందుకు తగిన కార్యోత్సాహము పెరుగుగాక!

సంయుక్తపక్షము: బిషివ చంద్రపాలుగారు

ప్రభుత్వమువారితో కలిసి పనిచేసేడి సంయుక్తపక్షము నొకదానిని బయలుదేరదీయవలయునని విటరుటనుగారు హెచ్చరించిరి. అట్టిపక్షముబెంగాలులో బయలుదేరుట కవకాశము లేదని, బిషివ చంద్రపాలుగారు స్టేట్సుమెను పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు. కారణమేమన స్వరాజ్యపక్షేతరు లగు లిబరలు పక్షము వారికిగాని జాతీయపక్షమువారికిగాని, స్వరాజ్యపక్షమునకు గల కార్యోత్సాహము లేదట. స్వరాజ్యపక్షమువారిన వీరి కపరిమిత భయమట. చక్రవర్తిగా రిటీవల రిస్పాన్సీవు సహకారపక్షము నేర్పరచిరి. ప్రాత జాతీయవాదులకును తమకును భేదము గలదని చూపుటకే, చక్రవర్తిగా రిటుల గావించిరట. బెంగాలు రిస్పాన్సీవు సహకారపక్షమువారి విజ్ఞాపనను ఇటీవల ప్రచురించియుంటిమి. తాము కాంగ్రెసుకు జెందినటులనే వీరు ప్రకటించుచున్నారు. కాంగ్రెసుకు జెంది, కాంగ్రెసుతీర్మానములకు వ్యతిరేకముగ పని జేయుట ఎట్టివిచిత్రమో యూహింపవచ్చును. తమ యభిప్రాయములు కాంగ్రెసుతీర్మానమున కొకవేళ భిన్నముగ నున్నచో, అధికసంఖ్యాకులను తమ వైపుకు త్రిప్పుకొన బ్రయత్నింపవచ్చునుగాని,

ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించుట విరుద్ధము. ప్రజాసంస్థ ఏదియు యిట్టి చర్యను సహించదు. పార్లమెంటుసభలో నిట్టి తిరుగుబాటు కనుపించదు. ప్రజాభిప్రాయము నేమాత్రము గౌరవించువారయినను, కాంగ్రెసు సంస్థ కనుకూలముగ ప్రవర్తించుట యవసరము. కాంగ్రెసుకు విరుద్ధముగ కృషి నలుపుచు, తాము కాంగ్రెసుకు జెందియున్నామని, చక్రవర్తి ప్రభుత్వము చెప్పకొనుటయసభ్యము. కాంగ్రెసుతో సంబంధ మున్నదని చెప్పకొని నగాని, వోటరుల యభిమానమును సంపాదించుటకు ఏల్లలేదుగావున, రాబోవు ఎన్నికలనిమిత్తమై చక్రవర్తిగారు క్రొత్త యెత్తు నెత్తిరని, పాలుగారూహించుచున్నారు. చక్రవర్తిగా రెంతప్రయత్నించినను, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోట్లు విశేషముగ లభించునని పాలుగారి నమ్మకము. కాంగ్రెసు పేరుతోనే స్వరాజ్యపక్షమువారు ఎన్నికలను నిర్వహించుటచే, చక్రవర్తిపక్షమువారికి లాభము గలుగదని పాలుగారి విశ్వాసము. జాతీయపక్షమొకటి బెంగాలులోనున్నను, స్వరాజ్యపక్షేతరులను ఏకము జేయుటకు దానికి శక్తి చాలదట. ఏలనన స్వరాజ్యపక్షమువారిని బహిరంగముగ నెదుర్కొనుచో, అపజయము తప్పదని, వీరికి దెలియనట. అందుచే, విటరుటనుగారు గోరిన బలమగు సంయుక్తపక్షము బెంగాలులో దొరకదని పాలుగారు వగచుచున్నారు. పాలుగారి విలాపము జూచిన జాలియగును. బెంగాలు జాతీయవాదులకు పూర్వపు సుగుణములు లేవట. ప్రాత ఆదర్శములు వీరిని నడుపకున్నవట. తాత్కాలికలాభమునే వీరు ఆశించుచున్నారు. కాంగ్రెసు పక్షమును ధ్వంసముజేసి, విటరుటను గారి మన్ననలకు పాత్రులగుటకు, పాలుగారేల పూనుకొనగూడదు? చక్రవర్తిగారిని, తదితరులను ఏలనిందింపవలయును?

జంతుహింస

జంతుహింసనుగూర్చి పాశ్చాత్యులకును, భారతీయులకును కొన్ని భేదాభిప్రాయములు గలవు. జంతువు రోగముచే బాధపడుచున్నపుడు, చికిత్సకు ప్రయత్నింపక దానిని వధించుటయే భూతదయ యని పాశ్చాత్యులు పలికెదరు. కొందరు యూరపీయనులుతాము రక్షింపకున్నచో జంతువులు బాధపడునని తలచి, స్వదేశమునకు వెడలనున్నపుడువానిని వధించెదరు. ఇట్టిచర్యలు హిందువులకు రోతగనుండును. దెబ్బలు తగిలిన జంతువులను వధించుటకు, బొంబాయి పోలీసువారి కధికారము గలదు. ఇట్టిచర్య పనికిరాదని, అనధికార సభ్యులు పలువురు బొంబాయి శాసనసభలో బలికిరి. భారతీయుల అహింసాదృష్టి కిది విరుద్ధమనిరి. ప్రభుత్వము వారే జంతురక్షణశాలలను నిర్మించి బాధపడుచున్న జంతువులను కాపాడవలెననిరి. నరులపట్ల నయినను, జంతువులపట్ల నయినను నొక్క విధముగనే ప్రవర్తించవలెననిరి. మానవునికి దెబ్బదగుచుచో, వానిని చంపుచున్నారాయని, శాసనసభ్యులొకరు ప్రశ్నించిరి. బొంబాయి సిటీపోలీసు చట్టమును సవరించు సందర్భమున నీ చర్య యంతయు జరిగెను. సెలెక్టు కమిటీలో యీ విషయము లన్నియు విచారింపబడునని ప్రభు

త్వసభ్యుడు పలికెను. ప్రభుత్వమువారిట్టివిషయములలో ప్రజల మనోభావముల ననుసరించి, మెలగుట యవసరము.

సవరణ

నిన్నటిపత్రికలోని సంపాదకీయ వ్యాసములో, 11-వ పేజీ 1 వ కాలము లో నిటుల అచ్చుపడినది.

“ఋణము దీర్చుటకై 10 లక్షల నుపయోగింపకపోయినచో, ఉప్పుపన్నువలన నెట్టినష్టము గలిగెడిదిగాదు.”

పై వాక్యములో 101 లక్షలని యుండుటకు మారుగ 10 లక్షలని యుండుట, అచ్చుపొరబాటని పాఠకులకు విన్నవించుచున్నారము.

డాక్టరు రవీంద్రనాథ టాగూరు

వియన్నాలో నుపన్యాసములు

కలకత్తా, జూలై 26:—ఈ క్రిందివిధముగ నొక కేబులు లండనునుండి ఆసోసియేటెడ్ ప్రెసుకు వచ్చెను:—విలెనూవేలో రోమెయను రోలెండుతో శాంతముగ కొన్నిరోజులు గడపి డాక్టరు రవీంద్రనాథ టాగూరు జూరిచి విశ్వవిద్యాలయమునందును, వియన్నాలో లూసర్నే విశ్వవిద్యాలయమునందును ఉపన్యాసముల గావించెను. (వెసిడెంటు హెసిస్టితోగూడ సంభాషించి మరియెండు ఉపన్యాసముల నొసంగెను. (ఆ. ప్రె.)

మేడకూలి ఆరుగురు మరణించుట

10 మందికి గాయములు తగులుట

బొంబాయి, జూలై 26:—జేకబు సర్కిలువద్దనున్న కార్మికులు నివసించుచున్న రెండంతస్తుల మేడయొకటి కూలి పోయెను. తెల్లవారుజామున కూలుటవలన మేడలోనున్న ఆర్థుడు చనిపోయిరి. 10 మందికి గాయములు తగిలినవి. ఇరువురు బ్రదుకుదు రను నాశలేను. ప్రక్కనున్న థైరుబ్రిగ్గేడువారి సహాయమువలన కూలినభాగమును సర్ది కప్పబడినవారిని బైటపెట్టిరి. పోలీసువారు సాక్షులను కాపాడుచున్నారు. ఇంత్రా మెంటు బ్రష్టువారు ఎక్కువ జాగ్రత్తగనుండి కొన్ని ఇండ్లు పడగొట్టించినను ఇంకను జాగ్రత్తతో నుండవలెనని హెచ్చరించుచున్నాము. (స్వకీయవిలేజిరి.)

మోటారు దురుసుగా నడుపుట

ఒకరు మరణించుట

సిక్ందరాబాదు, జూలై 26:—నవాబు మిర్జాజీరు జేగుగారిపై 804 (ఎ) నెక్స్టుక్రింద మోటారును దురుసుగా నడిపి ఒకరిని చంపినందులకు నేరము మోపిరి. (ఆ. ప్రె.)

కార్మికుల సమ్మె

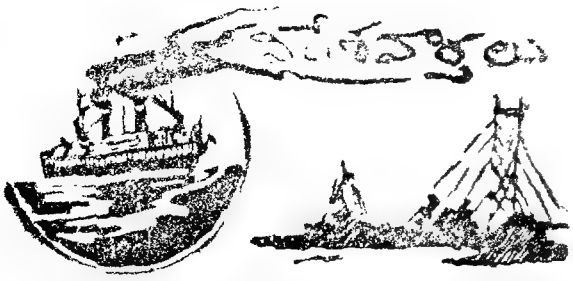
శాంతముగా పని ప్రారంభించుట

బెంగళూరు, జూలై 26:—బెంగళూరుకు 6 మైళ్ల దూరముననున్న మినర్వా మిల్లల కార్మికులు ఎక్కువ జీతము లిమ్మని సమ్మెకట్టిరి. కాని పోలీసువారు రాగానే యజమానులు వచ్చి మిల్లులు సరియైన స్థితిలోలేవనియు లాభకరముగా నున్న పుడు తప్పక జీతము లెక్కువ జేయుదుమనియు చెప్పగా సమ్మె అంతము నందినది. శాంతముగా తిరిగి పని ప్రారంభింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

భూరి విరాళము

వైద్యాలయమునకు లక్షరూపాయల నిచ్చుట

రంగూన, జూలై 26:—యూపోధా ప్రభుత్వమువారు ఒక బక్రియును తన పేరిటను తన భార్యపేరిటను లక్షరూపాయల విరాళముతో ఇన్నీసులో వైద్యాలయము కట్టించుటకు సంగీకరించినను శుభవార్త తెలియ పరచుచున్నారు. పని త్వరలో ప్రారంభమగును. (ఆ. ప్రె.)

బొగ్గు పరిస్థితులు

పరిష్కారము కుదురనుండుట

రుగ్గీ, జూలై 24:—కొన్ని రోజులలో అనుకూల పరిస్థితులు ఏర్పడునని వార్తాపత్రికలు సూచించుచున్నవి. సోమవారము రెండు సభలయందును జరుగు పార్లమెంటు చర్చల నంత రాయబారములు మరల ప్రారంభమగుటకు ఏర్పాటుజరగవచ్చు ననకొనుచున్నారు.

ఈలోపుగ పనివాండ్లు నెయ్యదిగ పనిలో ప్రవేశించుచునే యున్నారట. కాని ఇదంతయు ఒక మిథ్యండు బొగ్గుగ నులలో జరుగుచున్నదట.

నాటింగునం, డెర్బీమైరు బొగ్గు యజమానులు క్రొత్త మరతుల సేర్పాటు జేయుచున్నారట. ఆమరతుల ననుసరించి ఆ బిల్లులలో వచ్చేవారము గనులలో పని ప్రారంభమగుననుచున్నారు.

క్రొత్తగ తయారుచేయబడిన మరతులు పనివాండ్లకు మంచి అవకాశము నిచ్చునట. వారిష్టము చొప్పున ఎంచుకొనవచ్చునట. 7, 7½ రి గంటలు పనిచేయువారి కిచ్చు వేతముల సేర్పరుచుటలో పనివాండ్లకు వాటిని ఆలోచించుటకు పీలుగ నుండునటలు జేసెదరట.

ఇదివరలో ప్రధానామత్యునకు చెలిపిన ఏర్పాటులను మరల ఆలోచించవలెనని బిషపు, క్రీచర్చివారును ప్రధానామత్యుని గోరిరట. తమమరతులు చాలవరకు రాయలు కమిషను మరతుల ననుసరించియే యుండుననిరి. క్యామ్యూలు ప్రకటనమును పనివాండ్ల కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రంగీకరించిరట.

గనుల బిల్లులలో రాయబారములు నిష్ప్రయోజనమైన శ్రోయింట్లు అట్టిప్రేమనుబోధించు నియమించెదరట. అనగా సమిష్టి పంచాయితీ సంఘమును నియమించి ఏపక్షమునకు జేందనివానిని ఆధ్యక్షునిగ నియమించి వారి యభిప్రాయము ప్రకారము నడుమకొనెదరట. మత్ప్రచారకుల కూచనలు ఆక్షేపనెదుర్కొనజాలవు. ఒక ప్రభుత్వమువారు మాత్రము ఒక ఆర్థికసహాయమును మాత్రమే ఆక్షేపించెదరట.

రేపు వేతమం దంతటను మతోపన్యాస వేదికలనుండి తగవు పరిష్కారమును జేయవలెననియు, అయ్యది తప్పక జరగవలెననియు చెలుపవలెననిరి.

తగవు అంత్యముగానుండుట

రుగ్గీ, జూలై 25:—రేపు పార్లమెంటు రెండుసభలందు జరుగు చర్చలపై రాయబారముల నడిపి వ్యవహారమును పరిష్కారముజేయు సూచనలున్నవో లేవో చెలుపవచ్చును. అంత అనుకూలపరిస్థితులు తలపించుచున్న కొద్దిరోజులలో వ్యవహారము పరిష్కార మగునని కొంద రనుకొనుచున్నారు. బార్నిక్ల మైరులో కొందరు పనివాండ్లు పనిలో జేరుటచేతను, ఉత్తర ఇంగ్లండునుండి పనివాండ్లు జేరకుండుటచేతను ఇట్లునుకొనవలసి వచ్చెను.

కుక్కుగారి ప్రయత్నములు

వార్నిక్లమైరు పనివాండ్లు గనుల సంఘముతో ఆలోచించకనే వ్యవహరించినందులకు విచారమును చెలిపి వార్నిక్లమైరు యజమానుల క్రొత్తమరతుల ప్రకారము పనిలో ప్రవేశించరాదని జెప్పటకు వచ్చితివని కుక్కుగారినిరి. పోయిన రెండురోజులలో 1600 మంది పనిలో జేరిరట. రేపు మొత్తము 5000 మంది పనిచేయుచుందురు.

కార్మికమంత్రి యభిప్రాయము

క్రమక్రమముగ గనుల పనివాండ్ల తమ నాయకుల హితవు అవివేకమని గ్రహించి తుదకు బొగ్గుకమిషను నిజేదిక ననుసరించి ప్రభుత్వము జేయుచున్న చాలినే జేసెదరని తలంచిన నని కార్మికమంత్రి చెలిపెను.

చిక్కును విడదీయుట

గనుల పనివాండ్లు తక్షణము ఎట్టిమరతులను గోరకుండు బొగ్గు కమిషను తీర్మానములను అనుసరించి యుండవలసినది. ఈమరతు లింకను వారికి అవకాశము నిచ్చునో లేదో చెప్పజాలము కాని బొగ్గు కమిషను నిజేదికమునే అనుసరించిన తమ చిక్కులు సగిరవముగ పరిష్కారమగునని ప్రాంతం హడ్డెస్ గారనిరి.

లండన్, జూలై 25:—పనిలో జేరువారిని సమ్యకారులు ఆపుచేయవలెనని కుక్కుగారు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఆయన తన పయనమునుగూడ మానుకొనిరి. గనుల సంఘముతో ఆలోచించకుండు పనిలో జేరుట తప్పనిది. వార్నిక్లమైరులో తగవును పెంచవలెనని బుద్ధిపూర్వకముగ పనిజేయుచున్నారట.

పరిస్థితులు అభివృద్ధి గొందుట

రుగ్గీ, జూలై 26:—రేపు బొగ్గునిగుటతోడనే పరిస్థితులు అభివృద్ధి గొంచినవి. పారిశ్రామికపరిస్థితులు మలకన అయినవి.

షెఫీలులో కొంతవరకు పనిలేనివారి కుపాధి గలుగుచున్నది. పనిని ప్రారంభించుచున్నారు. షెఫీలులో 2000 మంది పనిచేయుచున్నారు.

క్లెడ్ డిగ్గర నాకా నిర్మాణమునకు మరితర పరిశ్రమలకు బొగ్గు చాలగలదు. విదేశీబొగ్గు విస్తారముగ వచ్చుటచే డెర్బీలో విద్యుచ్ఛక్తి నింతకంటె ఎక్కువ వాడరాదను నిశ్చయమును తొలగించుచున్నారు.

లంకామైరులో నేతగాండ నూలువడుకువాండ్లు కాగితమును జేయువారలను పనిలో మరల జేరిరి. పారిశ్రామికవర్గము వారందరును ఈ తగవు నుండి పరిష్కార మగునని ఎదురుచూచుచున్నారు. వర్తకమును మరల అభివృద్ధిజేసికొనుటకు ఆలోచించుచున్నారు.

బొగ్గు పరిస్థితులను గూర్చి పార్లమెంటులో మూడురోజులు చర్చించెదరు. దీనివలన వ్యవహారము కుదురుటకు మార్గ మేర్పడుచున్నది. నేడు పార్లమెంటులో రెండు సభలవారును ప్రధానామత్యుడు, మత్ప్రచారకులకు జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను బట్టి చర్చ జరుగును.

గనుల పారిశ్రామిక చట్టము మూడవసభ్యాయము కామన్సునభిలో ప్రవేశపెట్టబడును. శుక్రవారమునాడు ఆత్మసవర కాసనప్రకటనము మరికొంతకాలము సాగించుటకు కామన్సు సభవారు సమ్మతించవలెనని కోరెదరట. పార్లమెంటు చర్చలను బట్టి గనుల పనివాండ్ల కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు కర్తవ్యము నాలోచించెదరని టైముపత్రిక ఊహించుచున్నది. ఈ విషయమును ఇంకొకపర్యాయ ములోచించుటకు ప్రతినిధుల సభ త్వరలో గూడునని కుక్కుగారనిరి.

ఫ్రెంచి ఆర్థిక పరిస్థితులు

హెచ్చుపన్ను

పారిస్, జూలై 24:—రెండుసంవత్సరములు పార్లమెంటు నెత్తివేయవలయు కాసనములను డిక్రీయోపముగ జేసి పాలించుటకు ప్రయత్నించెద మని పోయింకేరు గారు మాచించిరి గాని అది సాగదట. అట్లు సాగకుండుటయే గాక పార్లమెంటు ఆగష్టు సగముకాలమువరకు సమావేశ మగునట. హెచ్చుపన్నులను విధించి ఏర్పాటులను జేసెదరనుచున్నారు. అట్టి హెచ్చుపన్నులచే 4,000,000,000 లేక 5,000,000,000 ఫ్రాంకులలో ఆదాయమును ఏర్పాటుజేయ నగునట. ఈ పన్నులలో వారసత్వపు పన్నులు చాల గలవట.

ప్రభుత్వమువారు పెట్టుబడి ధనముమీద పన్నులను వేయ నిరాకరించిరి. క్రొత్తగ నోట్లను అచ్చొత్తజాల మనిరి. ఋణమును దీర్చుటకు గడువు నీయజాల మనిరి. వాషింగ్టన్ ఒడంబడికను కొంత కాలపురకు సవరింపవచ్చును ఋణవిషయమై ఒడంబడికలను మన్నించెర మరియు మారకపు పరిస్థితులు నివారణ యగువరకు ఫ్రాంకుధరను నిర్ణయించ రనియు ప్రభుత్వమువారు ననుచున్నారు.

సిరియా తిరుగుబాటు

డమాస్కసుదగ్గర పరాసుల విజయము

జెమానలం, జూలై 25:—ఫ్రాంసుతో సంధి జేసికొనుటకు సిరియా విప్లవకారులు చాల ఆతురతను జూపుచున్నారనియు ఫ్రెంచి ఆశయముల పట్ల ఫ్రాంక్ సానుభూతితో ప్రవర్తించుచున్నారనియు డమాస్కస్ కావల ఫ్రెంచి సేనలు ముట్టడించెననియు 150 మంది చనిపోరనియు 300 మంది విప్లవకారులు పట్టుపడిరినియు చెలియుచున్నది.

ఫ్రెంచినష్టములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 26:—డమాస్కస్ ముట్టునున్న జిల్లాల నుండి విప్లవకారులను తిరుముటకు పరాసులు ప్రయత్నించ వారికి సమ్యములు గలవట 500 మంది చనిపోయిరి. మారుమంది తులగాత్తులైరి. ఇంజనూ పాడగుటచే ఇద్దరు వైమానికులు ఎడారిలో క్రిందకు దిగవలసివచ్చెను. వారిని 200 విప్లవకారులు చుట్టవేసిరి. వైమానికులు గాగుముల చేకులువరకు కాపాడుకొనిరి. అపుడు విప్లవకారులు ఆ వైమానికుల నిద్దరిని విమానములకు గట్టి, ప్రాణములతోనే తగులబెట్టిరి.

రాజకీయబందీలు

కామన్సునభిలో ప్రశ్నలు

లండన్, జూలై 21:—కామన్సునభిలో జరిగిన భారత వ్యవహారములను చర్చించునపుడు, రాజకీయ బందీల విజ్ఞప్తి నాధారముజేసికొని జాప్స్ న్నగారు ప్రభుత్వమువారి ప్రేరేపణచే నేగములు జరుగు సంగతిని మరల చెప్పి ఆ విజ్ఞప్తి గూర్చి నిష్పాక్షికవిచారణ జరగ నాయని యడుగ విచారణ పల్పితిమనియు ఆ విజ్ఞప్తియందు జేయబడిన ఆరోపణలు నిరాధారములనియు వింటర్ట్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. ఆయిద్దరు బందీలుండగ నేవిచారింపిరా లేక వారు లేకుండగ నే ఎక్కుపాట్ల విచారణ జేసిరాయని మరల తిర్కించి జాప్స్ న్నగా రడుగ ఈబందీలు చెలనాలయందున్న నేరములనియు అధికారులపై నేరములను ఆరోపించు చున్నారనియు అయ్యవి నిరాధారములనియు వింటర్ట్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. నేజెప్సనిది జాప్స్ న్నగారికి నచ్చదు. ఆయనకు మత్ప్రభు గల్లిందని వింటర్ట్ ప్రభువుగారినిరి. అపుడు వింటర్ట్ ప్రభువు అసభ్యముగ ప్రవర్తించుచున్నాడని జాప్స్ న్నగారు ఆక్షేపించలేదని ఆధ్యక్షుడనెను.

వింటర్ట్ ప్రభువు చాల ఆయోగ్యముగ ప్రవర్తించెననియు ఈ విషయమై విచారణ జరగలేదనియు అనియు ఈ నేరములను చేయించిరిని ఆరోపణ జేయబడిన అధికారులచేతనే విచారణ పల్పబడెననుట, అదియు నిందన మోపువారు సమక్షమందు జేయకపోవుటయు రషీయనుల పద్ధతికంటె ఎక్కువ పాడుగ నున్నదని జాప్స్ న్నగాడినెను.

బహిరంగముగ న్యాయస్థానములో నేరముడని స్థాపించనివారి నెవరిని నేరము డనరాదనియు వాడు నేరముడు కాదనియు, విచారణలేకుండ చెలనాలయందుంచుటకు అవకాశము లేనపుడు కలకత్తా అధికారులను తాను కనుగొన్న విషయమునుగూర్చి ప్రస్తావించిరి.

తల్లిలుగారు

బాంబుగాని చేతుపాకిగాని ప్రేలేడు మరేవస్తువుగాని వారివద్ద లేవని సర్ చార్లస్ టిగాట్ట ప్రకటనము నావారము జేసికొని ప్రభుత్వమును తూల్పుటకు కుట్రబన్ని అధికారులను జంపుటకు వీరు ప్రయత్నించినను వాదన ఎంత సమంజసముగ నున్నదో ఆలోచించవలెననిరి.

నిర్బంధితులు అందులో కలకత్తా కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకాధికారి చాల విజ్ఞాన వికాసముగలవాడు గొప్ప నాగరకము గాంచినాడు. నిష్క్రళిక ప్రవర్తకుడు. ధీమంతులగు స్వరాజ్యవాదులు పిన్నవయస్కులు. వారు ప్రభుత్వ ప్రేరణచే ఆపాధను సహించలేక స్వరాజ్యవత్సమునుండి విడిపోయి వారికి కేతువులుగ ఏర్పడి ప్రభుత్వముతో గూడుట తలపించుననిరి.

పూర్వము మార్గే ప్రభువునకును, బర్మెన్ హెడు ప్రభువునకు జరిగిన జగడమును గూర్చి తెలిసిరి.

క్రొత్తగ పూర్తిగ ఉక్కుతోనే కట్టబడిన విమానములు పదిమొట్టె ఎత్తుకు ఎగురునట. ఇకముందు వాటినే లండను రత్నజాల్ము వినియోగించెదరట.

రషీయను కమ్యూనిస్టుపక్షము

జినివీపుగారిని తొలగించుట

మాస్కో, జూలై 25:—షిరయను కమ్యూనిస్టుపక్షము వారి కేంద్రసంఘము ప్రారంభ సమావేశమున తమ రాజకీయ పక్షమునుండి ఆతినికి ప్రతిహతులగు ఎక్కువగుటచే జినివీపుగారిని తొలగించిరి.

ఫ్రెంచి ప్రాంతం ధర

లండన్, జూలై 26:—192 ప్రాంతంలు ఒకసానుకు సమానముగ నున్నవట.

గృహనిర్మాణ సమస్య

రుగ్గీ, జూలై 25:—కొంటులో కొత్తగ గృహములను నిర్మించుటకు తలపెట్టిరి. అమట్టుప్రక్కల గనుల అందుమును పోగొట్టుకుండ జేయవలెననిరి. బొగ్గుపరిశ్రమను యభివృద్ధిజేయుట కి విధానము నెత్తిరి. క్రొత్తపట్టాములను గట్టుట ప్రారంభించిరి.

టిల్బరీ నౌకాశయము

రుగ్గీ, జూలై 24:—టిల్బరీ నౌకాశయములను యభివృద్ధిజేయుటకు కల్పాట్ట నిచ్చిరి. ఇప్పటి యుపయోగమునకే గాక యుద్ధుగూడ ఎంతయు యుపయోగించుటకు నిలగునటలు ఏర్పాటు జేసెదరు.

(Signed) S. PARTHASARATHI,
Pleader for (Petitioner).

నేరణి వార్తలు

పెరంబూరు ప్రభుత్వ పనిశేయమున్న 45 ఏండ్లవాడు ప్రమాదవశమున చచ్చెను.

చెన్నైలో ఆరోగ్యము:—జూలై 24 వ తేదీ తో ఆంధ్రమద్యపాదమునందు పాలనకు వెయ్యియందొక 89.9 చొ॥ చనిపోయిరి. అంతే ముందువారము 85.9 చొ॥ యుండెను. స్పృహకమువలన 8 గురు, శ్రినివాసు జ్వరమువలన 8 గురు, మలేరియావలన 28 గురు ఇతరజ్వరములకల్ల 28 గురు చనిపోయిరి. నిరుదీ వారమునందు 37.8 చొ॥ యుండెను.

శ్రీనివాసప్రెస్ ప్రారంభోత్సవము:—తిరువల్లి క్లబ్బి హోటల్ దు 206 సంవత్సరమునందు శేపు (28 తేదీ బుధవారము) ఉదయము 9 గంటలకు శ్రీనివాస ముద్రాలయ ప్రారంభోత్సవమును శ్రీమత్ శ్రీనివాసయ్యంగారు జరిపెదరు. అప్పుడు వారికి సన్మానప్రతులు పంపింపబడును. ఆ సభకు శ్రీ యుత సామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారవ్యవస్థ వహించెదరు.

రాకపోకలు:—రా. బి. సి. వి. ఎస్. సరసింహ రాజుగారు టి. కృపాశంకరులుగారును, మేజరు ఎస్. ఎస్. మోహన్ గారు, ఇ. ఇ. మారిత్యుడిగారు, కెప్టను ఇర్వింగుగారు, రిచిమండుగారు శే దుదయమన వచ్చిరి.

కన్నులు చాచుగారు 29 తేదీన బొంబాయిమీదుగ ఇంగ్లాండు బోయెదరు.

జెజి జనరలు సైన్సుగారు శేపువచ్చురు.

భార్యరీతిలో ఆసామి పట్టువడుట:—జ్ఞానమణి నాదారు(38)ఆంధ్రవాడు దక్షిణాదియాలో అనేకవేల విలువగల నూగరూపాయిల నోట్లను చెల్లుబాది చేయుచున్నందుకు రంగూ నులో పట్టుకొనిరి. ఈతడు గుమాస్తాలో తూతుకుడికి వచ్చి యుండెను. అప్పుడు గుమాస్తా కొన్ని నోట్లతోనుండ పట్టుకొనిరిగాని యీతడు దొరకలేదు. అతనికొరకై వెదుకగ రంగూను లో నొక చీనావానితో గోసెలవర్తకమునందు భాగస్వామిగ నుంట గాంచి పట్టుకొనిరి. అతని నేడు రంగూనునుండి తెచ్చిరి.

కాంగ్రెసు ఎన్నికలసభలు:—మదరాసు కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యమున బుధవారం 28 వ తేదీ సాయంత్రము 6 గ. కాంగ్రెసు అధ్యక్షులను బహువచుట కుగాను మాడు సభలు జరుగును:—1. తిరువల్లి క్లబ్బి హోటల్ దు నై నునందొడ్డు, 2. చాకలిపేట మైదానము, కాశ్చీ, రేవను మాడలనుగ్రామము, 3. మైలాపురం, కపాలేశ్వరకోవిల మండలము, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సామి వెంకటాచలం చెట్టి, గా॥ వి. రామగనుపంతులుగారు మున్నగువారు వ్యవస్థ సింతురు.

కృష్ణాజిల్లా గ్రామోద్యోగీయుల కొక విజ్ఞాన కృష్ణాజిల్లా గ్రామోద్యోగీయుల జీతము లభింపదని గూర్చియు, వారసత్వపు హక్కులను రద్దుచేయుటనుగూర్చియు, గుడివాడతాలూకా పాపాట్టు గ్రామంలో జూలై 22 వ తేదీన సభ జరుపుటకు యిదివరకు ఆహ్వానసంఘము యేర్పడి ప్రతికల మూలమున ప్రచురము కాబడినది. కొన్ని ఇబ్బందులచేత ప్రస్తుతము యీ తేదీని సభ జరుపుటకు వీలులేక పోయినది. ముందు సభ జరుగు తేదీ, ప్రసిద్ధింతు శేష, వగైరావిషయములు ముందు తెలియపరచబడును.

తుర్గ పాటి వేంకటహనుమద్దీక్షితులు
ఆశ్విని సంహృద్యుడు

గజ్జికిలైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ తీరమునకు వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష భాషను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి సకలమును. తప్పక పనిశేయును. వెలకన్న పోపుఖర్చు లభికుమందుగాన ఇతరములతో కలిపి తేప్పించుకొనుట యుక్తము.

అమృతాంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి

కృష్ణాజిల్లా వోటరు మహాశయులకు విన్నవము

మహాశయులారా! గాంధీజీ హక్కుని పుణ్యమువలన కాంగ్రెసు స్వరాజ్యవాదములు దేశమునందంతటను మూలమ్రాగుచున్నవి. కాంగ్రెసు స్వరాజ్యమునకును ప్రజలహక్కులను గాపాడుటకును నేర్పడినమహాశంక అని ఆబాలగో పాలమునకు తెలిసినది. నలువదేగడ్డునుండియును కాంగ్రెసు జాతి మత కుల వివక్షలను పాటింపకు భారతస్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకై పాటుపడుచున్నది. ఇంకనెవరును దేశమునకు లభించిన మోక్షమింట్లో సంస్కరణములు మోటుపడ్డు సంస్కరణములు కాంగ్రెసు పాదముననే గలిగినవి. స్వరాజ్యము కాంగ్రెసు మూలముననే రాగలను. కాంగ్రెసు నాయకులు స్వప్రయోజనముల నాశింపక దేశ ప్రయోజనముల కాత్మసమర్పణమును జేసి స్వరాజ్యసాధనమును ప్రజలకు విశేషముజేసిరి.

లోకమాన్యతీలను స్వరాజ్యముకొరకు తన జీవితమును తెయ్యుట లందు గడపెను. దేశబంధుదాసు స్వరాజ్యమున కాత్మరక్షణము జేసెను. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యమునకు సర్వసంగపరిత్యాగమునుజేసి సత్యాగ్రహమును బూసెను. స్వరాజ్యమునకు కలకాలిదిభారతీయులు శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమున స్వీకరించిరి. మహాశయులు పదవులను వృత్తులను విరజియించిరి. యువకులు విద్యాలయములను విద్యనీసిరి. యభ్యాశక్తి దేశ సేవను జేయుటకు మేమును దానులమెయ్యున్నాము.

కాన్పురు కాంగ్రెసు కాసనసభా బహిష్కారమును తొలగించినది. నిరంకుశ ప్రభుత్వమును ముఖాముఖిని నెదుర్కొనుటకు స్వరాజ్య సంపాదనమునకును కాసనసభా ప్రవేశమునంగీరించినది. కాన్పురు కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారముగ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము కాసనసభకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులను నిర్ణయించినది. చెన్నై రాష్ట్ర కాసనసభకు ముమ్మరువురను, అస్సెంబ్లీకి టంగుటూరి ప్రకాశముగారిని కృష్ణాజిల్లాపక్షమున నధ్యక్షులుగ కాంగ్రెసుసంఘము నియమించినది. కాంగ్రెసు ఆదేశము ననుసరించుచు ప్రజాసేవతీయులకు మేము బద్ధులమై యున్నాము. కాంగ్రెసు మించిన పక్షముగాని ధర్మముగాని మాకులేదు. వోటులను కాంగ్రెసుధర్మమును గమనించి యిచ్చుట న్యాయముగాని కులభిన్నానాను దాక్షిణ్యమును చూడాలను స్వరాజ్యములను గమనించి యిచ్చుట న్యాయముకాదు. దైవమును ధర్మమును దేశమును నేమియటకు మీరెండువోట్లను మాకొసంగి కాంగ్రెసుపక్షమును జయప్రసము చేయుటకు జేచుచున్నాము.

అయ్యదేవర కాశ్వరరావు,
కొల్లివర సూరయ్యచౌదరి.

తెనాలి
(2 కి వి శే ఖ రి)
రివిన్యా

జూలై 24:—మాతలూకా డిప్యూటీకలెక్టరు మ.రా.శ్రీ ఆర్. నందర అయ్యరుగారిస్థానే రా. బి. సుబ్బారెడ్డిగారు వచ్చి పనులు చూచుచున్నారు.

పోలీసు

మాటవును కొంతకాలమునుండి మ.రా.శ్రీ నుబ్బయ్య పంతులుగారు పనియిన స్వేచ్ఛరుగా నున్నారు. శ్రీపంతులుగారు వచ్చినది లగాయతు పురజనులు నిర్భయముగా చోరులభాధలను దూరై నిరుదించుచున్నారు. కొత్తపేటలో కోమటి శేషయ్య తనదీకాని బ్యాంకినోటు (రు 100 లు విలపకల) తనదేయని గవర్న మెంటును మోసపుచ్చుటకు యత్నించినకేసు శ్రీ నుబ్బయ్యపంతులుగారు చాలా యుక్తిగా బయటికి తీయుటలో వారిసావధన్యమును కొనియాడవలసి యున్నది.

హైస్కూలు

మాటవును హైస్కూలుకు యిదివరకు పదిసంవత్సరములనుండి హెడ్మెన్సురుగావున్న మ.రా.శ్రీశ్రీ వెంకటకృష్ణయ్య పంతులుగారు గోపాలపురం యెట్టేటుకు దివాన్ గా వెళ్లినంతలో వారిస్థానమునకు యాయిస్కూలులోనే 1 ఫస్ట్ అసిస్టెంటుగావున్న మ.రా.శ్రీ.బొన్నగడ్డ శివసుందరరావు పంతులుగారు వక్రసంవత్సరం గడువుమీద హెడ్మెన్సురుగా నియమింపబడిరి. తెనాలికి సామీప్యముగా 6 హైస్కూలుపువున్నను ఇప్పటికి యీ హైస్కూలులో 780 మంది బాలురుగలరు.

శ్రీపంతులుగారి మేనేజ్మెంటు కద్దురాములే స్కూలు వృద్ధికి కారణములు. కమిటిమెంబరు స్కూలు లాండు యెక్కువ అభిమానముతో పాటుపడుచున్నవారు.

ఈ మెంబరులో చాలామంది చైతన్యము కలరు. వీరిపట్టునల వీరిద్ర వ్యవహారమును స్కూలు వృద్ధికి ముఖ్యకారణము. కమిటి మెంబరులో కొకరగు బ్రలి. శ్రీ పుచ్చా వెంకటేశ్వరకృష్ణుగారు దంతిలూరు అగ్రహారము గొప్పభూవనవిగలదాతలు. తెనాలికి 6 మైళ్ళ దూరముననున్న తిమ్మ గ్రామమునుండి ప్రతి మీటింగునకు తెనాలికివచ్చి స్కూలువృద్ధిని గురించి యెక్కువగా పాటుపడుచున్న మహాశయులు.

సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు

జాతినమిటికి భారత ప్రతినిధిగ నియమించుట

ఆగస్టు 7వ తేదీన ప్రయాణ మయ్యెదరు

ఉదకడిండలము, జూలై 27:—గా॥ సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు (మదరాసు ప్రభుత్వ లామెంబరు)గారు, జెనివా యందు సమావేశమున జాతినమిటికి, అజీమలు ప్రతినిధిగ నియమింపబడిరని మాకు దెలియుచున్నది. జాతినమిటి జెనివా యందు సెప్టెంబరు 7 వ తేదీన సమావేశమగును.

సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు, “రహస్యములు వోడమీద ఆగస్టు 7 వ తేదీన బొంబాయినుండి ప్రయాణమొన రా సరి లండనుకు జెనెదరు. అక్కడ అధికారులతో సంప్రదించి, తరువాత జనీవాకు వెళ్లుదురు.

గా॥ సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ఆగస్టు 2 వ తేదీనో 3 వ తేదీనో మదరాసునందు ప్రయాణ మయ్యెదరు. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రవాణి

వికాఖపట్టణము నుండి శేటికి సంవత్సరము నుండి వెలువడుచున్న ఆంధ్రవాణి నేడు స్వంత ముద్రాలయము నొకదానిని కొనగలిగెను. ఆంధ్రలోకములో నున్న కొంతమంది దాతలను సంపర్కించి తెనుసుకము ప్రవృత్తినాహాయమును మేము వారలనుండి పొందగలిగితిమి. నిర్విఘ్నముగా దాని పనులను ముమ్మందుకు ఆంధ్రవాణి చేసికొనగలుగును. దాని ఆర్థికభాగముగ అభివృద్ధిపరచుటకు తగిన యేర్పాటులు చేయబడునవి. ఆగస్టు 15 వతారీఖు వరకి తనస్వంత ముద్రాలయమునుండి ప్రతిక వెలువడును. ఈలోపున దేశోద్ధారములైన కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతుగారిచే ప్రస్తుతము ప్రారంభోత్సవము జరుపబడుతును ఇంతవరకు మాకు అన్నివిధముల సహాయముచేసిన వారలను యాక్షిప్త పరిశీలుటలో మాతో వోడ్పడమని ప్రాధికారముగా జేచుకొనుచున్నాము.

శ్రీయుతి విజావరపు వెంకట్రావు బి. ఏ. గారు ఆంధ్రవాణి ఆఫీసునకు మేనేజరుగా నుండుటకు ఆంగీకరింతుటకు భీమాదళము. ఇటువంటి యోశ్యలు ఆంధ్రవాణి ప్రతికకు లభించుట దాని యదృష్టముకాని శోకకాటి కాదు.

నిన్న రామమూర్తి.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

పిల్ల నెత్తుకొనిపోయినకేసు

జూలై 24:— బూత్కారముగ 14 సంవత్సరముల బొందినిపిల్ల నెత్తుకొనిపోయిన కేసులో 22 వ తారీఖున తీర్పుచెప్పబడినది. ముదాయిల ముగ్గురిని జిల్లాజడ్జిగారు విడుదలచేసిరి.

కీ॥ శ్రీ పండిరి వీరన్నగారు

మాపట్టణ వర్తకులలో ముఖ్యులలో కొకరగు శ్రీయుత పండిరి వీరన్నగారు నిన్నరాత్రి జ్వరమువలన పరలోక గతులయిరి. వీరికి సుమారు 70 ఏండ్లు. మాపట్టణములోనున్న జాతీయ విద్యాలయ స్థాపకులలో కొకరు. కాంగ్రెసుసంఘమునకు ఎల్లకేళ కావలసినంత సహాయము చేసెవీవారు. వీరిసురణము వలన మాపట్టణ జాతీయ విద్యాలయమునకు తీరిన కొంత వాటిల్లినదని చెప్పకతప్పదు.

రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ఎన్నిక:

రఘుదేవపురం కావనరం ఫిర్కాల పక్షమున రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డులో సభ్యుడుగానున్న మురారా వాద్దిపాటి వెంకటరావుగారు రాజీనివ్వగా మురారా సత్యం మామయ్యగారు ఫిర్కా కాంగ్రెసు సంఘము వారిచే కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా నిలబెట్టబడినది. మురారా రాజీనివరనన్న బి. ఏ. గారు కాంగ్రెసుపక్ష స్వతంత్ర అభ్యర్థిగా నిలబడినది. నిన్న ఎన్నికలు జరిగెను. శేషు వోట్లు 4 కలెక్టు చేట్టబడినవి. 741 మంది వోటుచేసిరి. 9 వోట్లు ఓట్ వారిడే ఆయ్యెను.

422 వోట్లు నరసన్న గారికి వచ్చెను. మామయ్యగారికి 310 వోట్లువచ్చెను. నరసన్న గారు ఎన్నికలలో జయమందిరి.

మోహినీతైలము

5 తుల నూనెగల సినా 1-కి రు. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి

బొంబాయి శాసనసభ

పునఃసమావేశము

రోగిష్టి జరుగుచున్న జంపలయము నని

గోరుచట్టము గతి

పునః, జూలై 26:— చక్కని గారి నీయమండ బొంబాయి శాసనసభ సీటి మధ్యాహ్నమున సమావేశమయ్యెను. సభ్యులు విశేషముగ సభకు వచ్చిరి. స్వరాజ్యపత్ర సభ్యులు సమావేశమునకు హాజరు కాలేదు. జోషిగారి బిల్లు విచారణకు వచ్చినప్పుడు వారు వచ్చెదరు. స్వరాజ్యవాదులతో గూడినట్టి యిండియన్ డెమోక్రసీ మొదలగు వారు సభకు వచ్చి సభాకార్యక్రమమును పాల్గొనిరి. దిగువ బిల్లునికే నూతన సభ్యులు ప్రమాణముల దీసికొనిరి:—

గౌ. సి. యి. హోబ్స్, ప్రొఫెసరు జె. సి. స్వామి నారాయణ, జె. ఎ. కె. జి. ఎల్. వింటరు బోయ్, శాసన శాఖ కార్యదర్శి బాలగోరామ్, లేట్, ఎల్వెన్ జా కమిషనరు మెక్ గిగరు. ఆహూదాబాదు కమిషనరు, జి. యి. ఛాట్ పిల్ల, జనరలు శాఖ కార్యదర్శి జి. డబ్లియూ. ఎ. టగ్గర్, సెటిల్మెంటు కమిషనరు ఎఫ్. జి. హెచ్చి. ఏండ్లసన్న, పునఃసమావేశమయి యిండియన్ లోన్సులేగార్డు ప్రమాణముల దీసికొనిరి.

జె. ఎ. కే, డా॥ పరంజిహాయి, బి. హెచ్చి. పెటిట్ హుస్సేనుభాయిలాల్ గార్డు ప్రకృత సమావేశమందు చేరుమెక్కిన బంగ నియమింపబడిన గౌ. అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

గవర్నరు అనుమతి నొందిన చట్టములు

కొన్ని మునిసిపాలిటీలకు విశేషాధికారము నీయటకు గావింపబడిన బొంబాయి పోర్టు ట్రస్టు ఆక్టు, కొన్ని నగరములందు అమలు జరుపుటకు యిండియన్ స్టాంపు సవరణ శాసనము కొద్దు ఫీజు ఆక్టు, బండెల దొండ చట్టము, జూదము నిరోధించు చట్టము, నీవిలు కొద్దు శాసనములు గవర్నరు ఆమోదము నొందెనని గౌరవనీయుడగు అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

గవర్నరు మెంటు చట్టములపై విచారణ ప్రారంభమగుటకు పూర్వము శాసనసభా నాయకుడగు సర్ ఘానిలాల్ మెతా గారు అధ్యక్షుడు నుద్దేశించి, రాజప్రతినిధి పునఃసందర్శింప నున్నాడనియు, గెల్ 25 సంవత్సరముల నుండి రాజప్రతినిధి పునఃసందర్శింప లేదనియు, పునఃసందర్శన సందర్భమున పడమటి యిండియా కల్లు సభ్యులు రాజప్రతినిధికి విందు గావించెదరనియు తత్సందర్భమున పెక్కు గౌరవనీయ సభ్యులు ఆహ్వానింపబడినందు, ఆసమయమున విందునకు హాజరైన రాజప్రతినిధిని గౌరవము జేయునలయునని సభ్యుల అభిప్రాయము గాన, విందునకు బోవు సభ్యులకు సౌకర్యముల నీయవలసినదని గౌ. సభ్యుడు గోరెను. కనీవారము శాసనసభ కలవు దినముగ నెంచవలయుననియు లేనియెడ ఉదయం 10-30 గంటలు మొదలు 12-30 గంటల వరకు సమావేశము జరుపవలయుననియు సర్ ఘానిలాల్ గారు గోరిరి. గవర్నరు మెంటు చట్టముల విచారణ ప్రారంభమగుటకు మరొకటి టండుము కావలయునని దొరతనము గోరదని సభ్యుడు చెప్పెను. కనీవారమునాడు సభ మాడుట అవసరమైనయెడల ఉదయం 10-30 గంటలకు సమావేశమై 12-30 గంటలకు సభ చాలించుట బాగుగ నుండునని గౌ. అధ్యక్షుడు ప్రతిపత్తి సభ్యులతో సంప్రదించిన విషయం చెప్పెను. శాసనసభ సమావేశమగుట అవసరమైనది లేనది గవర్నరు మెంటు చట్టముల విచారణ ఫలితమున బట్టి యున్నది. మూడు దినములలో గవర్నరు మెంటు పరి సంఖ్యా రియైన యెడ, కనీవారమునాడు హాయిగ నుండవచ్చును. కాని మూడున్నర దినములు పనిబట్టిన యెడల, సభ్యులు కనీవారము ఉదయం 10-30 గంటలకు సమావేశమై 12-30 గంటలకు లేవ వచ్చును.

గవర్నరు మెంటు పని నాల్గు దినములు పట్టిన యెడ వారము నందు ప్రతిదినము మామూలు కంటే ముందుగ సభ్యులు సమావేశమై బాకీ యున్న పనిని పూర్తి జేయవలయును. సభ్యులీ నూచన సంగీకరించిరి. ఈవిషయమై ఆంధ్ర నిశ్చయము శుక్రవారమునాడు జేయబడును.

గవర్నరు మెంటు బిల్లులపై చర్చ

ప్రభుత్వపు చట్టములపై తదనంతరము చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. సింధుదేశ మందు ప్రధాన న్యాయస్థానమును (చీఫ్ కోర్టు) స్థాపించుట కొరకు తయారుజేయబడిన చట్టమును హోం మెంటరు గౌ. హోబ్స్ గారు రెండవ సారి సభయందు ప్రవేశపెట్టెను. ప్రధాన న్యాయమూర్తియై యితర న్యాయమూర్తులు ఐదు సంవత్సరముల అనుభవము గల బారిష్టరులై యుండ

వలయుననియు లేదా పది సంవత్సరముల అనుభవము గలిగి అభ్యుదయము మూడు సంవత్సరములు జిల్లా జడ్జి పదవి వహించిన వి. సి. ఎస్. వాల్తెనను యుండవలయునని చట్టమునందు మరతగ విధింపబడినది.

న్యాయమూర్తిగ నియమింపబడిన వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగి మూడు సంవత్సరములు జడ్జిగా సింధుదేశమందు బని జేసి యుండవలయును సవరణను హెచ్చి. బి. కనీవారమునాడు ప్రతిపాదించెను.

కనీవారమునాడు సింధుదేశముయొక్క అంత్యకాలము హోబ్స్ ను గారు నిరూపించిరి. కరాచీ న్యాయస్థానమునందు వాణిజ్యసభ్యులు అవసరము. ఈ అనుభవము రాజధానియందు దితర చోట్ల కంటేను, అలహాబాదునందు లభించుచున్నది. సింధుదేశ మందు కమిషనరుగ బని చేయున వారిని నియమింప గూడదనుట న్యాయమూర్తుని హోబ్స్ ను గారు బట్టిరి.

పూర్వము సింధుదేశములో బని జేయుటకు పూర్వము కమిషనరులగు నియమింపబడిన వారందరో గలరు. సవరణ ఓడిపోయెను. చట్టమందు వివాదమునకు ఎడమిచ్చు క్లాజు లేనందున మూడవ సారి చట్టము సభయందు ఆమోదనకు బడసెను.

తదనంతరము అల్పాహారము నిమిత్తము శాసనసభ కార్యక్రమమును చాలించెను. (ఆ. ప్రె.)

శాసనసభ ఆమోదించిన చట్టములు

పునః, జూలై 26:— దిగువ వివరించిన చట్టములు చర్చ లేకుండ నేడు బొంబాయి శాసనసభ ఆమోదించెను:—

బొంబాయియందు పడుపున్న తి నిరోధించు శాసనము సవరణచట్టము, బొంబాయి పోర్టు ట్రస్టు సవరణచట్టము శాసనసభ ఆమోదించెను. కాని బొంబాయి నగర పోలీసు ఆక్టు సవరణ చట్టముపై చర్చ బయలుదేరెను. రోగములచే బాధపడుచున్న జంతువులను గాని లేక గాయములచే బాధపడుచున్న జంతువులను చావుబ్రతుకుల మధ్యనుండ నిర్ముచుటకు పాపముగ, గాన నా జంతువులను గాని అంతమొందించుటకు సవరణచట్టము పోలీసు ఉద్యోగులకు అధికార మొసగుచున్నది. వీధులందు అపాయముల పాలై నజంతువులయెడ గూడ యీ సవరణచట్టము వర్తింప జేయవలయునని దొరతనము. అభిప్రాయము అనధికారసభ్యులు కారుణ్యభావములచే చట్టమును ప్రతిఘటించిరి. జీవములపై గాము దీయరాదని హిందూ మతమునీయ సంఘములు చెప్పుచున్నవి. ఈ అభిప్రాయ ముఖ్యము సంఘములందును బలపత్రముగ గలదు. కాబట్టి యీ ముఖ్యార్థమును నిరసించవలసిన సభ్యులు ప్రభుత్వమును హెచ్చరించెరి. హిందువులు గోవును నశిబూజించెదరు. ఏ కారణము చేతనైనను గోవును చంపుట కెత్తరాని మాత్రమువారంగీకరింపరు. కాబట్టి ముఖ్య జంతువులను గాములచే బాధపడు జంతువులను రక్షించుటకు జంతు ఆశ్రయ పీఠమును దొరతనము స్థాపింపవలయును.

అసంగతముగ ప్రతి ఘటనకు గౌ. డాక్టర్ గారు విస్మించి యుండెరి. న్యవహారు మేమును గుర్తించి ఊరపండులను ఏ అనుగులను జంపనందులకు తప్పుపట్టుచు, బిల్లును ప్రతిఘటించుటాపు సమంజసముగ లేదు. ఇట్టి విషయములందు న్యక్తిగతాభిప్రాయముల ముల బొప్పింపరాదు. న్యక్తిగతాభిప్రాయములు బొప్పించినయెడ దేశ అభివృద్ధి పూజ్యమగును.

మరణము సంభవించిన తోచునట్లుగ బాధ నొందుచారిత న్న వానిని దొరతనము జంతుగా యని ఒక అనధికార సభ్యుడయ్యు దొరతనమును బ్రశ్నించెను. గాయములచే బాధ నొందుచున్న నిజ జంతువు నేల జంపవలయును? ఇది విని సభ్యులు పక్కున నవ్విరి. రత్త ప్రజల అభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ దొరతనము వర్తింపము పనున్నదని గల అభిప్రాయమును ఒక మహమ్మదీయ సభ్యుడయ్యు నిరసించెను. చట్టనిబంధనలందు అట్టి అభిప్రాయమునకు చోట్టెగలేదు. సభ్యు డందుచే చట్టమును బలపరచెను.

బాధపడుచున్న జంతువుల జంతువులచే ఉపకారము చేయుట యున్నట్లుగ దొరతనము జాలిజూపుటకు బదులుగ జంతు శ్రయముల నిర్మించుట కేలకనము న్యయవరచరాదని ఒక హిందూ సభ్యుడు ప్రశ్నించెను.

సర్ వసంతరావుగారి విచిత్రవాదము "పాముల వలన అపాయము వాటిల్లుచున్నది. పాముకడిక్ష జంతువుల కేల దొరతనమును పూనుకొనవలసదు" అని ప్రశ్నించి చట్టమును సరిపది వసంతరావుగారు ప్రతిఘటించిరి. పాముల ప్రాణమును గాక్షెలను. డుటకు దొరతనము యెక్కువ శ్రద్ధ తీసికొనుచున్నట్లు గన్పించుచున్నదనియు హిందువుల దేవతలందును గోవులు గలవనియు మిత్ర బాధనొందుచున్న గోవులదేవతలయై ప్రాకారమునందున్న యొకటియై బిల్లు ప్రకారముగ దానిని జంతు నెడ యెంత ప్రమాదకరమునైనచార ిట్లు లేర్పడునో ఊహింప సాగ్యముగాదని సర్ వసంతరావుగారు చెప్పిరి. నగరముం దుభయసంఘముల మధ్య స్నేహ భావములను

ము లుండ, వైద్యుల బీజముల నాటవలసిన సర్ వసంతరావుగారు దొరతనమును హెచ్చరించెరి.

హోం మెంటరు సమాధానము

ఏ ముఖ్య అభిప్రాయములకును భిన్నముగ వర్తించి వారికి అసంతృప్తి గలుగవేయుటకు దొరతనము ప్రయత్నించుట లేదని హోం మెంటరు ప్రభుత్వ తైర మిచ్చెను. ఉత్తర సభ విచారణ కంటే సయోధ్యహిందువుల అభిప్రాయము సవరణముగ జిల్లనందు మార్పులు గావింప వచ్చును. తక్షణమే పోలీసుచర్య కీసికొనయెడ జంతువుయొక్క యజమాని వచ్చి జంతువును కొనిపోవనియు లేనియెడల యజమాని ఊరుపేరు చెలియదనియు బిల్లు అభిప్రాయముని సభ్యుడు వచించెను. చట్టముక్రింద దీసికొనుటకుల అధికారము చలా యించనియెడ, చాలగంటలు, ఒక్కొక్కప్పుడు పెక్కుదినములు జేవము బాధనొందుమండవలయును. చట్టము సభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు వోట్లుదీసికొనగా అగ్గురు అనుమలముగను 89 మంది ప్రతిపాదులముగను వోట్లుజేసిరి. ప్రతిఘటనవాదులు అధికముగనున్న ఉపసంఘము విచారించుటకు చట్ట ముపబడినది.

రేపటివరకును శాసనసభా కార్యక్రమము నిల్పివేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యవాదులను సభకు వెళ్ల మంటినని భోంబాయి గారు తెలియజేయుట

పూనా, జూలై 26:— అధికారవ్యవహారము లైనవెంటనే నూర్ మహమ్మదుగారిబిల్లును జోషిగారిబిల్లును చర్చకు వచ్చునగావున 29 తేది గరువారమునుండి శాసనసభకు వెళ్లవచ్చునని స్వరాజ్యవాదులతో చెప్పియుంటినని బొంబాయి శాసనసభలోని స్వరాజ్యపత్ర నాయకుడు యల్. బి. భోంబాయిగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ పునాగారికి చెప్పిరి మరియు అద్వానీగారి ఏకపత్ని వివాహచట్టము విషయమునన, ప్రెయిమరీ ఉపాధ్యాయుల వేతనములు ప్రీలకు వోట్లుకాళ్ళు, భోటీసెటిల్ మెంటు మొదలగు వానిపై వచ్చు తీర్మానముల చర్చలో పాల్గొనుటకును స్వరాజ్యవాదులను అంజ్ఞ నీయవలసినదని కాంగ్రెసు జేసరలు పెక్కుటికి ప్రాసియంటిననియు పెక్కుటికి అనుజ రావలసియున్నదనియు తెలియజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

యి. ఎల్. ముల్ల ను యమారరాజు 26—2—26 ఆఫ్ మెంకటగిరి,

చౌకగా దొరకు సలము
కాళిసాడాబుడ్లు, ఎస్సెన్సులు, గాను, కార్కులు, శీలీగు వాక్కులు, ఈక్ల వీలస్ ఆయిలు, ఆముదము, ఇతరయే వస్తువులు కావలసినను తీసివంపబడును. ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.
GUNA BASAVA & Co., 43, Venkatachala Mudali Street P. T. Madras.

శతావధాని చిదంబర శాస్త్రిగారి గ్రంథములు

- 1. హైమవతీ విలాసము రు 0-12-0, ఇది సవరసాలంకార భూయిష్టమున నవీన శృంగార ప్రబంధము. పౌర్వతీ పరిణయ కథ.
2. శ్రీరామాంజనేయ నాటకము 0-12-0 రామాంజనేయల యుద్ధము బహు చమత్కారము.
3. కృష్ణ సందేశ నాటకము 0-12-0 కృష్ణుని రాయబారము అత్యద్భుతము. పోస్తేజీ ప్రత్యేకము.
అద్రసు—చిదంబర గ్రంథమాలా
పొన్నూరు పోస్టు, గుంటూరు జిల్లా.
భార్యలకుగల వంధ్యత్వము
3 దినములలో కుదర్చబడును - వివరములకు వ్రాయుడు
The Tamil Nadu Ayurvedic Pharmacy, Post Box No. 278, Madras.
జయవశీకరణి

ఇది మూలిక సంబంధమైన తాయత్తు ధరించిన సర్వ కార్యసిద్ధియై వ్యవహార జయమును గలుగును సర్వ అరిష్టదోషములను నశింపజేయును. తాయత్తు 1 కి రు 2 0-0 స్పెషలు తాయత్తు 1 కి రు 50-0-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-5-0. హనుమాన్ మూర్తిక శాల తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా

జాబులు

గంజాం మండల రీ వ గ్రంథాలయ సభ

ఆగస్టు నెల 3 వ తేదీన భద్రపూర్వములో సమావేశమగును. సర్ పరమరాంపాత్రోగా రా సభ కధ్యక్షత వహించుట కంగీ కరించిరి. ఆసభకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు గంజాం మండల గ్రంథాలయ కార్యదర్శులు ఆంధ్ర మహాజనులు విచ్చేయ బ్రాధి తులు. వారిరక యానెల 28 వ తేదీలోపున నాకు తెలియఁ జేయఁ గోరుచున్నాను.

చొప్పల్లి సుబ్బారావు బి. ఏ.

ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి, భద్రపూర్వం, గంజాం.

బాలుడు కనుపించలేదు

టంగుటూరు రామనాథము బ్రాహ్మణుడు. ఆరువేల నియోగి. 4 వ ఫారముచదువువిద్యార్థి. సుమారు 19 సంవత్సర ముల వయస్సు. సుమారు 5 అడుగులయెత్తు. కొంచెము నలుపు వర్ణము. జాట్లు క్రాఫ్ చేయబడియున్నది. ఎప్పుడును వోపన్ కొట్టు వేసికొనివుండును. నెలదినములనుండి కనుపించలేదు. యెవరైనను అతనివిషయమై మాకు తెలిపినయెడల రు 10 లు బహుమానము యివ్వబడును.

టంగుటూరు నరసింహయ్య,
198 ఆచారిపేట, నెల్లూరు.

గొప్ప మోసగాండ్రు

గన్నవరం తాలూకా కేసరపల్లికి 15 కోజుల క్రిందలు చామనచాయగిరికి 20 సంవత్సరములు వయస్సుగలిగి పెద్ద గిర జాజుట్టు ఎడమచేవిని తిమ్మపాగు వుండికొంచెము వంగజడినడిచే ఒక మట్టివాడువచ్చి తనది గుంటూరుదగ్గర నాదెళ్లగ్రామమనిన్ని నల్లమోతు కొట్టుకొనిగారు కొడుకు పనిన్ని తనపేరు రామయ్య అనిన్ని కమ్మవారి కులస్తుడనిన్ని యీ గ్రామంలో 100 యక రములపాలము కొంటాననిన్ని మేడ కట్టు తా న ని స్తీ ధ్య ల ము లు పాల ము లు చే రం చే సి నా డు. రూపాయలు తనవాళ్లు పట్టుకొని పస్తారని పెట్టగ్రాములు మొదలగు నిదర్శనములు తెల్పించినాడు. 15-7-26 తేదీన ఆంధ్రదిన పత్రికలో ప్రచురించబడిన మోసగాని చరిత్రను గ్రా మస్థులు తెలుసుకున్నవీరకు యీతని విషయమయి కొంచెము అనుమానము కలిగినది తరువాత తనవిషయమయి పోలీసువారు విచారిస్తున్నారని తెలుసుకొని గురువారంరాత్రి పరారీ అయి పోయినాడు. గ్రామములో కొందరివద్ద రు 100 లు వరకు సొ మ్మబడులు రూపేణ కాజేసినట్లు తెలుస్తుంది. విశేషముచే బయటపెట్టుటలేదు. యీ సంగతిన్ని 15-7-26 తేదీన ఆంధ్ర దినపత్రికలోని మోసగాని సంగతిన్ని చూడగా, కొందరు ఒక జట్టుగా చేరి గ్రామస్థులను మోసముచేసి పొట్టుపోసుకొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్లు తోస్తుంది గనుక గ్రామస్థులు జాగ్రత్త గానుండుటకు పత్రికాముఖముగ తెలియచేయడమయినది.

ఉప్పలూరి వెంకటకృష్ణయ్య

అగ్ని ప్రమాదము

పొన్నూరు - (గుంటూరుజిల్లా)

28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము చెండు గంటలకు ఈగ్రామము లగు వెంకటాచారిగారి గృహమునకు నిప్పుంటుకొనెను. నిప్పు నార్పుటకై చాలామంది ప్రయత్నముచేసిరిగాని ఆరలేదు. గాలి లేదని సంతోషపడిరిగాని తటాలున పడమరగా గాలివీచ మొద లిడెను. వెంకటాచారిగారి గృహమునకు పడమరగానున్న ఒకరి యిల్లు కాలిపోయెను. ఇంకను గాలి ఆదిక్కునకే విసరుచున్న యెడల పూరిలోని చాలాభాగము కాలియొండెడిది. కాని దైవా నుగ్రహమువలన గాలి తూర్పుదిక్కుగా వీచమొదలిడి సుమారు పాతికయిండ్లు కాలిపోవునట్లుగాచేసెను. ఇంకను కాలును గాని గ్రామస్థులగు మహమ్మదీయుల సహాయముచేతను, పన్న దేవుని యనుగ్రహమునట్లును అగ్ని చల్లార్చబడెను. ఇండ్లుకాలిన వారిలో చాలామంది బీదవారు కలరు. నిప్పు నార్పుటకుచాలా మంది మహమ్మదీయులు కష్టపడిరి. సుమారు పదివేల తూపా యల నష్టమయ్యెను.

(పురవాసి)

అయిదవగోదావరిమండల సహకార సమైక్యతనము:

ఆదురు

ఈ ఏనువవ్రాయబడు నివేదికమును 4-2-26 తేదీని పెద్దాపురంలోజరిగిన ఆరవ సమైక్యతనా సమయమున ప్రచురిం పవలసియుండెను. 1-వ ఫిబ్రవరినాటినుండియు నేను "ఆపెండి పైటిసు"చే బాధపడుచు, ఆపరేషనుకొరకు చెన్నపురిలో నుండవలసినప్పుడు నీవేదికను ప్రచురింపలేకపోయినందులకు సాంఘికల, తుమాపణను ప్రభుమునునే కోరుచున్నాను.

1925-సంవత్సరమున ఆలమూరులో జరిగిన సమైక్యతనా సమయమున యీసభ ఆదురునకు ఆహ్వానింపబడెను. ఆ సంవత్సరము నవంబరునెలలోనే ఆహ్వానసంఘ మేర్పరచ బడెను. కాని కారణాంతరములచే సభ ఏప్రిలు 18-19 తేదీల వరకు (1926) జరుపబడలేదు.

ఆదురునకు సరియయిన రాజబాటలు వగైరాతేమి యులేకున్నను, గ్రామస్థుల తోడ్పాటువలనను, ఆహ్వానసంఘా కధ్యక్షులగు శ్రీయుత ఉపాధ్యాయుల శీతారామచంద్రంగారి నిరంతరకృషివలనను సభ జయప్రథముగా జరుపబడెను. జయం తి రామయ్యపంతులుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షకోపన్యాసము ముద్రింపబడి, పంచిపెట్టబడెను. చాలముఖ్యమగు తీర్మానములు చర్చింపబడెను. నాడు స్థానిక బడిన యువసంఘమువారి కృషివలన, నేడు జిల్లా కో ఆపరేటివు ఫెడరేషను స్థాపింపబడి, దినదిసాధివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని నిరంతరకృషికి ఆహ్వానసంఘ సభ్యు లెంతయు కృతజ్ఞులు. సభయొక్క ఆదాయవ్యయము లీ క్రింద ప్రచురింపబడినవి.

ఆదాయము

	రు. అ. పై.
ఆహ్వానసంఘసభ్యులవల్ల	298—0—0
విరాళములు	98—0—0
ప్రతినిధిరుసుము	58—0—0
మిగిలినసరకులఅమ్మకం	27—11—9
ప్రభుమునశీతారామచంద్రంగారివల్ల	
అడ్వాన్సు	25—0—0
	501—11—9

వ్యయము

	రు. అ. పై.
పండ్లెవగయిరా	65—6—9
సిబ్బందిఖర్చులు	70—0—0
తపాలా తంతి	38—14—6
అచ్చుఖర్చు	41—11—3
వేచనరీ	20—5—6
ప్రయాణం	42—5—0
భోజనం	181—5—9
చిల్లర	2—8—0
అడ్వాన్సురిఫండు	25—0—0
	501—11—9

గౌరవ నిలువ పడునాలుగురూపాయల మాడుఅణాలు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షునివద్ద నిలువయున్నది.

కళా వేంకటరావు

కార్యదర్శి

కీ. శే. పండిరి వీరన్న గారు

రాజమహేంద్రవరమున యీనెల 28 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు సుమారు 80 సంవత్సరముల వయస్సుగల గొప్ప శ్రీమంతుడు. వైశ్యశిఖామణియగు పండిరి వీరన్నగారు 3 దిన ముల జ్వరముచే పీడితులై భగవన్నామస్మరణచేయుచు పుత్ర మిత్రకళత్రాడి బంధుపరివారముతో యిష్టాగోష్ఠిని కష్టసుఖ ములు ప్రశంగింపుచు అనాయాసముగా కై నల్లమున కరగిరి. ఈమహాపురుషుడు శివపూజా దురంధరుడు. సర్వజనోపకారి యగుటకేగాక పెక్కుమహత్కారములు ప్రతిష్ఠించినపుణ్యా త్ముడున్నా మహాధాతయని ప్రతీతినొందిరి. 40 సంవత్సరము లకు పూర్వము వీరికి బాతులైన కీర్తి శేఖరలైన పండిరి మహా దేవుడుగారు కోట్లంగాలువద్దకట్టించిన అన్నసత్రమునకు వీరు ధర్మకర్తలుగా ప్రవేశించి అందున్న రు 30,000 లును 3 లక్ష లకు మించిన వృద్ధిగావించి దానికి శాశ్వతమును భూవంశులను

యేర్పరచిరి. శ్రీమార్కండేశ్వర ఆలయమునకు తాము వేసవేల దాన మొసంగి పురజనులచేకొంతవందలంది 30 వేలకుమించిన మూలధనముతో గొప్పయేర్పాట్లు గావించిరి. మాతనముగా యిదేమల స్థాపించియున్న శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణశరణాలయము నకు రు 1116 లు భూరివిరాళమొసంగి తమ బంధుమిత్రుల చేత సుమారు 3 వేలరూపాయలు వందా లిప్పించిరి. పురవాసులంద రిని ప్రోత్సహపరచి శ్రద్ధవహించి సెక్రటరీగారికి తోడ్పడి స్వల్పకాలములోనే సుమారు రు 6000 లు వందా లిప్పించ గలి గిరి. గోరక్షణయందు వారికి గలిగిన అత్యంతభక్తిచే, తమ జీవి తములో సుమారు 2 లక్షలు మూలధనము చేర్చనలెనని పెక్కు సార్లులు సభలయందు సంతోషముగా చెప్పసాగిరి. ఇంతియే గాక విగుపేటలగువారికి వ్యాపార మొనరించుకొనుటకు నేవ వేలు అప్పునొసగి అనాయాసమార్గముతో వారి ఋణవిముక్తి నొనరింపుచుండిరి. పెక్కుమందిబీదలకు వివాహాది శుభకార్యా దులయందు లేదనకుండా దానపూర్వకముగాను బడులుపూర్వ కముగాను అడిగినవారికి లేదనకుండా ఆపద్యాంధ్రపులై తోడ్ప డుచుండిరి. గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమారంభముగా దీక్షతో దేశసేవకై పాటుపడుచు కుటుంబమందరితో నేటివరకు ఖడ్గర్ వప్రయధారణమే గావింపుచుండిరి. వీరు కలపవ్యాపారమున ఘన మగుకీర్తి గావించిరి. యీసత్పురుషుడు స్వర్ణగుడయ్యెనని వినుట తోడనే మాపురవాసులెల్లరు నేటిదినమున తమ వ్యాపారములకు కట్టిపెట్టి కొట్టుతాళములు వేసికొని ఘోర విచారకరముతో సుమారు 4 వేల మహాజనులు స్వకానవాటికవరకు భేరి మృదం గాది వాద్యములతో భక్త జనులెల్లరు భజనలలో అమిత మను మందుగుండుసామానులతో మహావైభవముగా ఉరేగుచు బీదజనుల పోషణార్థము పుష్కలములతో కలిపి పెక్కు నాణ్య ములను పైకి వెదజల్లుచు వినోదముగా రుద్రభూమియందుసమాధి గావించి సర్వజనులు సంతోషముతో విచారగ్రస్తలై యిండ్ల కేగిరి. ఈమహాశయని అత్యుక్త పరమేశ్వరుడు శాంతి నొసగు టకున్నా వీరి కుటుంబమునకు శ్రేయోవృద్ధి గావించుటకున్నా భగవంతుని ప్రార్థింపుచున్నారము.

దేవరపల్లి వెంకటనరసింహగుప్త,
రాజమండ్రి, 24-7-26.

రెడ్డి యానాదుల మహాసభ

గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరు దొరవారి పుత్రత్వము పొంది 1926 సం॥ జూలై 17 తేదీ శనివారము సాయంత్రము ఘనమారు 4 గంటలకు, గుంటూరుజిల్లా రెడ్డి యానాదుల మహాసభకు గుంటూరు టవున్ హైస్కూలులో జరిగెను.

మహారాజరాజశ్రీ రావుసాహెబు సి. కె. రెడ్డిగారు బి. ఏ. ఆగ్రాసనాధిపతిగానుండిరి. పన్నులూరి లక్ష్మయ్యగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగానుండిరి.

గుంటూరుజిల్లా పోలీసు మాజీకలెక్టరేంబు దొర వారును, గుంటూరు తాలూకా తహశీల్దారువారును, మహారాజరాజశ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావుగారు, చలసాని సత్య వారాయణ చౌదరిగారు బి. ఎ. బి. యల్, కె. పత్మనారాయణ చౌదరిగారు బి. ఎ. బి. యల్. వరికొందరు రైతులు గ్రామ మునసబులు మహాసభను దర్శించిరి.

గుంటూరుజిల్లా రెడ్డి యానాదులలో (1) గ్రామకావలి చేయవారు (2) డ్రామాలు వేయవారు (3) వ్యవసాయదారు లు, (4) గవర్న మెంటు, మిమిక్ పుష్కలస్థులు, (5) చదువరు లు టీచర్లు ఘనమారు 1000 మంది మహాసభకు హాజరై గుంటూరుజిల్లా రెడ్డి యానాదుల పృథ్వివిషయమై గవర్న మెంటు వారు బాగుగా పరిశీలనచేయక, వారిని క్రిమినల్ ట్రియలులలో అన్యాయముగా చేర్చియున్నారనియు వారికి పోలీసువారు జరిగిండు కొన్ని అన్యాయపనులను గురించి, చర్చించి గవర్న మెంటువారికి పంపుకొనుటకై కొన్ని తీర్మానములు తీర్మానించిరి.

పన్నులూరి లక్ష్మయ్య,

గుంటూరుజిల్లా రెడ్డి యానాదుల సంఘకార్యదర్శి, తెనాలి

ది గ్రేటు యిండియన్ నాటక సమాజము - ఏలూరు
ఈ సభవారు 28-7-26 తేదీని కాకినాడలోను,
29-7-26 తాకికున రాజమండ్రిలోను,
ప్రతాపరుద్రీయ నాటక మును ప్రదర్శించెదరు.

ఉన్నతపాఠశాలలు - తెలుగు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమునకు నడుచుచున్న స్వయంశాసన విద్యార్థుల కష్టములు గ్రహించినవాడను. కావున యున్నదున్నట్లు మనవి చేయుచున్నాను. విద్యార్థులు ఏ- గ్రూపు తెలుగు, సి- గ్రూపు తెలుగు అను భేదము కల్గించి స్వభాషా ప్రాముఖ్యము తగ్గించిరి. ఇట్టియేర్పాటు మనదేశములోనే కాని, ఇతరదేశములలో ఎక్కడను ఉన్నట్లు కనబడదు. ఇంగ్లీషు ఇంగ్లీషుబాలరు కేవలమున ఆవశ్యకతనీయమైనదో, అట్లే తెలుగు, తెలుగుబాలరుకు ఆవశ్యకతనీయము కానంతకాలము మాతృభాషాభిమానము పెంపొందలేదు. సారస్వతాభివృద్ధి యును కావలసినట్లు కానేరదు. ఇది సత్యమని ఒప్పుకొననివారుండరు. కాని, ఈ చిక్కుల కన్నీటికిని స్వరాజ్యరాహిత్యమే ప్రధానకారణమని అనేకులందురు. అది యుక్తియుక్తమే. విద్యార్థులకు మనవారికి అధికారావకాశము లున్నంతవఱకు విద్యార్థులకుపాఠశాలలు చేయవచ్చునని ఒక దృష్టాంతము చిత్రింపబడు. ప్రతిసంవత్సరము స్కూలుపైనువిద్యార్థులు పఠింపవలసిన గ్రంథములను నిర్ణయించు బాధ్యత మనవారిపైనే ఉన్నదిగాని, అందులో ఆంగ్లేయులకు జోక్యములేదు. ఈవిషయమున నైనను మనవారు తమధర్మములను చక్కగా నెఱవేర్చుచుండలేదని పలుకువలసి వచ్చినందుకు మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాడను. విద్యార్థులకు స్కూలులో చనచే గ్రంథనిర్ణయ ముచున్నట్లు తోచదు. దీనినిగూర్చి పలువురు పలువిధముల జెప్పుకొనుచున్నారు. అవన్నియు నెల్లదించుట ఉచితముకాదు. తేమకరమును కాకపోవచ్చును. కాని, విద్యార్థులకు బోధకులకు ఎంత మాత్రము తృప్తిలేదని చెప్పుటకు సందేహించవలసిన పనిలేదు. ఈయెడల సి-గ్రూపుబాలరు పఠించితీరవలసిన ఆంగ్లగ్రంథములు నాలుగు. మహాభారతము, భాస్కరరామాయణము, పంచతంత్రము, హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము, భర్తృహరిసుభాషితము. వీనిలోనుండి యెంచినపద్యములు ఒక గ్రంథమునందును, మృచ్చికాతికము అను గద్యకావ్యము మఱొకటి. ఆపద్యములును, ఈ గద్యమును ప్రధానపుస్తకములోని భాగములు. కాని, గద్యపద్య భేదమునబట్టి, వేర్వేరుగ్రంథములని కేర్పాటుచేసి, ఇవి సమాసాలంకారాది సమస్తవ్యాకరణ విశేషములతోను విద్యార్థులు సేర్వీకరింపవలెను. కాబట్టి, ఈగద్యపద్య మిశ్రపుస్తకము చక్కగా గ్రహించుటకు వాల్చెల్లు శ్రమపడవలెనో వేరొకెప్పు నక్కరలేదుగదా! ఇదిగాక కేవల వ్యాసరచనాధము రమారమి రెండువందలపుటలుగల "మమన్వతి" అను నవలకవనీయముగా నిర్ణయింపబడినది. ఈ పుస్తకములు పూర్తియగునదికే పరిష్కారము సమీపించును. (ప్రిన్సిపియల్సు టెక్నిక్సుగాక ఇంకను వేరొక గ్రంథమును పఠనీయముగా నియమించుట న్యాయమా? విద్యార్థులకు పాఠశాల మాత్రాభివృద్ధికి అభివృద్ధికరమా? బహుశా మోయలేనివాడు రెండుబస్తా తెల్లు మోయగలడో? విద్యార్థులు చేయగలిగిన కృషికి మితియున్నదా లేదా? ఒకవేళవా ఆంగ్లగ్రంథములన్నియు యథావిధిగా అభ్యసింపగల రనియే అనుకొందము. ఇంగ్లీషు, గణితము, చరిత్ర మొదలగు తక్కినవిషయములమాట యేమి? ఇంతదుస్సహభారము మోయవలసినబాలరు అనారోగ్యపీడితులై అతల్లి పాఠశాలను విడిచి, ఆత్మవిద్యాభివృద్ధి సూక్ష్మమై, ఆంగ్లమాతృసేవనాశక్తులై, ఆనందరహితజీవనమై, అకాలమృత్యువాతం బడిన అబ్బరమా? నియమించబడిన "బోర్డు" ఎట్లు పూర్తిచేయుదుము చేవుడా అని యుపాధ్యాయులును, పాఠశాలాకారాగృహవాసశీతు యెప్పుడు తప్పును చేవుడా అని విద్యార్థులును విలపింపవలసినదేనా? ఇందుకు విముక్తిలేదా? విద్యాలయములనంగా ధాన్యయంత్రముల వంటివా? సరి ఏ. పి. పాత్రోగారి విద్యాకాఖ్యాపరిపాలనములో ఏదోమమలైన ఉండునుగాక. కాని, ఆంగ్లవిశ్వవిద్యాలయము మాత్రము వారిని ఆంగ్లలక్ష్యతకు సమానార్థుల నొనరించెనని నా యభిప్రాయము. ముఖ్యముగా, సంస్కృతాంగ్రెజ్ హూభాషావిశారదులును, విద్యాలయపరిపాలనానుభవసంపన్నులును, ఆంగ్లసారస్వతోపకారపరాయణులును అగు శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారిని ఆంగ్లవిశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుల జేసి శ్రీ పాత్రోగారు ఆంగ్లలోకమున కింతంతనరాని ఉపకారము సలిపిరి. శ్రీ రెడ్డిగారు తమకున్న అధికారమును, అవకాశమును వినియోగించి, పాఠశాలలలో మాతృభాషకుగల దురవస్థను తొలగించుటగాక యిది ప్రార్థించుచున్నాను. శిష్టసభలో ఉన్నతపాఠశాలాంగ్రహపండితప్రతినిధి యగు భాగ్యము పట్టిన పండితుడు కర్తవ్యము నిర్వహించి కృతార్థుడగుటకు ట్రస్టుగ్రహించుమని సర్వసంప్రదాతయైన సర్వేశ్వరుని నమస్కారపూర్వకముగ వేడుచున్నాడను.

జనమంచి సీతారామస్వామి,
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము,
మృణాళిపల్లెపాళెగూలు.

వృత్తాంతలేఖలు

భద్రాచలం

ఈభద్రాచలం మహాదారణ్యమధ్యమం దుండు మహా తేత్ర మైనందున యిక్కడిప్రజలు భీతతనము కటాక్షించి శ్రీ గవర్న మెంటువారు ఒకగొప్ప ఆస్పత్రి కట్టించి ఒకఅసిస్టెంటు సర్జనును వుంచినందునను యిచట నుండు సర్జన్ గారు యొక్కవధూతదయాగుత్వము వైద్యపరిశ్రమ గలవారగుటవల్ల నూరుమైళ్ల మధ్యనుండు చతుర్దిశలజనులు యిచటికివచ్చి ఆరోగ్యమునుపొంది శ్రీరాములదర్శనంచేసి శ్రీ గవర్న మెంటువారి నర్పించు మహాపకారమును మిక్కిలి కొనియాడుచున్నారు.

కాని, దీనికి రెండుపక్షాలు లోపంగా వున్నవి. రోగిగారు వచ్చు పురుషులకు జరుగు సదుపాయం స్త్రీలకు లేదు. యెందుచేతననగా:-

ఈ ఆస్పత్రిలో ఒకమంత్రిసానిమాత్రమే వున్నది గాని ఆడ సబుఅసిస్టెంటుసర్జన్ లేనందున స్త్రీలు తమకు వుండు వ్యాధులను చెప్పుకొని సంపూర్ణారోగ్యత పొందుటకున్న, 2. రోగిలయొక్క వుపచరణిమిత్రం వచ్చినజనులు వుండుటకు తగిన ఒకయిల్లున్న లేనందున బహుశ్రమల నొందుచున్నారు. ఆస్పత్రియెదుట సుత్రంకట్టించేమి త్తం ఇచటికి యాత్రా గులెవరైనా భక్తుల ననేకుల ప్రార్థించుచున్నాను. యెవరికి అది లభించునన్నదో తెలియదు.

ఈతాలూకాలో నున్నట్టి గాని యితరతాలూకాలనున్న ట్టిగాని ఒక సబుఅసిస్టెంటును తగ్గించితియిన ఒక లేడీ సబు అసిస్టెంటు సర్జన్ యీమహారాష్ట్రమధ్యమందో యిదివరకు వున్న అసిస్టెంటుసర్జన్ గారిచేతికింద పనిచేసేలాగునవేస్తే యీ మహాతేత్రమందు అనేకప్రాణుల మానప్రాణముల రక్షించిన మహాసుకృతము గలుగును.

గొ. సీతారామస్వామిచార్యులు,

కొత్తపట్టణము (గుంటూరుజిల్లా)

(స్వకీయ విలేజ్)

కాలమానం

ఎండతీవ్రత బొత్తుగ తగ్గినది. గుంటూరు మండలమున నిదియే చల్లని ప్రదేశము. సుమా రొకపక్షమునుండి ఆహ్లాదము తొలకరివర్షములు నర్పించుచున్నవి.

ఒబులదాసు ధర్మసత్రము

మదరాసుఫక్కిని నూతనముగ నిర్మించుచున్న యీధర్మ సత్రము సుమా రొకమాసములోపల పూర్తి కావచ్చును.

దాసు ధర్మగ్రంథాలయం

ఈ గ్రంథాలయము ప్రకృతిము శ్రీ రాజగోపాలస్వామి వారి ఆలయముప్రక్కన నుండు మంచి భవనమునందు తేర్చబడినది. గ్రంథాలయమునందు కావ్య ప్రబంధ ఇతివృత్త నాటకములు నవలలు మొదలగు మూడువందల గ్రంథరాజములతోను ఆంగ్ల హిందూ దైనికపత్రికలు, భారతి కృష్ణ వాసవి మొదలగు పత్రికలతోను దినదినాభివృద్ధి జెందుచున్నది. మ-రా-రా శ్రీ, నల్లమల్లి రాజయ్యశ్రేష్ఠిగారు -25-0-0 లు ఖరీదుగల బిరువాను ధర్మముగ నొసంగిరి.

బోర్డు పాఠశాల

ఈ పురమున బోర్డు హైస్కూలు ఎలిమెంటరీ పాఠశాల నెలకొల్పి నొకవత్సరము కావచ్చినది. మ.రా.రా నల్లమల్లి వరదరాజం శ్రేష్ఠిగారు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నుండుటయే దీనివృద్ధికి ముఖ్యకారణము.

ఈ పాఠశాల ప్రథమ సాంవత్సరికోత్సవము, ఆగస్టు 6 వ తేది ఒంగోలు పురపాలక, తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు అగు మ. రా. రా శ్రీ, వరదా శ్రీ రాములునాయుడుగారి అధ్యక్షతకీంద జరుప నిశ్చయించిరి.

తాలూకాబోర్డు ఆయుర్వేద వైద్యశాల

ఈ వైద్యాలయమునందు మే మాసమున 2092 మంది రోగులును, జూన్ మాసమున 1777 మంది రోగులును చికిత్సింపబడిరి. ఈ వైద్యాలయమునకు నేలంజిల్లా డెంకని కోట నుండి నొకమంత్రిసానిని నెలకు రు 30-0-0 వేతనముమీద బోర్డు వారు నియమించి యున్నారు. వైద్యాలయము నుంచిస్థితియం దుండుటకు డాక్టరు కేశవాచార్యులుగారు ఆంగ్ల ఆయుర్వేద బొమ్మగ్రామముల రెంటిని సందర్శనసారముగ నుపయోగించుటయే.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం జూలై నెల 27-వ తేదీమంగళవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 58 0 0 మొదలు 78 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు		
కుము తెనాలిని ,, ప 48 గలవి రు 12 8 0 18 0 0		
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0		
డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0 16 0 0		
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0		
నవ్వులు ,, ,, 20 0 0 24 0 0		

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 11 8 0 12 8 0		
నెనగలు ,, డిటా ,, 12 8 0 18 8 0		
పెసలు ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0		
మినుములు ,, డిటా ,, 16 8 0 18 0 0		
ఉలలు ,, ర 164 ,, 8 8 0 9 0 0		

3. నూనెపప్పులు.

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 150 0 0 152 0 0		
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0		
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా1కి ,, 59 0 0 62 0 0		
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 56 0 0 58 0 0		
వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 135మి.కా.నూనె 126 0 0		
అముదము బా 1-కి ,, 95 0 0 96 0 0		

4. చిల్లరపప్పులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 70 0 0 75 0 0		
కూరపసుపు ,, ,, 28 0 0 35 0 0		
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1 కి 183 0 0 150 0 0		
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40,45		
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0		
చింతపండు బా 1-కి ,, 28 0 0 54 0 0		

5. ఇనుము.

వట్టారకం బా 1-కి ,, 80 0 0 82 0 0		
చదరం ,, 29 0 0 81 0 0		
రవుండు ,, 28 0 0 29 0 0		

6. లోహములు.

నెండి 100 కులంకీకు ,, 69 8 0 70 0 0		
బంగారము, కులము 1-కి ,, 21 4 0 21 8 0		
నవరము 1-కి ,, 18,16		
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 248 0 0 252 0 0		
రాగి డిటా ,, 258 0 0 260 0 0		

7. దూది.

బోండావెట్టు బారవ 1-కి రు 300 0 0		
పల్నాడు దూది ,, ,, 145 0 0		

8. నూలు.

పుట్టూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,, 5 4 0		
నూళయేనుగ నెం 20 ,, 7 2 0		
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె ,, 7 12 0		
నెం 22 ,, ,, 7 14 0		
నెం 12½ బెన్ని సర్కుసు ,, 6 8 0		
నెం 14½ ,, ,, 6 12 0		
నెం 12½ అలెస్సు ,, 5 8 0		
నెం 12½ పాండిచేరి ,, 6 2 0		
నెం 14½ ,, ,, 6 4 0		
నెం 12½ న్యూకాటన్ ,, 5 10 0		
నెం 14½ ,, న్యూకాటన్ ,, 5 0 0		
నెం 10½ రోయంబుత్తూరు ,, 5 0 0		
నెం 12½ ,, ,, 5 18 0		
నెం 14½ ,, ,, 6 8 0		
నెం 12½ చూక ,, 5 14 0		
నెం 10½ ,, ,, 5 10 0		

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, పొంపాయి.

బ్రిటిష్ నల్ఫేట్ ఆఫ్ అమ్రోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండుదేశములో స్థాపించబడినది)

వజ్రెంటు:- షావాలెస్ అండ్ కంపెనీ, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అమృతమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె ముపయోగించి చూడుడు.
ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలములలో ఫలితము కనుపించియున్నది.
ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు.
వరిపంటలు, చెఱుకు, ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని వుపయోగింపవచ్చును.
ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో

విలాసము

ప్రతినిధి

తెనాలి	ఆర్. బి. పోడ్డర్.	శి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.
నెల్లూరు	శి. లక్ష్మీనరసింహం.	శి. పట్టాభిరామయ్య.
కడప	126, బదర్ ఖాన్ మసీదువీధి	యం. సర్వజ్ఞ రావు.
హన్మట్టు	హన్మట్టు కో-ఆపరేటివ్ ప్రైవేటు యూనియన్, లిమిటెడ్.	డి. వీరాసామి నాయుడు.
సామలకోట	నెం 36, గోళిగారి వీధి
అనకాపల్లి

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పానుల బస్తా 1-కి రూ 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

మా త్ర కో శ వ్యా థు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసాల్)

అను బేషధమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాపీస్లు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని చుండల హఠులందు, యితర రుకాణములందు విక్రయమునకు దొరుకును.

(ప్రాప్తెక్టు కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Harl & Co. 46, Singarachari Street, Triplicane, Madras.

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిట్ ప్యాక్టరీ

తపాలావెట్టె ర౯, మదరాసు.

1964

వసుమతి

గ్రంథకర్త శ్రీమతి కనువర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు

వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కానర్థములను వివరించు చక్కని సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువకుల తుమాదంపత్రిని పత్తి సురాగమును వెల్లడించుటలో వీనికి తుల్యమును నవల యాంధ్ర భాషయందు లేదు. విద్యాధికులచే ప్రశంసించబడి, బేక్ వులుక్కు-కమిటీవారిచే నప్రూవుడు చేయబడి, యున్నతపాఠశాలలలో పఠనీయగ్రంథముగా నిర్ణయంపబడుచున్నది. పామరా వృద్ధయులను సైతము కరగించు వసుమతి కష్టగాథ నాంధ్ర స్త్రీపురుషులెల్లరు తప్పక చదివి సానుభూతిని జూపుదురుగాక, డిమ్మిలైజా 169 పుటలు వెల రు. 1-0-0

విలాసము, మేనెబ్బర, నరసవతి, పెన్, గుంటూరు.

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదబ్బా డాది

భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

హరికథారూపక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, శీతాకళ్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సందేశము, సామ్రాజ్యవిధియను నాతా వ్యములు హరికథాకాలక్షేపములకుం బనికొనవచ్చును. దీనివల పోటీకాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 111

ప్రాముఖ్య ప్రకటన

“హ్యూస్టన్ గారి పండ్లెండు బేషధములు” అను గ్రంథము శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ సేవాశ్రమమువారివల్ల మహా తృప్తి మూలాధారములబట్టి సేకరింపబడి రెండవ ముద్రణములో 1120 పుటలకు పైగా గల రెండుభాగములుగా ముద్రించబడినది. ఇందు, హామెయెతిక్ కాస్ట్రీయ, ఓషధ కాస్ట్రీయ తత్వములు చెప్పబడియున్నవి. గ్రంథ విక్రయములలోని లాభము అలహాబాద్ ముదిగంజ్ రామకృష్ణ సేవాశ్రమనిధికి చేర్చబడును. వెల రూ 5/- వి. పి. ఛార్జీలు ప్రత్యేకము ఈ క్రింద కనినవారివద్ద దొరుకును.

ది. రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమధర్మ బేషధశాల ముదిగంజ్ అలహాబాద్.

హిందీ వుస్తకములు

హిందీ (జాతీయ) భాషను తెలుగువహాయమువల్ల నేరు, కొనుటకు వీలయిన నులభ శైలిని వ్రాయబడినవి:-

1. హిందీ స్వబోధిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగువ్యాకరణము

(లేఖకులు పం. శివన్న కాస్ట్రీగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది శాఖలలో శుద్ధముగా హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునటుల ఈపుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది సర్వ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. వెల 0-14-0. హిందీప్రచారక:- మా పత్రిక సం॥ సం॥ 1-8-0. పుస్తకముల క్యాటలాగు ఉచితము.

హిందీప్రచారకార్యాలయం,

2805

ట్రైసిక్. మద్రాసు.